

โมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มี
แรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A CAUSAL MODEL OF READING HABITS OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN
BANGKOK METROPOLITAN WITH READING MOTIVATION AS A MEDIATING VARIABLE

Miss Pilantana Jantarat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology
Department of Educational Research and Psychology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โมเดลเชิงสาเหตุที่อธิบายการอ่านของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการ
อ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน

โดย

นางสาวปัทมา จันทรัตน์

สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร. ถนอมรัตน์ ศิริภาพ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี แกมเกตุ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร. ถนอมรัตน์ ศิริภาพ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศจีมาจ ณ วิเชียร)

ปิลันทนา จันทรรัตน์ : โมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน (A CAUSAL MODEL OF READING HABITS OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLITAN WITH READING MOTIVATION AS A MEDIATING VARIABLE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร. ฌมรัตน์ ศิริภาพ, 150 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร 2) พัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน 3) วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 4) วิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวอย่างวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัด สพฐ. ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 626 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามโดยให้นักเรียนประเมินตนเองใน 4 ด้าน ได้แก่ นิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน โดยมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.749 – 0.903 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น และการทดสอบอิทธิพลการส่งผ่านด้วยการวิเคราะห์ Sobel

สรุปผลการวิจัย

(1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครมีนิสัยการอ่านอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก โดยเพศหญิงมีระดับนิสัยการอ่านสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) โมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าสถิติไค-สแควร์ = 30.794 df = 20 p = 0.058 GFI = 0.990 AGFI = 0.973 RMR = 0.012 RMSEA = 0.029

(3) นิสัยการอ่านได้รับอิทธิพลทางตรงจากแรงจูงใจในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ปัจจัยด้านครอบครัวและโรงเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่านผ่านการส่งผ่านของแรงจูงใจในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(4) แรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบสมบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งจากปัจจัยด้านครอบครัว (z = 2.632, p = 0.008) และปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังนิสัยการอ่าน (z = 2.691, p = 0.007)

ภาควิชา วิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2557

5683358327 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORDS:

PILANTANA JANTARAT: A CAUSAL MODEL OF READING HABITS OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLITAN WITH READING MOTIVATION AS A MEDIATING VARIABLE. ADVISOR: THOMRAT SIRIPARP, Ph.D., 150 pp.

The purposes of this research were as follow: (1) to analyze the level of lower secondary school students' reading habits (2) to develop and validate a quality of a reading habits model with reading motivation as a mediating variable (3) to analyze the direct effect and indirect effect of family factor and school factor of effecting toward reading habits and (4) to analyze effect of reading motivation as mediator effecting toward reading habits. The sample consisted of 626 secondary school student. The research data were collected using questionnaire the reliability of 4 sub-tests ranged from 0.749 – 0.903 and analyzed by descriptive statistics, Pearson correlation, Confirmatory factor analysis, Structural Equation Modeling analysis and testing the significant of a mediation effect with Sobel test

The research findings were as follow:

(1) Students' reading habits were at medium to high level and female student had higher reading habits than male student at $p=.05$

(2) A causal model of reading habits of lower secondary school students with reading motivation as a mediating variable was fit to the empirical data with $\chi^2 = 30.794$ $df = 20$ $p = 0.058$ $GFI = 0.990$ $AGFI = 0.973$ $RMR = 0.012$ $RMSEA = 0.029$

(3) Reading motivation had significant direct effect on reading habits at $p=.01$ and family factor and school factor had not significant direct effect on reading habits. Family factor and school factor had significant indirect effect on reading habits toward reading motivation at $p=.01$

(4) Reading motivation was full mediation effecting toward reading habits at $p=.01$. Both family factor ($z = 2.632$, $p = 0.008$) and school factor ($z = 2.691$, $p = 0.007$) had effect toward reading habits.

Department: Educational Research and
Psychology

Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Educational Research Methodology

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร.ถนอมรัตน์ ศิริภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ความเอาใจใส่และความเมตตาตลอดช่วงการทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งให้คำแนะนำในเรื่องการเรียน ถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้า สละเวลาเพื่อปรับแก้วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ และคอยเสริมสร้างกำลังใจ รวมทั้งความปรารถนาดีให้แก่วิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ แกมเกตุ ประธานสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศจีมาจ ณ วิเชียร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช ผู้คอยเสริมสร้างกำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา รวมถึงคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในด้านวิชาวิจัยให้กับข้าพเจ้า จนสามารถนำความรู้ที่ได้มาทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จลุล่วง

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยทุกท่านสำหรับคำแนะนำและข้อเสนอแนะ ทำให้ข้าพเจ้าได้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการเก็บข้อมูล รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอบคุณเพื่อนในระดับปริญญาโททุกคนที่คอยให้กำลังใจ ดูแลซึ่งกันและกัน และคอยให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่สาวของข้าพเจ้า ที่คอยให้กำลังใจและอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูจนเติบโตถึงทุกวันนี้ อีกทั้งให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ข้าพเจ้าเสมอมา ทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจในการเรียนและต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิตจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
คำถามวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามคำศัพท์เฉพาะในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับนิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน และตัวแปรที่สำคัญ	8
1.1 มโนทัศน์ของนิสัยการอ่าน (reading habits)	8
1.2 มโนทัศน์ของแรงจูงใจในการอ่าน (reading motivation)	14
1.3 มโนทัศน์ของปัจจัยด้านครอบครัว.....	18
1.4 มโนทัศน์ของปัจจัยด้านโรงเรียน	23
ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	28
2.1 ทฤษฎีการอ่านตามแนวคิดของ Ausbel	28
2.2 ทฤษฎีการอ่านตามแนวคิดของ Gagne.....	29

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการอ่านของ Piaget	31
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่าน.....	32
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโมเดลนิสัยการอ่านและพฤติกรรมการอ่าน.....	35
ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การส่งผ่าน	38
ตอนที่ 6 การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากร (Population).....	43
ตัวอย่างวิจัย (Sample).....	43
ตัวแปรวิจัย	44
นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรวิจัย.....	45
เครื่องมือวิจัย.....	47
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรวิจัย.....	65
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	77
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผลการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	102
รายการอ้างอิง	104
ภาคผนวก.....	110

ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	111
ภาคผนวก ข	เครื่องมือวิจัย	113
ภาคผนวก ค	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล LISREL	118
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์		150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบของนิสัยการอ่าน	12
2.2 องค์ประกอบของปัจจัยด้านครอบครัวกับการส่งเสริมนิสัยการอ่าน	21
2.3 องค์ประกอบของปัจจัยด้านโรงเรียนในการสร้างพฤติกรรมการอ่าน	27
3.1 โครงสร้างเนื้อหาแบบวัตตัวแปรตามโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน	48
3.2 ค่า IOC และสรุปข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละองค์ประกอบการวัด	49
3.3 เปรียบเทียบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความเที่ยงระหว่างกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือกับตัวอย่างวิจัย	51
3.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรนิสัยการอ่าน	53
3.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดนิสัยการอ่านและค่าสถิติการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง	54
3.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน	55
3.7 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดแรงจูงใจในการอ่านและค่าสถิติการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง	56
3.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว	57
3.9 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัวและค่าสถิติการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง	57
3.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน	58

3.11	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยด้านโรงเรียนและค่าสถิติการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง	59
3.12	ตัวอย่างวิจัย.....	60
4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย (แบ่งตามเพศ)	66
4.2	ค่าสถิติบรรยายลักษณะตัวแปรในการวิจัยของตัวอย่าง (N = 626).....	69
4.3	นิสัยการอ่าน.....	70
4.4	แรงจูงใจในการอ่าน	73
4.5	ปัจจัยด้านครอบครัว.....	74
4.6	ปัจจัยด้านโรงเรียน	76
4.7	ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียน	79
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรในโมเดลจำแนกตามเพศ	79
4.9	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลวิจัย จำแนกตามเพศ	80
4.10	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย.....	82
4.11	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและร้อยละการแปรผันร่วมของตัวแปรในโมเดล.....	84
4.12	ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมตอนต้นในกรุงเทพมหานคร	86
4.13	ผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์ Sobel test.....	90

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	โมเดลการวัดนิสัยการอ่าน.....	14
2.2	โมเดลการวัดแรงจูงใจในการอ่าน.....	17
2.3	โมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว.....	22
2.4	โมเดลการวัดวัดปัจจัยด้านโรงเรียน.....	28
2.5	ความสามารถของแต่ละบุคคลสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่จะอ่านของ Ausbel.....	29
2.6	ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ของ Gagne (1970).....	30
2.7	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนตามแนวคิดของ Pandian (2000).....	35
2.8	กรอบแนวคิดการวิจัยโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตุนิสัยการอ่าน.....	37
2.9	กรอบแนวคิดการวิจัยโมเดลสมมติฐานพฤติกรรมในการอ่าน.....	38
2.10	โมเดลอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน.....	39
2.11	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X และ Y.....	39
2.12	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	42
3.1	โมเดลการวัดนิสัยการอ่าน.....	54
3.2	โมเดลการวัดแรงจูงใจในการอ่าน.....	56
3.3	โมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว.....	58
3.4	โมเดลการวัดปัจจัยด้านโรงเรียน.....	59
4.1	โมเดลเชิงสาเหตุตุนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน.....	87
4.2	(A) บทบาทการส่งผ่านของแรงจูงใจในการอ่านจากปัจจัยด้านครอบครัวไปยังนิสัยการอ่าน (B) บทบาทการส่งผ่านของแรงจูงใจในการอ่านจากปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังนิสัยการอ่าน.....	89

- 4.3 อิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรส่งผ่านแรงจูงใจในการอ่านระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับ
นิสัยการอ่าน..... 90
- 4.4 อิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรส่งผ่านแรงจูงใจในการอ่านระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับ
นิสัยการอ่าน..... 90

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สังคมในยุคแห่งการเรียนรู้และมีการติดต่อสื่อสารอย่างกว้างขวางผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ผู้คนจึงต้องปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วนี้อยู่เสมอ เพื่อให้คนเราสามารถดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวได้ จึงต้องมีความตื่นตัวพร้อมเรียนรู้และรับฟังสารสนเทศต่างๆที่ทันสมัยอยู่เสมอ การศึกษาและการเรียนรู้ของคนในประเทศจึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคนให้มีศักยภาพอย่างเต็มที่ การพัฒนาการศึกษาจึงควรมุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าการสอนที่คาดหวังให้เด็กท่องจำได้โดยตรงเพียงอย่างเดียว (Ilgar & Ilgar, 2012) ทักษะอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญคือ การอ่าน เป็นวิธีการช่วยสำรวจ ค้นหาและทำความเข้าใจโลก ไม่เพียงแต่เป็นวิธีการที่ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่หลากหลายยังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาวัฒนธรรมของมนุษย์อีกด้วย (Gong & Gao, 2014) ผู้ที่มีนิสัยการอ่าน ย่อมทำให้มีความสามารถทางการอ่านที่ดีนำไปสู่การประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้า

นิสัยการอ่าน นับว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทุกคนควรมี เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะคนจะรอบรู้และมีมุมมองที่กว้างไกลขึ้น เพราะอ่านหนังสือหรือชอบอ่าน (เปลื้อง ณ นคร, 2542) การอ่านเป็นทักษะที่มีความจำเป็นและต้องสร้างให้เกิดขึ้นก่อนภายในตัวของแต่ละบุคคล เพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตประจำวัน และช่วยให้คนเราสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Mansor, Rasul, Rauf, & Koh, 2013) นอกจากนี้นิสัยการอ่านยังช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ทักษะการเขียน การสะกดคำ และเป็นพื้นฐานที่ทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน (Huang, Capps, Blacklock, & Garza, 2014; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Smith & Day, 2013; Sukhram & Hsu, 2012) นิสัยการอ่านนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้โดยธรรมชาติ จำเป็นต้องอาศัยการปลูกฝัง กระตุ้นและส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้หากสามารถสร้างนิสัยการอ่านให้เกิดได้ตั้งแต่อายุยังน้อยจะทำให้เด็กมีทักษะพื้นฐานสำคัญในการแสวงหาความรู้ในอนาคตต่อไป

ผลการศึกษางานวิจัยของต่างประเทศส่วนมากที่ได้ศึกษานิสัยการอ่าน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านมาจากบ้านหรือครอบครัวเป็นอันดับแรกและเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ในวัยเด็กอีกทั้งมีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กเห็นความสำคัญของการอ่าน พ่อแม่จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างโอกาสให้ลูกเกิดสังคมในการอ่านได้ต่อไป (Moje, Overby, Tysvaer, & Morris, 2008; Phillips, Hayden, & Norris, 2006; Smith & Day, 2013) นอกจากนี้

สถาบันการศึกษา ครูหรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทั้งในโรงเรียนและห้องสมุดสาธารณะ รวมถึงเพื่อนบุคคลเหล่านี้มีส่วนช่วยทำให้เด็กยังคงสนใจในการอ่านหนังสือทั้งที่เป็นการอ่านเชิงวิชาการหรืออ่านเพื่อความสนุกสนานในยามว่างได้ (Gabriel, Allington, & Billen, 2012; Gambrell, 2011; Howard, 2008; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Knoester, 2010; Mansor et al., 2013; Smith & Day, 2013)

การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้เกิดนิสัยการอ่านมีการศึกษาและเสนอแนะแนวทางอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างการอ่านที่ดีของลูก ทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับลูก สร้างสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ ชื้อหนังสือตามความสนใจของลูก พาลูกไปร้านขายหนังสือหรือห้องสมุดสาธารณะ เป็นต้น (Mansor et al., 2013; Maynard, 2010; Smith & Day, 2013) ส่วนครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอ่านสิ่งที่พวกเขาสนใจ และควรมีหนังสือให้เด็กได้อ่านในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับเพศและวัยสนับสนุนให้เด็กได้อ่านหนังสือหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และผ่านทางเทคโนโลยี (Gambrell, 2011; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Knoester, 2010; Leppänen, Aunola, & Nurmi, 2005; Smith & Day, 2013) นอกจากการส่งเสริมผ่านทางครอบครัวและโรงเรียนแล้ว การที่บุคคลมีแรงจูงใจในการอ่านย่อมมีส่วนช่วยให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยผลของแรงจูงใจสามารถช่วยกระตุ้นความสนใจของมนุษย์ต่อการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตนเองคาดหวังไว้ได้ (สุชา จันท์ธรม และสุรางค์ จันท์ธรม, 2518) ดังนั้นการทำการกิจกรรมใดๆก็ตามหากเกิดขึ้นผ่านแรงจูงใจของแต่ละบุคคล ย่อมช่วยให้กิจกรรมนั้นๆประสบความสำเร็จหรือปฏิบัติออกมาได้ด้วยดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้งานวิจัยของ Wigfield and Guthrie (1997) สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของแรงจูงใจในการอ่าน โดยได้ศึกษาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจในการอ่านกับปริมาณและความหลากหลายในการอ่านของนักเรียนเกรด 4 และเกรด 5 โดยวัดแรงจูงใจในการอ่านจากแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก พบว่า แรงจูงใจในการอ่านมีความสัมพันธ์สูงกับปริมาณและความหลากหลายในการอ่าน ทั้งนี้แรงจูงใจภายในทำให้เกิดปริมาณและความหลากหลายในการอ่านมากกว่าแรงจูงใจภายนอก จึงกล่าวได้ว่าแรงจูงใจในการอ่านเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการอ่านของเด็กได้ หากเด็กสามารถสร้างแรงจูงใจในการอ่านด้วยตนเองได้ ทั้งนี้แรงจูงใจในการอ่านอาจเกิดขึ้นได้ผ่านการปลูกฝัง การเห็นแบบอย่างจากบุคคลรอบข้างมาก่อน จนกระทั่งตนเองเห็นคุณค่าและปฏิบัติตามได้ย่อมช่วยทำให้เกิดความคงทนของความสนใจในการอ่าน และช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของตนเอง โดยมีงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าหากเด็กไม่อ่านจากความต้องการของตนเอง ความสามารถด้านการอ่านบางส่วนของพวกเขาจะไม่พัฒนาตามมาด้วย (Williams, Hedrick, & Tuschlnski, 2008)

การพัฒนาให้เกิดนิสัยการอ่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน เกิดเป็นแรงกระตุ้นที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เมื่ออ่านมากขึ้นและอ่านอย่างสม่ำเสมอส่งเสริมให้เกิดผลดีต่อผู้อ่านทั้งด้านการใช้ภาษาและการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของตนเอง (Rodrigo, Greenberg, & Segal, 2014; Smith & Day, 2013) งานวิจัยของ Camp (2007) พบว่าเด็กที่อ่านนอกเวลาเรียนเป็นประจำทุกวันจะมีทักษะการอ่านที่ดีเมื่อนำทักษะมาใช้ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ อ่านได้เร็ว และช่วยเรื่องวิธีการออกเสียง การอ่านยังช่วยสนับสนุนให้ประสบผลสำเร็จในเชิงวิชาการ บางงานวิจัยพบว่า จำนวนเวลาที่ใช้ในการอ่านอย่างอิสระ (independent reading) และนิสัยการอ่าน (reading habits) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน (reading ability) และการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Knoester, 2010; Leppänen et al., 2005)

ผลการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาข้างต้น มีประเด็นในการวิจัยเพื่อศึกษาหาปัจจัยที่ทำให้เกิดนิสัยการอ่าน และแนวทางในการสร้างหรือส่งเสริมให้เกิดนิสัยการอ่านเป็นส่วนใหญ่ การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับนิสัยการอ่านมีอยู่น้อยมาก มีงานวิจัยของ Pandian (2000) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซีย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยแทรกแซง โดยปัจจัยแทรกแซงเป็นปัจจัยเดียวที่ส่งผลทางตรงต่อนิสัยการอ่าน ส่วนปัจจัยภูมิหลังส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยทางบ้าน ซึ่งข้อสังเกตที่พบจากการศึกษางานวิจัยของ นิลเนตร นิลประดิษฐ์ (2549) ที่ใช้กรอบแนวคิดของ Pandian มาสังเคราะห์ตัวแปรบางส่วนและพัฒนาเป็นโมเดลนิสัยการอ่าน โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านตัวผู้อ่านส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อนิสัยการอ่าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวแปรที่นำมาศึกษาอาจยังไม่เพียงพอที่จะส่งผลต่อนิสัยการอ่านได้โดยตรง แต่ไม่ได้หมายความว่าปัจจัยที่นำมาศึกษาไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนิสัยการอ่าน เพราะถ้าพิจารณาระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้อ่านและนิสัยการอ่านในโมเดล พบว่ามีความสัมพันธ์กันสูงมาก ($r = 0.908$) แต่ผลของการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลในโมเดล พบว่าปัจจัยด้านผู้อ่านส่งผลต่อนิสัยการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น

นอกจากนี้งานวิจัยด้านนิสัยการอ่านในระยะต่อมา Manser, Rasul, Rauf and Koh (2013) พยายามต่อยอดงานวิจัยของ Pandian โดยให้ความสำคัญในการวิจัยเพื่อศึกษาหาปัจจัยแรกเริ่มที่นำไปสู่ความสนใจในการอ่านของนักเรียนหรือพฤติกรรมการอ่านที่เกิดขึ้นแล้วจากการหล่อหลอมผ่านทางครอบครัวและโรงเรียนในอดีตและยังคงพฤติกรรมการอ่านนั้นไว้จนเกิดเป็นนิสัยการอ่าน โดยรวมปัจจัยด้านภูมิหลังเข้ากับปัจจัยด้านครอบครัวในโมเดลที่ได้พัฒนาขึ้นมาใหม่ โดยโมเดลใหม่ที่พัฒนาขึ้นนี้น่าจะมีความสมบูรณ์ และตอบข้อสงสัยในปัจจัยด้านบุคคลที่ไม่ส่งผลกับนิสัยการอ่าน มีตัวแปรสำคัญ

ที่ถูกเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ในโมเดล คือพฤติกรรมการอ่าน เป็นการกระทำหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านโดยผู้อ่านเคยได้รับประสบการณ์ผ่านทางครอบครัวและโรงเรียน จนทำให้ตนเองชอบอ่านหนังสือ อ่านเป็นประจำต่อเนื่อง ทั้งนี้การแสดงออกของพฤติกรรมการอ่านเกิดขึ้นจากแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่ทำให้บุคคลแสดงออกถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการอ่านได้ (Mansor et al., 2013)

Lamme (1976) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของนิสัยการอ่านและความสามารถในการอ่านของนักเรียน โดยติดตามผลนักเรียนเป็นระยะเวลา 3 ปี พบว่านักเรียนที่มีนิสัยการอ่านมีผลต่อความสามารถในการอ่าน นิสัยการอ่านจึงมีความสำคัญและควรส่งเสริมให้เกิดกับเด็ก โดยนิสัยการอ่านจะเกิดขึ้นได้ต้องเกิดจากประสบการณ์ในการอ่านที่ตัวผู้อ่านเคยได้รับการส่งเสริมหรือกระตุ้นให้อ่านในอดีตและยังคงแสดงพฤติกรรมการอ่านหรือในอีกความหมายหนึ่งก็คือมีแรงจูงใจในการอ่านอย่างต่อเนื่อง เมื่อพฤติกรรมการอ่านอ่านเกิดขึ้นกับตัวผู้อ่านจะทำให้ผู้อ่านพัฒนาพฤติกรรมนี้จนเกิดเป็นนิสัยการอ่านตามมา นิสัยการอ่านจึงแสดงออกผ่านการกระทำหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านโดยผู้อ่านยังทำเป็นประจำในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่ผลิตออกมามากมายหลายรูปแบบเพื่อพยายามดึงความสนใจให้คนทุกเพศทุกวัยหันมาอ่านหนังสือมากขึ้น แต่จะไม่เกิดประโยชน์ใดๆหากคนไม่สนใจอ่านหนังสือ การอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน เป็นเครื่องมือในการติดตามความเคลื่อนไหวของโลก เป็นสิ่งที่ช่วยให้คนเราได้เปิดโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาตนเองในทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด จึงอาจกล่าวได้ว่า นิสัยการอ่านเป็นลักษณะที่จำเป็นอย่างยิ่งและเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและส่งเสริมนิสัยการอ่านให้เด็กไทย ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาและพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุที่ทำให้เกิดนิสัยการอ่าน โดยนำตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่งหมายถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในการอ่านมาศึกษาร่วมกับปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียน ทั้งนี้จากงานวิจัยของ Manser et al. (2013) เสนอแนะว่าพฤติกรรมการอ่านน่าจะเป็นตัวกลางที่สำคัญที่จะทำให้เกิดนิสัยการอ่านได้ โดยพฤติกรรมที่สะท้อนผ่านกรอบของเวลาในช่วงอดีตและเป็นการกระทำที่ทำเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ (past behavior) เป็นสิ่งที่แสดงมาตรฐานของนิสัยที่คงทนได้ (Ouellette & Wood, 1998) จึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมการอ่านเป็นผลที่เกิดจากแรงจูงใจทั้งจากภายในตัวบุคคลและได้รับแรงจูงใจมาจากภายนอก ส่งผลให้เกิดเป็นแรงจูงใจในการอ่านแสดงออกถึงพฤติกรรมการอ่านที่บุคคลได้รับการส่งเสริมหรือปลูกฝังมาในอดีต และเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจในการอ่านมีส่วนช่วยให้พฤติกรรมดังกล่าวยังคงแสดงอยู่ในปัจจุบันเมื่อเกิดอย่างต่อเนื่องและมีความคงทนก็จะกลายเป็นนิสัยที่เรียกว่านิสัยการอ่าน โดยเลือกศึกษากับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากงานวิจัยต่างประเทศที่ได้ศึกษา

ที่ผ่านมามีส่วนใหญ่วัยศึกษากับเด็กในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Gambrell, 2011; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Mansor et al., 2013; Smith & Day, 2013) นักเรียนในวัยนี้เป็นวัยที่กำลังเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น ซึ่งเด็กวัยรุ่นและเด็กที่มีอายุมากจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีและเร็วกว่าเด็กที่มีอายุน้อย (Harris, อ้างถึงใน ฉวีลักษณ์ บุญยกาญจน, 2547) รวมทั้งพัฒนาการการอ่านของเด็กในช่วงอายุ 12-16 ปี มีความเหมาะสมตามแนวจิตวิทยาคือเป็นช่วงวัยที่จะอุทิศเวลาในการอ่านมากขึ้น (ฉวีลักษณ์ บุญยกาญจน, 2547) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lemme (1976) ที่กล่าวว่า เด็กที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 10 – 13 ปี เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับการอ่านอย่างมากหรืออ่านอย่างบ้าคลั่ง (reading craze) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือกศึกษากับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผลที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้จะเป็นข้อมูลเพื่อนำไปส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กเกิดนิสัยการอ่านที่ดียิ่งขึ้น เพราะผู้ที่มีนิสัยการอ่านจะช่วยในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองรวมถึงประเทศชาติต่อไป

คำถามวิจัย

1. นิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับใด
2. โมเดลเชิงสาเหตุของนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่านที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่
3. อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
4. อิทธิพลการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน
3. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อวิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการศึกษาพบว่า มีตัวแปรหลายตัวที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาปัจจัยเพียง 3 ด้านตามโมเดลสมมติฐานของ Manser, Rasul, Rauf and Koh (2013) มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน และแรงจูงใจในการอ่าน โดยผู้วิจัยได้ปรับชื่อตัวแปร จากพฤติกรรมการอ่านเป็นแรงจูงใจในการอ่าน เนื่องจากพฤติกรรมการอ่านตามแนวคิดของ Manser et al. (2013) คือพฤติกรรมที่สะท้อนถึงแรงจูงใจในการ เป็นการแสดงออกถึงความชอบ ในการอ่าน โดยเกิดขึ้นจากการได้รับการกระตุ้นจากทั้งภายในและภายนอกของแต่ละบุคคล และ งานวิจัยดังกล่าวได้วัดพฤติกรรมการอ่านจาก 2 องค์ประกอบหลักคือแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจ ภายนอก ดังนั้นเพื่อให้การวัดของตัวแปรพฤติกรรมการอ่านมีความชัดเจนขึ้นตามองค์ประกอบที่ระบุ ไว้ตามกรอบแนวคิดหลัก จึงใช้ชื่อตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านในการศึกษาในครั้งนี้แทน โดยปัจจัยทั้ง สามด้านที่กล่าวข้างต้นมีความสำคัญต่อการส่งเสริมเด็กให้เกิดความสนใจในการอ่าน ชอบอ่านและ ทำกิจกรรมการอ่านอย่างต่อเนื่องได้ และทำจนเกิดเป็นนิสัย (Gabriel et al., 2012; Gambrell, 2011; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Knoester, 2010; Mansor et al., 2013; Smith & Day, 2013; Sukhram & Hsu, 2012)นอกจากนี้การวัดตัวแปรในแต่ละตัวแปรมีบางส่วนที่ยึดตาม การวัดตามโมเดลสมมติฐานของ Manser et al. (2013) ซึ่งโมเดลที่พัฒนาต่อยอดขึ้นจากการวิจัยของ Pandian (2000) แต่มีบางตัวแปรไม่ได้ระบุองค์ประกอบของการวัดที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อสังเคราะห์ให้ได้องค์ประกอบของการวัดตัวแปรที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สำหรับตัวแปรตาม ได้แก่ นิสัยการอ่าน ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวัดตามตัวแปรสังเกตได้ คือ ความชอบในการอ่าน การวางเป้าหมายของการอ่าน ความหลากหลายของการอ่าน และ ความสม่ำเสมอในการอ่าน โดยงานวิจัยครั้งนี้ศึกษานิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เนื่องจากตามหลักพัฒนาการทางจิตวิทยาการส่งเสริมการอ่านของเด็กในช่วงอายุ 12-16 ปี เป็นช่วงวัยที่มีความเหมาะสมเพราะเด็กในวัยนี้จะอุทิศเวลาในการอ่านมากขึ้น จากหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษากับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนของสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

นิยามคำศัพท์เฉพาะในการวิจัย

นิสัยการอ่าน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกผ่านการกระทำอันสะท้อนถึงความชอบในการอ่าน และมีความพึงพอใจจะแสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยการอ่านเป็นประจำ หาโอกาสอ่านอย่างสม่ำเสมอตามความเหมาะสมของสถานที่และเวลา อ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับอ่านทั้งสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์จนเกิดเป็นนิสัย

แรงจูงใจในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกด้วยการอ่านโดยเกิดจากแรงจูงใจภายในและภายนอก ทำให้ได้รับการกระตุ้นหรือปลุกฝังมาในอดีตเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจในการอ่าน และทำให้ยังคงแสดงพฤติกรรมการอ่านในปัจจุบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ในการปฏิบัติ

1. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้เกิดนิสัยการอ่าน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กเกิดนิสัยการอ่านที่ดีขึ้น
2. ครูได้สารสนเทศพื้นฐาน เพื่อนำไปพัฒนานิสัยการอ่านของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. พ่อแม่หรือผู้ปกครองได้แนวทางในการพัฒนาตนเอง เพื่อส่งเสริมนิสัยการอ่านให้กับเด็ก

ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

ต้องค้ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจในการอ่านที่จะสร้างให้เกิดนิสัยการอ่านว่าเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในตัวบุคคล และปัจจัยภายนอกที่ได้รับจากบุคคลอื่น

ประโยชน์เชิงนโยบาย

ข้อค้นพบที่ได้นำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมนิสัยการอ่านให้แก่ครูสถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนานิสัยการอ่านของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 6 ตอน คือ **ตอนที่ 1** มโนทัศน์เกี่ยวกับนิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่านและตัวแปรที่สำคัญ **ตอนที่ 2** แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน **ตอนที่ 3** ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่าน **ตอนที่ 4** งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโมเดลนิสัยการอ่านและพฤติกรรมการอ่าน **ตอนที่ 5** แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การส่งผ่าน และ**ตอนที่ 6** การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับนิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน และตัวแปรที่สำคัญ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถสรุปมโนทัศน์และองค์ประกอบเกี่ยวกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 มโนทัศน์ของนิสัยการอ่าน (reading habits)

นิสัยการอ่าน นับว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทุกคนควรมี เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยให้เราสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Mansor et al., 2013) ผู้ที่มีนิสัยการอ่านที่ดีมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพราะนิสัยดังกล่าวนี้จำเป็นต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาและมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้คนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดทางภาษาได้ (Grabe & Stoller, 1997 อ้างถึงใน Annamalai & Muniandy, 2013) นอกจากนี้นิสัยการอ่านยังช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ทักษะในการเขียน การสะกดคำ และเป็นพื้นฐานที่ทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน (Huang et al., 2014; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Smith & Day, 2013; Sukhram & Hsu, 2012)

นอกจากช่วยพัฒนาความสามารถทางวิชาการแล้ว การอ่านยังช่วยให้ผู้อ่านเกิดความบันเทิงและผ่อนคลายทางจิตใจ ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคมได้อีกด้วย แม้นมาศชวลิต (2531) กล่าวว่า สิ่งหนึ่งที่วัดความสามารถของบุคคล และระดับการพัฒนาของสังคมคือ การรู้หนังสือ และรู้จักใช้ประโยชน์จากหนังสืออย่างเต็มที่ การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรม และเชี่ยวชาญได้เป็นอย่างดี เพราะในหนังสือที่ดีย่อมมีการสอดแทรกสิ่งที่มีคุณค่าอื่นนอกจากความรู้ เช่น การปลูกฝังค่านิยมที่ดี การกระตุ้นให้ใช้ความคิด และการกระตุ้นให้ประเมินค่าการกระทำของตัวละคร เป็นต้น

ดังนั้นหากผู้อ่านหนังสือรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาตนเอง ทั้งด้านสติปัญญาและจิตใจ ผลที่ตามมาคือ สามารถใช้ความรู้ที่ได้รับให้เป็นประโยชน์แก่สังคม แก่ส่วนรวม ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ก็ย่อมรู้จักใช้สติปัญญาร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งจะทำให้สังคมนั้นอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวไว้ในข้างต้น จะเห็นได้ว่า การอ่านนั้นมีส่วนช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขมากขึ้น ไม่ถูกเอารักเอาเปรียบ และหากรู้จักนำสิ่งที่ได้หรือเป็นประโยชน์จากการอ่านมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง ย่อมเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้หากสร้างนิสัยการอ่านได้ตั้งแต่เด็กก็จะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ชอบอ่านได้ (Tella & Akande, 2007)

ความหมายของนิสัยการอ่าน

นักวิชาการหลายท่านได้นิยามและให้ความหมายของนิสัยการอ่านไว้ในหลายแง่มุมดังนี้

Leppänen, Aunola and Nurmi (2005) ได้นิยามนิสัยการอ่าน คือ การอ่านนอกขอบเขตของโรงเรียน อ่านเมื่อมีเวลาว่าง และเชื่อว่าการสั่งสมประสบการณ์ด้านการอ่านจะส่งผลต่อความสามารถด้านการอ่านได้

Hughes-Hassell and Rodge (2007) กล่าวว่า นิสัยการอ่านเป็นการแสดงออกถึงความชอบและรสนิยมการอ่านของแต่ละบุคคล รวมถึงความถี่ เวลาที่ใช้ ปริมาณและสิ่งที่ผู้อ่านเลือกอ่าน

Quadir, Teng, and Chen (2011) ได้นิยามนิสัยการอ่าน คือ ทักษะคิดของคนที่มีต่อการอ่านมีความเกี่ยวข้องกับความถี่และความสม่ำเสมอของการอ่าน คนที่มีนิสัยการอ่านมักมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน โดยส่วนใหญ่จะอ่านเพื่อความสุขและความเพลิดเพลิน

มุสตี กุฎอินทร์ (2529) กล่าวว่า ผู้ที่มีนิสัยการอ่าน คือผู้ที่ชอบอ่านหนังสือหรือขอยืมหนังสือมาอ่าน รู้จักเก็บและถนอมหนังสือเป็นอย่างดี และการที่บุคคลจะมีนิสัยรักการอ่านได้ควรมีหลักสำคัญสำหรับการอ่านได้แก่ 1) อ่านโดยใช้วิจารณญาณ ควรรู้จักประสงค์และเจตนาของผู้เขียน รวมถึงประเมินคุณค่าของเนื้อหาที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านพัฒนาความคิดและการใช้เหตุผลได้ดี 2) อ่านเพื่อหาความรู้ ทำความเข้าใจเพื่อจับใจความสำคัญของเนื้อหาและนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และ 3) อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ชาบซึ้งในสิ่งที่อ่าน และได้เพิ่มพูนประสบการณ์ให้กว้างขวางขึ้น

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2530) ได้ให้ความหมายของนิสัยการอ่านไว้ว่า คือ ผู้ที่ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอและใช้การอ่านซึ่งเป็นเรื่องของทักษะในการแสวงหาความรู้นั้น และต้องได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจึงทำให้มีความสามารถในการอ่านได้ดี อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับให้ผู้อ่านได้มาซึ่งความรู้ และยังทำให้จิตใจมีความสุขและเพลิดเพลิน สามารถพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เนื่องจาก

ได้รับประสบการณ์หรือกิจกรรมที่พึงพอใจเกี่ยวกับการอ่าน ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกและการแสดงออกที่ดีต่อการอ่าน

พาดิ พิทักษา (2532) ได้ให้ความหมายของนิสัยการอ่านไว้ว่า นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการชอบอ่านหนังสือ หรือมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนเป็นประจำจนกลายเป็นพฤติกรรมที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2538) อธิบายว่า นิสัยการอ่าน หมายถึง การฝึกใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและอ่านจนเคยชินอ่านจนเป็นนิสัย แม้บางครั้งมีอุปสรรคต่อการอ่านบ้างก็ไม่ย่อท้อ คนที่มีนิสัยการอ่านย่อมอ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุ สำหรับการอ่านไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ต่างๆ หรือแม้แต่กระดาษห่อของ อ่านได้ทุกสถานที่ทุกโอกาส แม้แต่อยู่ในห้องสุขา และไม่ปล่อยวางไปกับกิจกรรมใดนอกจากการอ่าน

เกสรสุรางค์ สักกะบุชา (2540) กล่าวว่า นิสัยการอ่าน หมายถึง การแสดงออกเกี่ยวกับความสนใจ การชอบอ่าน การมีความพร้อมและพยายามในการอ่าน ได้แก่ การดูหนังสือ การดูรูปภาพจากหนังสือ การอ่านหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ที่เป็นประโยชน์ รู้จักใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน สามารถอ่านหนังสือได้ทุกสถานที่และทุกโอกาสตามความเหมาะสม ซึ่งแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประจำ

ดวงพร พวงเพ็ชร์ (2541) กล่าวว่า คำว่า นิสัย หมายถึง พฤติกรรมที่กระทำเป็นประจำจนเกิดความเคยชิน ซึ่งถ้าเราทราบนิสัยของบุคคลรอบข้างแล้ว จะทำให้เราสามารถคาดเดาพฤติกรรมที่อาจจะเกิดขึ้นของบุคคลนั้นได้อย่างใกล้เคียงหรืออาจถูกต้องก็ได้ ส่วน การอ่าน เป็นการเข้าใจความหมายของตัวอักษร สัญลักษณ์ แล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นจึงให้ความหมายของนิสัยการอ่าน หมายถึง การชอบอ่าน การอ่านอย่างบ่อยครั้ง หรืออ่านจนเป็นนิสัย

จากการรวบรวมความหมายของนิสัยการอ่านที่ให้ไว้โดยนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสรุปความหมายของนิสัยการอ่านได้ว่า นิสัยการอ่าน (reading habits) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกผ่านการกระทำอันแสดงถึงความชอบในการอ่าน และมีความพึงพอใจจะแสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยการอ่านเป็นประจำ หาโอกาสอ่านอย่างสม่ำเสมอตามความเหมาะสมของสถานที่และเวลา อ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับอ่านทั้งสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์จนเกิดเป็นนิสัย

องค์ประกอบและการวัดนิสัยการอ่าน

Pandian (2000) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซีย โดยมีองค์ประกอบของการวัดนิสัยการอ่านประกอบด้วย ความสม่ำเสมอในการอ่าน ความสนใจในการอ่าน ความพร้อมในการอ่าน และการได้มาของสิ่งที่อ่าน

Leppänen, Aunola and Nurmi (2005) มีตัวบ่งชี้ของการวัดระดับนิสัยการอ่านจากจำนวนหนังสือที่อ่านและจำนวนนิตยสารหรือหนังสือการ์ตูนที่อ่าน โดยมีแนวคิดที่ว่าจำนวนหนังสือที่อ่านขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ดังนั้นหากจำนวนหนังสือที่อ่านอยู่ในระดับสูง (อ่านทุกวันหรือมากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์) ย่อมแสดงถึงเด็กมีความสามารถทางภาษาที่ดีด้วย

Tella and Akande (2007) ศึกษานิสัยการอ่านของเด็กและความพร้อมของหนังสือในโรงเรียนประถมศึกษา โดยวัดนิสัยการอ่านจากตัวบ่งชี้ 6 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) เหตุผลของการอ่าน 2) ประเภทของสิ่งที่ต้องการอ่าน 3) จำนวนเวลาที่ใช้ในการอ่านแต่ละวัน 4) การรับรู้ของนักเรียนถึงความพร้อมและการเข้าถึงวัสดุในการอ่าน 5) แหล่งที่มาของวัสดุที่อ่าน และ 6) สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการอ่าน

Spear-Swerling, Brucker and Alfano (2010) นำเสนอวิธีวัดนิสัยการอ่านด้วยแบบสอบถามนิสัยการอ่าน (RHQ) ที่พัฒนาจาก Baker and Wigfield, (1999) และ Guthrie et al. (1999) โดยวัดนิสัยการอ่านจากตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) การรายงานนิสัยการอ่านจากความพึงพอใจของตนเอง 2) ประเภทของหนังสือที่อ่าน 3) ความบ่อยในการอ่าน 4) ความบ่อยในการไปร้านหนังสือหรือห้องสมุด และ 5) การระบุชื่อหรือจดจำชื่อเรื่องชื่อผู้แต่งได้

Lone (2011) ศึกษานิสัยการอ่านในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาในเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า นักศึกษาในเมืองมีนิสัยการอ่านดีกว่านักศึกษาจากเขตชนบท โดยวัดนิสัยการอ่านด้วยแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกมีประเด็นในการวัด ได้แก่ 1) เวลาที่ใช้ในการอ่าน 2) ผู้ที่สนับสนุนหรือให้กำลังใจในการอ่าน 3) การเลือกภาษาที่อ่าน 4) การอ่านเพื่อความสนุกสนาน 5) ช่วงเวลาและสถานที่ที่ชอบอ่าน 6) เป้าหมายของการอ่าน และ 7) วิชาที่ชอบอ่าน

Annamalai and Muniandy (2013) ได้ศึกษานิสัยการอ่านของนักเรียนโพลีเทคนิคในประเทศมาเลเซีย วัดนิสัยการอ่านโดยให้นักเรียนทำแบบสำรวจนิสัยการอ่านที่พัฒนาโดย Pandian (1997) มีตัวบ่งชี้ที่ใช้วัดนิสัยการอ่าน ประกอบด้วย 1) เหตุผลที่อ่าน 2) ประเภทของหนังสือที่อ่าน 3) ความพอใจด้านภาษาที่เลือกอ่าน 4) ช่วงเวลาและสถานที่ที่อ่านหนังสือ และ 5) ความสม่ำเสมอในการอ่านเมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่นๆที่ทำในเวลาว่าง

Huang, Capps, Blacklock and Garza (2014) ศึกษานิสัยการอ่านของนักศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา วัดนิสัยการอ่านโดยการให้นักศึกษาทำแบบสำรวจนิสัยการอ่าน มีตัวบ่งชี้หลักในการวัด ประกอบด้วย 1) จำนวนเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมแต่ละสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมการอ่านเชิงวิชาการ กิจกรรมการอ่านที่ไม่ใช่วิชาการ และการใช้งานอินเทอร์เน็ต 2) ประเภทของวัสดุที่อ่านรวมถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อฝึกปฏิบัติการอ่าน

Gong and Gao (2014) ศึกษาวัฒนธรรมการอ่านของนักศึกษาจีน วัดนิสัยการอ่านโดยการให้นักศึกษาทำแบบสำรวจนิสัยการอ่านทั้งแบบเป็นเอกสารและผ่านทางอินเทอร์เน็ตมีตัวบ่งชี้ของการวัด

นิสัยการอ่าน ประกอบด้วย 1) เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมการอ่าน 2) สถานที่หรือสิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้อ่านหนังสือ 3) ผู้สนับสนุนหรือโน้มน้าวให้อ่านหนังสือ 4) เหตุผลที่อ่านหนังสือ และ 5) การใช้สารสนเทศในการอ่าน

ตาราง 2.1 องค์ประกอบของนิสัยการอ่าน

องค์ประกอบของนิสัยการอ่าน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
เวลาที่ใช้ในการอ่าน	✓	✓			✓			✓	✓	✓	✓	
ความสม่ำเสมอของการอ่าน			✓				✓					✓
ช่วงเวลาและสถานที่ที่ชอบอ่าน		✓	✓		✓	✓						
ประเภทของวัสดุที่อ่าน	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		
ความหลากหลายของสิ่งที่อ่าน											✓	
เหตุผลของการอ่าน		✓	✓	✓				✓		✓		
จุดประสงค์ในการอ่าน					✓							
การรับรู้ของตนเองในการเป็นนักอ่าน						✓						
ความพอใจด้านภาษาที่อ่าน			✓		✓							
เจตคติต่อการอ่าน						✓						✓
แหล่งที่มาของหนังสือ	✓			✓		✓		✓		✓	✓	
ผู้ที่สนับสนุนหรือทำให้สนใจการอ่าน		✓		✓	✓			✓				
หนังสือเล่มล่าสุดที่ชอบอ่าน	✓											
การใช้สารสนเทศในการอ่าน		✓										
หัวข้อหรือแนวหนังสือที่ชอบอ่าน					✓			✓				
ความบ่อยของการไปร้านหนังสือหรือห้องสมุด							✓					
เหตุผลที่ไม่อ่าน								✓		✓		
คุณค่าที่ได้จากการอ่าน											✓	
ระดับของนิสัยการอ่าน											✓	
ความพร้อมในการอ่าน												✓
ความกระตือรือร้นในการได้มาซึ่งหนังสือที่อ่าน												✓
ความสนใจใฝ่รู้ในการอ่าน												✓

หมายเหตุ: งานวิจัยที่ศึกษาประกอบด้วย 1.Huang et al. (2014) 2.Gong & Gao (2014) 3.Annamalai & Muniandy (2013) 4.Smith & Day (2013) 5.Lone (2011) 6.Knoester (2010) 7.Spear-Swerling et al. (2010) 8.Hughes-Hassell & Rodge (2007) 9.Chen (2007) 10.Tella & Akande (2007) 11.Pandian (2000) 12.นิลเนตร นิลประดิษฐ์ (2549)

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของนิสัยการอ่านทำให้ได้องค์ประกอบในการวัดตัวแปรทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

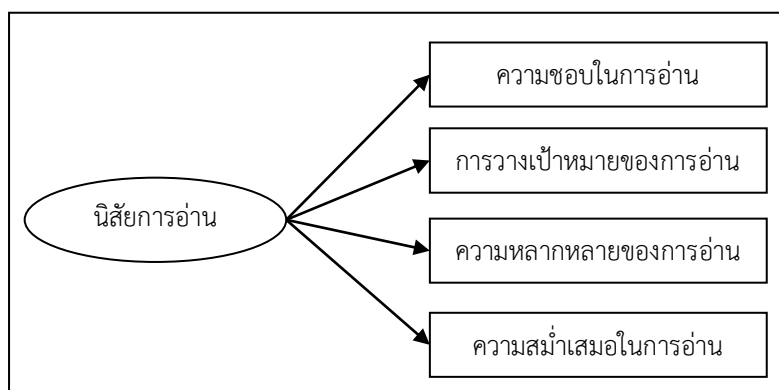
ความชอบในการอ่าน ยุบรวมองค์ประกอบด้านการรับรู้ของตนเองในการเป็นนักอ่าน เจตคติต่อการอ่าน และความพอใจด้านภาษาที่อ่านเป็นองค์ประกอบเดียวกัน จึงได้องค์ประกอบความชอบในการอ่าน หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่านในเชิงบวก การรับรู้ถึงความเป็นนักอ่านของตนเอง แสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยการอ่าน (Annamalai & Muniandy, 2013; Knoester, 2010; Lone, 2011; นิลเนตร นิลประดิษฐ์, 2549)

การวางเป้าหมายของการอ่าน ยุบรวมองค์ประกอบด้านเหตุผลของการอ่านและจุดประสงค์ในการอ่านเข้าด้วยกัน โดยตั้งชื่อองค์ประกอบเป็น เป้าหมายของการอ่าน หมายถึง เหตุผลหรือจุดประสงค์ที่นักเรียนอ่าน ได้แก่ อ่านตามที่โรงเรียนกำหนด อ่านเพื่อสอบ อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อ่านเพื่อเข้าถึงสารสนเทศความทันสมัย และอ่านเพื่อการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆของตนเอง (Annamalai & Muniandy, 2013; Gong & Gao, 2014; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Lone, 2011; Smith & Day, 2013; Tella & Akande, 2007)

ความหลากหลายของการอ่าน เลือกองค์ประกอบจากความถี่ด้านความหลากหลายของสิ่งที่อ่านและยุบรวมองค์ประกอบด้านประเภทของหนังสือที่อ่านเข้าด้วยกัน ให้ความหมายของความหลากหลายของการอ่าน คือ ลักษณะของเนื้อหาที่นักเรียนเลือกอ่านทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย หนังสือ วารสาร นิตยสาร โดยอ่านเพื่อวัตถุประสงค์เชิงวิชาการและเพื่อความบันเทิง (Annamalai & Muniandy, 2013; Chen, 2007; Huang et al., 2014; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Knoester, 2010; Smith & Day, 2013; Spear-Swerling, Brucker, & Alfano, 2010; Tella & Akande, 2007)

ความสม่ำเสมอในการอ่าน เลือกองค์ประกอบจากความถี่ด้านความสม่ำเสมอในการอ่านและยุบรวมองค์ประกอบด้านเวลาที่ใช้ในการอ่าน ช่วงเวลาและสถานที่ที่ชอบอ่าน และให้ความหมายของความสม่ำเสมอในการอ่าน คือ ความถี่และจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการอ่านหนังสือทุกประเภททั้งเชิงวิชาการและเพื่อความบันเทิง ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเกี่ยวข้องกับที่อ่านทั้งที่บ้าน โรงเรียน และตามสถานที่ที่นักเรียนพึงพอใจที่จะอ่าน รวมถึงการหาโอกาสอ่านตลอดเวลาหรืออ่านเป็นประจำ (Annamalai & Muniandy, 2013; Chen, 2007; Gong & Gao, 2014; Huang et al., 2014; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Lone, 2011; Pandian, 2000; Spear-Swerling et al., 2010; Tella & Akande, 2007; นิลเนตร นิลประดิษฐ์, 2549)

จากตาราง 2.1 ทำให้ได้องค์ประกอบในการวัดตัวแปรนิสัยการอ่านทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ตามที่กล่าวมาในข้างต้น สามารถสร้างเป็นแผนภาพโมเดลการวัดได้ดังภาพ 2.1

ภาพ 2.1 โมเดลการวัดนิสัยการอ่าน

1.2 มโนทัศน์ของแรงจูงใจในการอ่าน (reading motivation)

แรงจูงใจเป็นอีกคุณลักษณะที่ช่วยเพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคล โดยช่วยให้เกิดความคงทนและความเข้มของการแสดงพฤติกรรมหรือกิจกรรมต่างๆ ในด้านการอ่านแรงจูงใจจะช่วยส่งผลต่อการเพิ่มความสามารถด้านการอ่านและพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Schiefele, Schaffner, Möller, & Wigfield, 2012) แรงจูงใจในการอ่านจึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่าน และจากการศึกษารอบแนวคิดการวิจัยที่พัฒนาขึ้นได้ยึดตามแนวคิดของ Manser et al. (2013) ได้อธิบายว่าเมื่อบุคคลเกิดแรงจูงใจในการอ่าน บุคคลนั้นจะแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ทั้งนี้ลักษณะของพฤติกรรมการอ่าน ยังเกี่ยวข้องกับการกระทำและความรู้สึกที่บุคคลแสดงออกทางการอ่านโดยได้รับการส่งเสริมหรือปลุกฝังมาในอดีตเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจในการอ่าน และทำให้ยังคงแสดงการกระทำหรือกิจกรรมการอ่านนั้นอยู่ในปัจจุบัน แรงจูงใจเกิดจากปัจจัยภายในที่มาจากตัวผู้อ่านเอง เช่น ชอบอ่าน ต้องการพัฒนาทักษะทางภาษา อ่านแล้วเกิดความสนุกสนาน และปัจจัยภายนอกที่ได้รับมาบุคคลหรือสิ่งอื่น เช่น การได้รับรางวัลหรือคำชมเชยแหล่งที่เข้าถึงหนังสือ การสนับสนุนจากเพื่อน ดังนั้นแรงจูงใจจึงมีความสำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมการอ่านโดยได้รับการกระตุ้นจากทั้งภายในตัวบุคคลและการกระตุ้นจากภายนอกหรือเรียกว่าแรงจูงใจในการอ่าน (Wang & Guthrie, 2004)

ความหมายของแรงจูงใจในการอ่าน

การจูงใจ ถือเป็นกระบวนการเกิดพลังของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อให้ไปถึงเป้าหมาย โดยแรงกระตุ้นที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อเป้าหมายเรียกว่า แรงจูงใจ จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้นิยามและให้ความหมายของแรงจูงใจในการอ่านไว้ในหลายแง่มุมดังนี้

Smith and Johnson (1976) กล่าวว่า แรงจูงใจมีทั้งที่เกิดจากภายในและภายนอก โดยแรงจูงใจภายในของการอ่านจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้อ่านค้นพบคุณค่าของการอ่านด้วยตนเอง ตัวอย่างเช่น ระบุว่า การอ่านช่วยให้รับรู้เหตุการณ์ต่างๆ เกิดความเพลิดเพลิน เป็นต้น ส่วนแรงจูงใจภายนอกได้มาจากส่งเสริมของผู้อื่น เช่น พ่อแม่ เพื่อน ครู ในรูปแบบของการให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น

Baker & Wigfield (1999) กล่าวว่า การอ่านเป็นกิจกรรมที่เด็กต้องใช้ความพยายามอย่างมาก ในการตัดใจที่จะเลิกปฏิบัติ จึงต้องการแรงจูงใจอย่างมาก เนื่องจากบ่อยครั้งการตัดสินใจมีทั้งที่เลือกอ่านและไม่เลือกอ่าน ทั้งนี้การสร้างแรงจูงใจยึดแนวคิดทฤษฎีจาก 2 แนวคิด ได้แก่ การรับรู้ความยึดมั่นผูกพันและแรงจูงใจความสำเร็จ ทั้ง 2 แนวคิดนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจในการอ่าน กลยุทธ์ ความรู้ และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

Schutte and Malouff (2007) ได้อธิบายถึงแรงจูงใจในการอ่านว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของความยึดมั่นผูกพันในการอ่านและมีความเกี่ยวข้องกับการแสดงออกถึงความยึดมั่นผูกพันในการอ่าน ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการอ่าน (reading competency) ด้านประโยชน์ของการอ่าน (utilitarian of reading) และด้านสังคมการอ่าน (social of reading) ตามทฤษฎีของความยึดมั่นผูกพันในการอ่านและงานวิจัยที่ศึกษาแรงจูงใจในการอ่านของเด็กจะให้ความสำคัญต่อแรงจูงใจภายในและภายนอกเป็นหลัก

Schiefele, Schaffner, Möller & Wigfield (2012) กล่าวว่า แรงจูงใจส่งผลต่อการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผลกระทบของแรงจูงใจต่อนักเรียนส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการและผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางสติปัญญาและความรู้ที่เคยสั่งสมอยู่ก่อนแล้ว ในบริบทของการอ่านแรงจูงใจมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ของมนุษย์โดยส่วนมากเรียนรู้ผ่านข้อความที่ถ่ายทอดผ่านตัวหนังสือหรือการเขียน อีกนัยหนึ่งก็คือการเรียนรู้จากหนังสือนั่นเอง

จากความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการอ่านในงานวิจัยที่ศึกษาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของแรงจูงใจในการอ่าน หมายถึง การกระทำและความรู้สึกที่บุคคลแสดงพฤติกรรมผ่านการอ่านโดยได้รับการกระตุ้นหรือปลุกฝังมาในอดีตเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจในการอ่านผ่านแรงจูงใจทั้งจากภายในและภายนอก ทำให้ยังคงแสดงพฤติกรรมกรรมการอ่านในปัจจุบัน

องค์ประกอบและการวัดแรงจูงใจในการอ่าน

จากงานวิจัยของ Manser et al. (2013) ที่วัดพฤติกรรมการอ่านได้จากปัจจัยในตัวผู้อ่าน และปัจจัยที่ได้รับมาจากภายนอกซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของแรงจูงใจอันเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมการอ่านได้ ทั้งนี้การอ่านของเด็กโดยทั่วไปมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านแรงจูงใจที่เกิดจากทั้งภายในและภายนอก ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการอ่านและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ (Wang & Guthrie, 2004) ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกพบว่า มีงานวิจัยของ Wigfield, Guthrie and McGough (1996) ได้พัฒนาแบบสอบถามเพื่อวัดแรงจูงใจในการอ่าน (motivations for reading questionnaire: MRQ) โดยสามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 11 มิติในการวัดแรงจูงใจและจัดกลุ่มได้ 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 วัดจากการที่เด็กประเมินถึงประสิทธิภาพการอ่านของตนเองมี 2 มิติ ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการอ่าน (reading efficacy) 2) ความท้าทายของการอ่าน องค์ประกอบที่ 2 วัดแรงจูงใจภายในมี 3 มิติ ได้แก่ 1) ความสนใจในการอ่าน (reading curiosity) 2) ความเพลิดเพลินในการอ่าน (aesthetic enjoyment of reading) และ 3) ความสำคัญของการอ่าน (importance of reading) องค์ประกอบที่ 3 วัดแรงจูงใจภายนอก มี 2 มิติ ได้แก่ 1) ได้รับการยอมรับจากการอ่าน (recognition for reading) 2) การอ่านเพื่อใช้ในการประเมินผลการเรียน (reading for grades) และองค์ประกอบที่ 4 มี 4 มิติ ได้แก่ 1) การอ่านเพื่อเข้าสังคม (social reasons for reading) 2) การอ่านเพื่อแข่งขัน (competition in reading) 3) อ่านเพราะเป็นหน้าที่หรือตามการมอบหมาย (compliance) และ 4) การหลีกเลี่ยงการอ่าน (reading work avoidance) ทั้งนี้แรงจูงใจสามารถช่วยเพิ่มความสามารถของแต่ละคนในด้านความคงทนของการแสดงพฤติกรรมต่างๆให้คงอยู่ได้ (Schunk, Pintrich & Meece, 2008) และเกี่ยวข้องกับการกับการพฤติกรรมการอ่านทำให้เกิดการพัฒนาการอ่านและทักษะด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจอีกด้วย (Schiefele et al., 2012) เพื่อให้สอดคล้องกับจากงานวิจัยของ Manser et al. (2013) จึงสนใจศึกษาเพียงแรงจูงใจใน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ แรงจูงใจภายในและภายนอกที่สะท้อนแรงจูงใจการอ่านของแต่ละบุคคลได้ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการอ่านและพัฒนาเป็นนิสัยการอ่านต่อไป

Nolen (2007) ได้ศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนในการอ่านและเขียน โดยใช้เวลาเก็บข้อมูล 3 ปี กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 พบว่า แรงจูงใจของการอ่านแบ่งได้เป็น 8 ตัวบ่งชี้หลักที่ช่วยให้เด็กสนใจในการอ่านมากขึ้น ได้แก่ 1) ความสนใจ (interest) เกี่ยวข้องเค้าโครงและตัวละครในเรื่องที่อ่าน 2) ความสนุกสนาน (enjoyment) เมื่ออ่านแล้วทำให้เกิดจินตนาการได้ 3) ความชำนาญหรือความรอบรู้ (mastery) การอ่านหนังสือที่ยากจะช่วยให้อ่านได้ดีขึ้น ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ 4) การอ่านคืองานที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน (reading as a school task) การอ่านมีความจำเป็นต่อการเรียนที่โรงเรียนและช่วยให้พวกเขาทำการบ้านได้สำเร็จ 5) การอ่านมีประโยชน์ (utility reading)

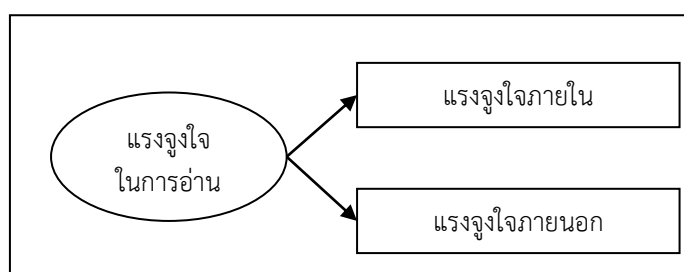
การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคต เช่น เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน 6) การเชื่อมั่นในตนเอง (ego concern) การจะเป็นนักอ่านที่ดีได้ต้องเกี่ยวข้องกับผู้อื่น จึงต้องมีความมั่นใจในตนเอง 7) แรงจูงใจทางสังคม (social motives) การอ่านร่วมกับผู้อื่นจะช่วยให้เกิดความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น และ 8) การหลีกเลี่ยงการอ่าน (reading avoidance) มีเหตุผลมาจากการจัดการเวลาและวัสดุการอ่านบ้างอย่างยากต่อการทำความเข้าใจ

ผลการศึกษาของงานวิจัยสรุปองค์ประกอบของการวัดแรงจูงใจในการอ่านได้เป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1) แรงจูงใจภายใน และ 2) แรงจูงใจภายนอก โดยแรงจูงใจภายในยึดองค์ประกอบของการวัดตาม Wigfield et al. (1996) และ Manser et al. (2013) เป็นหลัก โดยเลือกองค์ประกอบของ Wigfield et al. (1996) กลุ่มที่สองวัดแรงจูงใจภายในมี 3 มิติ ได้แก่ 1) ความสนใจในการอ่าน (reading curiosity) 2) ความเพลิดเพลินในการอ่าน (aesthetic enjoyment of reading) และ 3) ความสำคัญของการอ่าน (importance of reading) ที่สอดคล้องกับการวัดแรงจูงใจภายในของ Manser et al. (2013) ส่วนแรงจูงใจภายนอกยึดตามงานวิจัยของ Manser et al. (2013) เป็นหลัก ประกอบด้วย ได้รับรางวัล (reward) การสนับสนุนทางการเงิน (financial support) และการสนับสนุนจากเพื่อน (peer support) อธิบายความหมายของแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

แรงจูงใจภายใน หมายถึง สภาวะที่บุคคลมีความต้องการอ่านที่เกิดจากจิตใจของตนเองมีความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน และรู้สึกเพลิดเพลินเมื่อได้อ่าน (Mansor et al., 2013; Wigfield, 1996)

แรงจูงใจภายนอก หมายถึง สภาวะที่บุคคลมีความต้องการอ่านอย่างมีจุดหมาย เช่น การได้รับรางวัล คำชมเชย ได้รับแรงกระตุ้นสนับสนุนจากเพื่อน รวมถึงการสนับสนุนด้านการเงิน (Mansor et al., 2013)

ดังนั้นองค์ประกอบของแรงจูงใจในการอ่านวัดได้จาก 2 องค์ประกอบตามที่กล่าวมาในข้างต้น สามารถสร้างเป็นแผนภาพโมเดลการวัดได้ดังภาพ 2.2

ภาพ 2.2 โมเดลการวัดแรงจูงใจในการอ่าน

1.3 มโนทัศน์ของปัจจัยด้านครอบครัว

พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนานิสัยการอ่าน เนื่องจากเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ทั้งนี้การเรียนรู้ของเด็กมักเริ่มจากบุคคลและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นผู้นำในการอ่าน เพราะเด็กจะมีประสบการณ์เมื่อเห็นว่าพ่อแม่เป็นนักอ่าน หรืออาจใช้การอ่านหนังสือให้เด็กฟังก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่มีอิทธิพลต่อการสร้างและพัฒนาการอ่านของเด็กได้เป็นอย่างมาก วิธีการสร้างนิสัยการอ่านให้แก่เด็กอาจเริ่มจากการให้เด็กสนใจหนังสือที่มีรูปภาพประกอบแล้วค่อยๆพัฒนาตามลำดับอายุต่อไป ทั้งนี้เรื่องที่จะให้เด็กอ่านควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของเด็กมาก่อนหรือเป็นหนังสือนอกตำราเรียน เช่น เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ดนตรี เป็นต้น จะสามารถกระตุ้นความสนใจให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น เมื่อเริ่มรู้จักอ่านหนังสือแล้วต่อไปเด็กก็จะเริ่มอ่านด้วยตนเอง (Long, 1984 อ้างถึงใน ฌาริญา ชัยพันธ์, 2552)

Klauda (2009) ได้ศึกษาบทบาทของพ่อแม่ในช่วงวัยรุ่นต่อการสร้างแรงจูงใจและทำกิจกรรมการอ่าน พบว่า การสนับสนุนการอ่านของพ่อแม่มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาและยังคงทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจต่อการอ่านในปัจจุบัน

Baker (2003) การสนับสนุนของพ่อแม่ในการอ่านหนังสือของลูก เกี่ยวข้องกับความสะดวกของการเข้าถึงหนังสือประเภทต่างๆที่บ้าน พฤติกรรมการอ่านของพ่อแม่ และความสม่ำเสมอของการทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับลูก

Welty (2006) เสนอแนวทางสำหรับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมนิสัยการอ่านให้เด็กดังนี้

1. เป็นแบบอย่างในการอ่านหนังสือให้เด็กเห็น
2. หากเป็นเด็กเล็กควรอ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นประจำ
3. ควรมีการกำหนดเวลาในการอ่านหนังสือของครอบครัว
4. ควรมีหนังสือจำนวนมากในบ้าน เก็บหนังสือในที่ที่สมาชิกในบ้านสามารถหยิบอ่านได้สะดวก
5. สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการอ่าน เช่น การจัดสถานที่ ความสว่างของแสง ส่งผลให้เกิดความสุขในการอ่านได้
6. ชวนสมาชิกในครอบครัวไปร้านหนังสือ และเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกหนังสือด้วยตนเอง
7. จำกัดเวลาสำหรับรายการดูโทรทัศน์ เพื่อให้มีเวลาสำหรับการอ่านมากขึ้น

Smith and Day (2013) ได้ศึกษาวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมการอ่านของเด็กมัธยมศึกษา พบว่าการใช้เวลาในการอ่านของเด็กมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสถานที่ที่พวกเขาอ่าน โดยจะอ่านมากยิ่งขึ้น

เมื่อมีหนังสือให้อ่านที่บ้าน และเมื่อพ่อแม่ได้ทำกิจกรรมการอ่านกับพวกเขา จึงเสนอแนะแนวทางให้กับพ่อแม่ในการส่งเสริมนิสัยการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านร่วมกับลูก โดยไม่ต้องคำนึงถึงอายุของเด็ก
2. จัดหาหนังสือให้อ่าน
3. พาไปห้องสมุดสาธารณะเป็นประจำ
4. พูดคุยกับลูกถึงสิ่งที่พวกเขาอยากอ่าน
5. ปิดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และใช้เวลาอ่านร่วมกันในครอบครัว 30 นาที 4 ครั้งต่อสัปดาห์
6. สร้างสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านภายในบ้าน ที่ประกอบด้วยหนังสือหลากหลายประเภท

7. พูดคุยกับครูถึงความสนใจของเด็ก หรือขอคำแนะนำเพื่อส่งเสริมและให้กำลังใจแก่เด็ก Manser, Rasul, Rauf and Koh (2013) ได้ศึกษาการพัฒนาและการคงอยู่ของนิสัยการอ่านกับกลุ่มวัยรุ่น พบว่าครอบครัวหรือสิ่งแวดล้อมด้านการอ่านที่บ้านคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กในช่วงวัยรุ่นยังคงพัฒนานิสัยการอ่านได้แม้ในวัยนี้จะมีสิ่งรบกวนที่ทำให้สนใจการอ่านลดลง ทั้งนี้ ความสำคัญของครอบครัวต่อการปลูกฝังนิสัยการอ่านจะเกิดขึ้นและคงอยู่หากเด็กได้รับปลูกฝังขณะตั้งแต่วัยเป็นเด็กหรือตั้งแต่วัยเป็นทารก ได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้านการอ่านในวัยเด็ก เช่น การอ่านนิทานก่อนนอน การทำกิจกรรมที่หลากหลายมาส่งเสริมการอ่านที่บ้าน เป็นแบบอย่างด้านการอ่าน สร้างสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านในบ้าน และปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนช่วยให้ครอบครัวสามารถสนับสนุนการอ่านของลูกได้ ช่วยให้สามารถเข้าถึงความหลากหลายของวัสดุที่อ่านเด็กก็จะให้ความสนใจกับการอ่านและยังคงพัฒนานิสัยการอ่านของตนเองอยู่เสมอ

องค์ประกอบของปัจจัยด้านครอบครัว

Pandian (2000) วัตถุประสงค์ด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อผู้อ่านทำให้เกิดนิสัยการอ่านโดยวัดจากตัวแปรด้านครอบครัว ประกอบด้วย 1) ความหลากหลายของวัสดุการอ่านที่มีอยู่ที่บ้าน 2) จำนวนของวัสดุการอ่านที่บ้าน 3) การชักจูงหรือโน้มน้าวของครอบครัว และ 4) วัสดุที่พ่อแม่หรือลูกอ่าน

Klauda and Wigfield (2012) ได้ศึกษาและพัฒนาเครื่องในการวัดการสนับสนุนการอ่าน (reading support survey: RSS) เพื่อประเมินการรับรู้ของเด็กต่อการสนับสนุนการอ่านของพ่อแม่ โดยมีตัวชี้วัดการสนับสนุนการอ่านของพ่อแม่ ประกอบด้วย 1) การช่วยเหลือในการเลือกซื้อหนังสือ 2) การให้กำลังใจในการอ่าน 3) การเป็นแบบอย่างที่ดี 4) การอภิปรายร่วมกันถึงการเลือกซื้อหนังสือ 5) ทำกิจกรรมการอ่านร่วมกัน 6) การจัดหาหนังสือให้อ่าน และ 7) ให้เวลาและโอกาสในการอ่าน

Sukhram and Hsu (2012) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านร่วมกันระหว่างพ่อแม่และลูก พบว่าการจัดโปรแกรมการอ่านร่วมกันเป็นโอกาสที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองและลูกจะได้อ่านร่วมกันใน

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและผ่อนคลายเนื่องจากได้รับการแนะนำโดยตรงจากผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้หนังสือ เมื่อพ่อแม่มีความเข้าใจและพึงพอใจเห็นคุณค่าของการอ่าน ทำให้ความสัมพันธ์ในการอ่านของพ่อแม่และลูกมีความเป็นธรรมชาติมากขึ้นลูกก็จะเกิดนิสัยการอ่านตามมา ทั้งนี้เมื่อเด็กเกิดทักษะด้านการรู้หนังสือจากที่บ้านส่งผลให้เด็กมีความพร้อมที่จะเข้าโรงเรียนและประสบความสำเร็จในอนาคตต่อไป งานวิจัยครั้งนี้มีประเด็นในการวัดประกอบด้วย 1) การเลือกหนังสือของพ่อแม่ร่วมกับลูก 2) ช่วงเวลาที่ทำกิจกรรมการอ่านร่วมกันในครอบครัว และ 3) ความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัวเมื่อทำกิจกรรมการอ่าน

Manser, Rasul, Rauf and Koh (2013) ได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งเด็กและพ่อแม่ พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมการอ่าน และส่งผลให้เกิดนิสัยการอ่านตามมา ประกอบด้วย 1) เศรษฐฐานะ 2) การส่งเสริมการอ่านในวัยเด็ก และ 3) ความหลากหลายของวัสดุการอ่านที่มีอยู่ที่บ้าน

Smith and Day (2013) กล่าวถึงความสำคัญของเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัวมีผลต่อการพัฒนาการรู้หนังสือของเด็ก โดยครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะมีการพัฒนาการรู้หนังสือรวมถึงการอ่านสูงถึงร้อยละ 60 เมื่อเทียบกับเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ทั้งนี้ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะทำให้เด็กขาดโอกาสในการเข้าถึงหนังสือที่มีคุณภาพสูง เป็นต้น อีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญคือระดับการศึกษาและการรู้หนังสือของพ่อแม่ เพราะการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ต่างที่บ้านส่งผลต่อความสำเร็จทางวิชาการของเด็กด้วยเช่นกัน ผลของการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้พบว่า ระดับการศึกษาของพ่อแม่ส่งผลต่อความสม่ำเสมอในการอ่านของเด็ก การอ่านในช่วงวัยเด็ก การซื้อหรือการได้มาของหนังสือที่เด็กอ่าน และการไปห้องสมุด โดยครอบครัวที่พ่อแม่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ฉาริญญา ซ้ายหัน (2552) ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวในการส่งเสริมนิสัยการอ่านซึ่งให้ความสำคัญของพ่อแม่หรือผู้ปกครองว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากที่จะช่วยพัฒนาให้เด็กเห็นความสำคัญต่อการอ่านและสร้างนิสัยการอ่านให้กับเด็กเพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการอ่านออกเขียนได้ในอนาคต โดยแบ่งปัจจัยด้านครอบครัวออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการเป็นแบบอย่าง โดยอ่านทุกอย่างที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านจดหมายสิ่งพิมพ์ต่างๆ ฉลากสินค้า เป็นต้น 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม รู้จักดูแลรักษาสื่ออุปกรณ์ต่างๆในการอ่านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยพร้อมนำมาใช้งานอยู่เสมอ ให้ออกาสลูกในการเลือกซื้อหนังสือที่ชอบหรือให้ความสนใจ และ 3) ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ ให้ออกาสลูกในการเล่าเรื่องราวต่างๆที่โรงเรียนหรือเรื่องราวที่พบเจอในชีวิตประจำวัน หาเวลาในการทำกิจกรรมการอ่านร่วมกัน ให้กำลังใจ คำชมเชยเมื่อลูกอ่านหนังสือ เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดปัจจัยด้านครอบครัวที่มีต่อการส่งเสริมนิสัยการอ่าน ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญจากงานวิจัยที่ศึกษา เพื่อจัดกลุ่มองค์ประกอบปัจจัยด้านครอบครัว ดังตาราง 2.2

ตาราง 2.2 องค์ประกอบของปัจจัยด้านครอบครัวกับการส่งเสริมนิสัยการอ่าน

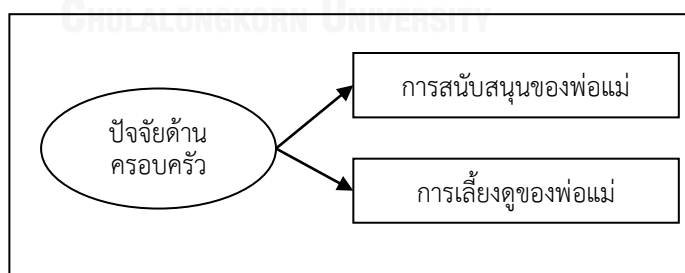
องค์ประกอบ	Pandian (2000)	Klauda & Wigfield (2012)	Sukhram & Hsu (2012)	Manser et al. (2013)	Smith & Day (2013)	ณาริญา (2552)
การส่งเสริมการอ่านในวัยเด็ก			✓	✓		
การจัดสภาพแวดล้อม						✓
ความหลากหลายของวัสดุการอ่านที่มีอยู่ที่บ้าน	✓			✓		
เศรษฐกิจฐานะ				✓	✓	
การช่วยเหลือในการเลือกซื้อหนังสือ		✓	✓			
ระดับการศึกษา					✓	
การเป็นแบบอย่างที่ดี		✓				✓
การให้กำลังใจในการอ่าน		✓				
การชักจูงหรือโน้มน้าวของครอบครัว	✓					
ทำกิจกรรมการอ่านร่วมกัน		✓	✓			✓
ให้เวลาและโอกาสในการอ่าน		✓				
วัสดุที่พ่อแม่หรือลูกอ่าน	✓					
จำนวนของวัสดุการอ่านที่บ้าน	✓					
การอธิบายร่วมกันถึงการเลือกซื้อหนังสือ		✓				
การจัดหาหนังสือให้อ่าน		✓				

จากตาราง 2.2 ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบหลักตามแนวคิดของ Manser et al. (2013) เป็นองค์ประกอบหลักและเพิ่มองค์ประกอบบางด้านจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้องค์ประกอบในการวัดตัวแปรทั้งสิ้น 2 องค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

การสนับสนุนของพ่อแม่ ได้ยู่บรวมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการอ่านในวัยเด็ก ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ความหลากหลายของวัสดุการอ่านที่มีอยู่ที่บ้าน การช่วยเหลือในการเลือกซื้อหนังสือและระดับการศึกษาเข้าเข้าด้วยกัน และให้ความหมายไว้คือ การถ่ายทอดประสบการณ์การอ่านตั้งแต่วัยเด็กของพ่อแม่หรือผู้ปกครองให้กับลูก การจัดหาวัสดุการอ่านที่มีคุณภาพและมีความหลากหลาย รวมถึงความสามารถของพ่อแม่หรือผู้ปกครองในการแนะนำการอ่านที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของลูก ให้ความช่วยเหลือในการเลือกซื้อหนังสือและแนะนำให้ลูกเห็นประโยชน์ของการอ่านจากสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว เช่น ป้ายโฆษณา ประกาศ เป็นต้น (S. L. Kluda & Wigfield, 2012; Mansor et al., 2013; Pandian, 2000; Smith & Day, 2013; Sukhram & Hsu, 2012; ฌาริณญา ซ้ายหัน, 2552)

การเลี้ยงดูของพ่อแม่ หมายถึง การให้คำแนะนำ โน้มน้าวและให้กำลังใจของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเมื่อลูกอ่านหนังสือ จัดเวลาหรือหาโอกาสทำกิจกรรมการอ่านในครอบครัว และเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านให้กับลูก (S. L. Kluda & Wigfield, 2012; Mansor et al., 2013; Pandian, 2000; Smith & Day, 2013; Sukhram & Hsu, 2012; ฌาริณญา ซ้ายหัน, 2552)

ดังนั้นองค์ประกอบของปัจจัยด้านครอบครัววัดได้จาก 2 องค์ประกอบตามที่กล่าวมาในข้างต้น สามารถสร้างเป็นแผนภาพโมเดลการวัดได้ดังภาพ 2.3

ภาพ 2.3 โมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว

1.4 มโนทัศน์ของปัจจัยด้านโรงเรียน

ครูต้องเป็นแบบอย่างของการสร้างนิสัยการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับนักเรียน โดยทั่วไปครูมักสอนแต่วิธีอ่านแต่ไม่ค่อยสอนว่าจะทำอย่างไรให้นักเรียนอยากอ่าน (Camp, 2007) ทั้งนี้การเรียนรู้การอ่านของนักเรียนเป็นทักษะเชิงวิชาการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จด้านการเรียนในอนาคตได้ (Leppänen et al., 2005) จึงมีนักวิชาการหลายกลุ่มที่เสนอแนะแนวทางเพื่อให้โรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียน เช่น ครู เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ได้นำไปปรับใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีนิสัยการอ่าน ดังนี้

Williams, Hedrick & Tuschlnski. (2008) เสนอหลักการ 8 ประการที่ครูควรนำไปใช้ในการกระตุ้นความสนใจในการอ่านของผู้เรียน

1. ตัวเลือกและการควบคุม (choice and control) หากเด็กไม่ได้รับตัวเลือก พวกเขาจะขาดความสนใจในสิ่งที่ตนเองเข้าร่วมอย่างแน่นนอน และเด็กจะรู้สึกเป็นตัวของตัวเองมากขึ้นหากเขาได้กำหนดตัวเลือกได้เอง

2. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) การอ่านเข้ามามีส่วนต่อบริบททางสังคมเพราะการอ่านช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวได้ เมื่อเด็กเกิดแรงจูงใจในการอ่านระดับสูง พวกเขาก็จะแบ่งปันสิ่งที่เขาได้อ่านกับผู้อื่น

3. ความแปลกใหม่ (novelty) คนเราจะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ และเกิดพฤติกรรมการเรียนผ่านสถานการณ์นั้น ความแปลกใหม่ของสิ่งต่างๆจึงช่วยให้เราเกิดความสนใจและตั้งใจเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

4. ผลการสะท้อนกลับ/การตอบรับ (feedback/response) เด็กมักต้องการผลการสะท้อนกลับในทุกสิ่งที่เขาได้ทำเสมอ เพราะการตอบรับหรือการให้ผลสะท้อนกลับถือว่ามีอิทธิพลอย่างมากในการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง

5. การเข้าถึงความสำเร็จ (attainable success) จากงานวิจัยของ Graves, Juel and Graves (2007) พบว่า หากเด็กเกิดแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้น และมีความยึดมั่นผูกพันกับโรงเรียน รู้จักเรียนรู้จากภาระงานต่างๆในโรงเรียน พวกเขาก็จะประสบความสำเร็จจากสิ่งที่พวกเขาได้ทำ ทั้งนี้ หากเด็กมีความพยายามใช้การอ่านในการทำความเข้าใจกับสิ่งที่พวกเขาสนใจ เมื่อสามารถทำได้สำเร็จ พวกเขาก็จะอ่านมากยิ่งขึ้นเอง

6. ความสนใจ (interest) การแนะนำหนังสือให้กับเด็กจำเป็นต้องเลือกหนังสือที่เด็กสนใจ เพราะจะช่วยผลักดันให้เด็กเกิดการอ่านอย่างต่อเนื่องจนเกิดนิสัยการอ่านตลอดชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของ Worthy (1996 อ้างถึงใน Williams et al., 2008) กล่าวว่า ผู้ใหญ่มักอ่านในสิ่งที่ตนเองพอใจ เด็กจึงจำเป็นต้องรู้ว่าตนเองสนใจหรือชอบอะไร เพราะจะมีความสำคัญอย่างมากต่อการเลือกหนังสือที่จะอ่าน ไม่ใช่อ่านเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพียงอย่างเดียว

7. ประสบการณ์และความเกี่ยวข้องกับสภาพจริง (real-world experiences/ relevancy) เมื่อเด็กเกิดปัญหาในการอ่าน โดยพบว่าสิ่งที่อ่านยากต่อความเข้าใจของตนเองพวกเขาจะไม่ชอบอ่าน ดังนั้นครูต้องเลือกหนังสือที่จะนำมาจัดไว้ในชั้นเรียนที่สามารถสะท้อนถึงวัฒนธรรมและประสบการณ์ของเด็กได้

8. บรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี (positive learning atmosphere) Graves, Juel and Graves (2007) กล่าวว่า บรรยากาศความตึงเครียดที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียนจะจำกัดความคิดที่มีคุณค่าได้ทั้งที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคลเองและคนรอบข้าง

Gambrell (2011) กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจด้านการอ่านให้กับนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญโรงเรียนควรให้ส่งเสริมในด้านนี้ก่อนการกำหนดหลักสูตรหรือพัฒนาโปรแกรมการอ่านที่โรงเรียน จึงนำเสนอแนวทางปฏิบัติในชั้นเรียนและฝึกฝนแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. นักเรียนจะมีแรงจูงใจในการอ่านเมื่อกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายในการอ่านเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน โดยเสนอเทคนิคที่นำไปใช้ในชั้นเรียน เช่น ให้นักเรียนทำบันทึกการอ่านในเรื่องที่พวกเขาสนใจและเลือกด้วยตนเอง ให้กำลังใจนักเรียนโดยบันทึกผลสะท้อนกลับเป็นคำแนะนำหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นักเรียนอ่านเพื่อให้นักเรียนได้นำไปอ่านต่อและเป็นสิ่งที่ตรงกับความสนใจของนักเรียนอีกด้วย

2. นักเรียนจะมีแรงจูงใจในการอ่านเมื่อสามารถเข้าถึงวัสดุการอ่านที่หลากหลาย หากห้องเรียนมีสิ่งแวดล้อมที่มีความหลากหลายของหนังสือที่อ่าน เช่น หนังสือเรียน นิตยสาร อินเทอร์เน็ต โดยเนื้อหาของวัสดุการอ่านต้องอยู่ในความสนใจของนักเรียนเป็นพื้นฐาน เพราะจะช่วยดึงความสนใจของนักเรียนได้ เทคนิคที่นำไปใช้ในชั้นเรียน เช่น การอ่านออกเสียง โดยครูอ่านให้นักเรียนฟังอาจจะทำเป็นประจำทุกวันหรือสัปดาห์ละครั้ง

3. นักเรียนจะมีแรงจูงใจในการอ่านเมื่อรู้สึกเข้าถึงโอกาสและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการอ่าน โดยให้ความสำคัญกับเรื่องเป็นเวลา เนื่องจากเวลาที่ใช้ในการอ่านสำคัญต่อการพัฒนาการอ่านทั้งด้านผลสัมฤทธิ์การอ่าน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านได้ เทคนิคที่นำไปใช้ในชั้นเรียน เช่น การให้เวลานักเรียนเลือกหนังสืออ่านด้วยตนเองก่อนหมดเวลาเรียน วันละ 20 – 30 นาที

4. นักเรียนจะมีแรงจูงใจในการอ่านเมื่อมีโอกาสได้เลือกกว่าตนเองจะอ่านอะไร การได้เลือกวัสดุการอ่านด้วยตนเองจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความพยายามมากขึ้นในการทำความเข้าใจในสิ่งที่ตนเองอ่าน เทคนิคที่นำไปใช้ในชั้นเรียน เช่น ครูอาจจะช่วยแนะนำหนังสือที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของนักเรียน เพราะมีนักเรียนไม่น้อยที่ไม่รู้วิธีในการเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับตนเองหรือเหมาะสมกับระดับความสามารถของตนเอง ครูจึงควรช่วยสนับสนุนในเรื่องนี้

5. นักเรียนจะมีแรงจูงใจในการอ่านเมื่อได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ การพูดคุยร่วมกันถึงหนังสือที่แต่ละคนอ่าน การอ่านร่วมกัน การแลกเปลี่ยนหนังสือกับผู้อื่น เป็นต้น เทคนิคที่นำไปใช้ในชั้นเรียน เช่น หลังจากทำกิจกรรมเลือกหนังสืออ่านด้วยตนเองให้เวลานักเรียน 3-4 นาที จับคู่กับเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนเองได้อ่านร่วมกัน โดยมีเงื่อนไขว่าต้องพูดคุยถึงเรื่องที่เพิ่งอ่านมาเท่านั้น

6. นักเรียนจะมีแรงจูงใจในการอ่านเมื่อได้อ่านในสิ่งที่ยาก/ท้าทาย แต่ควรอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป เพราะหนังสือที่มีความยากมากเด็กก็จะไม่อ่าน แต่ถ้าง่ายเกินไปก็จะทำให้การอ่านเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ เทคนิคที่นำไปใช้ในชั้นเรียน เช่น จัดหนังสือในห้องเรียนด้วยการทำป้ายแบ่งระดับความยากง่ายของหนังสือเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ง่าย ปานกลาง ยาก เป็นต้น

7. นักเรียนจะมีแรงจูงใจในการอ่านเมื่อบรรยากาศในห้องเรียนมีการกระตุ้นและสะท้อนให้เห็นคุณค่า/ความสำคัญของการอ่าน การให้รางวัลเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ส่งผลต่อความสนใจในการอ่าน โดยรางวัลที่ให้อาจเป็นหนังสือ หรือสิ่งที่มีคุณค่าทางใจของนักเรียน เทคนิคที่นำไปใช้ในชั้นเรียน เช่น นักเรียนก็เหมือนกับผู้ใหญ่ที่ชอบอ่านหนังสือที่ทันสมัย ข้อมูลเป็นที่สนใจในปัจจุบัน ดังนั้นชั้นหนังสือในห้องเรียนจึงควรมีหนังสือที่ทันสมัย หากนักเรียนต้องการอ่านหนังสือแต่พบว่าหนังสือที่มีอยู่ล้าสมัยหรือไม่ตรงกับความสนใจ พวกเขา ก็จะละเลยการอ่านไปในที่สุด

Smith and Day (2013) กล่าวว่า การส่งเสริมเจตคติต่อการอ่านในเวลาว่างให้แก่เด็กและสร้างแรงจูงใจในการอ่าน มักได้รับการส่งเสริมจากโรงเรียน และยังทำให้พวกเขาเกิดความมั่นใจและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของตนเองได้ จึงเสนอแนะแนวทางให้กับครูเพื่อนำไปส่งเสริมนิสัยการอ่านให้กับนักเรียน ดังนี้

1. ให้โอกาสนักเรียนในการเลือกหนังสือที่ต้องอ่านประจำวันด้วยตนเอง
2. จัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กทั้งผู้หญิงและผู้ชาย
3. สนับสนุนให้นักเรียนได้อ่านอย่างหลากหลาย เช่น อ่านผ่านเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นต้น
4. ให้คำแนะนำกับพ่อแม่เพื่อช่วยเหลือเด็กในการอ่าน เช่น เทคนิคในการอ่าน แนะนำหนังสือที่น่าสนใจ การส่งเสริมให้มีห้องสมุดกลางคืนที่บ้าน เป็นต้น
5. จัดให้นักเรียนได้มีเวลาในการไปห้องสมุด
6. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พูดคุยเกี่ยวกับหนังสือที่ตนเองได้อ่าน
7. หากมีโอกาสจัดตั้งชมรมหนังสือ

องค์ประกอบของปัจจัยด้านโรงเรียน

Williams et al. (2008) ศึกษาการส่งเสริมการอ่านของในโรงเรียน เพื่อให้ครูนำไปส่งเสริมให้นักเรียนสนใจต่อการอ่าน และทำกิจกรรมการอ่านในช่วงเวลาว่าง พบว่ามีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่ 1) การเสนอตัวเลือกในการอ่าน 2) การสร้างความแปลกใหม่ 3) การให้ผลสะท้อนกลับเมื่อนักเรียนอ่านประสบการณ์และความเกี่ยวข้องกับสภาพจริง 4) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งตัวบ่งชี้ดังกล่าวเกิดจากการสนับสนุนของครูโดยตรงในการสร้างและปลูกฝังความสนใจในการอ่านให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่าการจัดกิจกรรมการอ่านมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการอ่านเช่นกัน ได้แก่ 1) การให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับผู้อื่น เช่น การแลกเปลี่ยนพูดขึ้นถึงเรื่องที่อ่าน เป็นต้น 2) การเข้าถึงความสำเร็จ เป็นการเห็นคุณค่าที่ได้จากการอ่าน และ 3) ความสนใจ อันเกิดจากการที่นักเรียนได้อ่านตามความพึงพอใจ

Gambrell (2011) ศึกษาบทบาทของโรงเรียนและครูในการส่งเสริมนิสัยการอ่านพัฒนาตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) ความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิต 2) การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน 3) การเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม 4) การให้ตัวเลือกในการอ่านตามความสนใจ 5) การแลกเปลี่ยนและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 6) ความยากและความท้าทายในการอ่าน และ 7) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน

Smith & Day (2013) ศึกษาการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยครูมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนการอ่านให้แก่ นักเรียนโดยตรง ได้แก่ 1) การให้โอกาสเลือกอ่าน 2) การจัดหนังสือตามความเหมาะสม 3) การสนับสนุนให้อ่านอย่างหลากหลาย 4) ให้คำแนะนำกับพ่อแม่ และ 5) การให้โอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ในการอ่าน ทั้งนี้ยังมีประเด็นในด้านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้และการจัดกิจกรรมของโรงเรียน มีส่วนช่วยให้นักเรียนให้ความสำคัญและสนใจการอ่านมากยิ่งขึ้น

Manser, Rasul, Rauf and Koh (2013) การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียน โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่ 1) การสนับสนุนของครู เช่น การแนะนำหนังสือที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนสิ่งที่เรียนรู้จากหนังสือที่ตนเองอ่านกับเพื่อนร่วมชั้น 2) การจัดโปรแกรมส่งเสริมการอ่าน โดยเป็นการบันทึกสถิติการอ่านหนังสือของนักเรียนในโรงเรียน

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปตัวบ่งชี้ของปัจจัยด้านโรงเรียนในการสร้างพฤติกรรมการอ่าน มีรายละเอียดดังตาราง 2.3

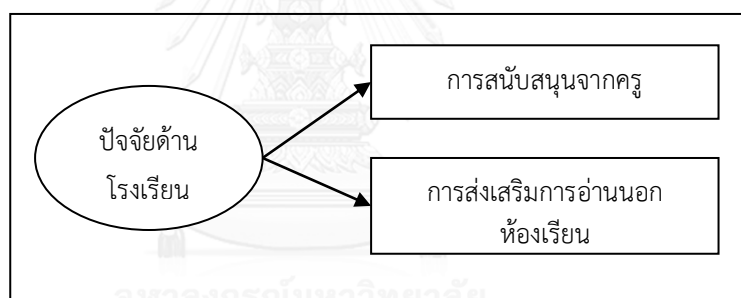
ตาราง 2.3 องค์ประกอบของปัจจัยด้านโรงเรียนในการสร้างพฤติกรรมการอ่าน

องค์ประกอบ	Lunetta et al. (2008)	Gambrell (2011)	Smith & Day (2013)	Manser et al. (2013)
การเสนอตัวเลือกในการอ่าน	✓	✓	✓	
การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับผู้อื่น	✓	✓	✓	✓
การสร้างความแปลกใหม่	✓			
การให้ผลสะท้อนกลับเมื่อนักเรียนอ่าน	✓			
การเข้าถึงความสำเร็จ	✓	✓	✓	
ความสนใจ	✓			✓
ประสบการณ์และความเชื่อมโยงกับสภาพจริง	✓	✓		
บรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี	✓	✓		
การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน		✓		
ความยากและความท้าทายในการอ่าน		✓		
การจัดหนังสือตามความเหมาะสม			✓	✓
การสนับสนุนให้อ่านอย่างหลากหลาย			✓	
ให้คำแนะนำกับพ่อแม่			✓	
การจัดกิจกรรมของโรงเรียน			✓	
การจัดโปรแกรมส่งเสริมการอ่าน				✓

ผลการศึกษางานวิจัยข้างต้นเมื่อจัดกลุ่มและยุบรวมตัวบ่งชี้ สามารถสรุปองค์ประกอบของการวัดปัจจัยด้านโรงเรียนได้ 2 องค์ประกอบ 1) การสนับสนุนจากครู และ 2) การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน โดยมีความสอดคล้องตามแนวคิดของ Manser et al. (2013) มีรายละเอียดดังนี้

การสนับสนุนจากครู หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของครูทั้งการกระทำและคำพูดที่แสดงถึงการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน แนะนำหนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัยและความสนใจของนักเรียน เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติด้านการอ่าน และปลูกฝังความรู้สึกที่ดีต่อการอ่าน (Manser et al., 2013; Williams et al., 2008)

การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน หมายถึง ประสบการณ์ของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านที่นอกเหนือจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดยโรงเรียนสร้างโอกาสในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น การแลกเปลี่ยนพูดคุยระหว่างนักเรียนถึงเรื่องที่ตนเองอ่าน การบันทึกการอ่านของนักเรียน การเล่านิทาน แข่งตอบคำถามจากการอ่าน จัดเวลาสำหรับการอ่านในแต่ละวัน การเชิญวิทยากร บอร์ดข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น (Gambrell, 2011; Mansor et al., 2013; Smith & Day, 2013; Williams et al., 2008) สามารถสร้างเป็นแผนภาพโมเดลการวัดได้ดังภาพ 2.4

ภาพ 2.4 โมเดลการวัดวัดปัจจัยด้านโรงเรียน

ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

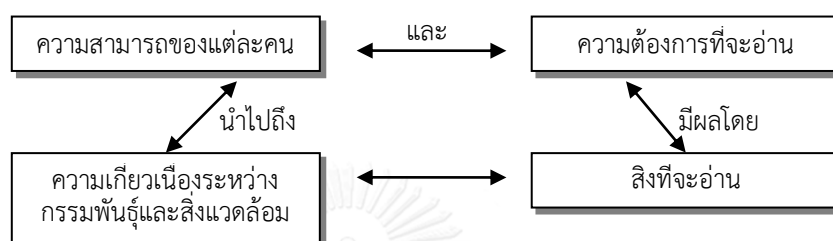
นักจิตวิทยาการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านได้เสนอแนะแนวทางเพื่ออธิบายพฤติกรรมทางการอ่านไว้หลายกลุ่มด้วยกัน ดังนี้

2.1 ทฤษฎีการอ่านตามแนวคิดของ Ausbel

Ausbel ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านที่จะมีประสิทธิภาพและได้รับผลดีนั้นจะต้องมีความพร้อมในการอ่าน โดยเน้นว่า ความพร้อม คือความสามารถที่มีอยู่ในตัวที่จะรับเอาสิ่งนั้นๆ และการอ่านจะได้ผลดี ความพร้อมจะต้องสัมพันธ์กับความต้องการของการที่จะอ่านสิ่งนั้น อธิบายได้ดังนี้

ความพร้อม คือ ความสามารถที่มีอยู่ ความสามารถที่มีอยู่ คือ ผลที่ได้จากกรรมพันธุ์ วุฒิภาวะ และคุณสมบัติประจำตัว เช่น ประสบการณ์การเรียนรู้ ความสามารถที่จะบรรลุถึงเป้าหมายของแต่ละคนนั้นต้องให้เขามีเวลาในการที่จะรับมรดกตกทอดมา และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้

ส่วนความต้องการที่จะอ่านหรือที่จะเรียนรู้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าด้วย เพราะสิ่งเร้า นั้นจะทำให้มีส่วนช่วยในความต้องการ โดย Ausbel ได้สรุปความพร้อมในการอ่านขึ้นอยู่กับ “ความสามารถสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่จะอ่าน” สามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

ภาพ 2.5 ความสามารถของแต่ละบุคคลสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่จะอ่านของ Ausbel
ที่มา : ฉวีลักษณ์ บุญญาญจน (2547)

2.2 ทฤษฎีการอ่านตามแนวคิดของ Gagne

Gagne (1970) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ อันเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การอ่านได้ 8 ขั้นตอนได้แก่

1. ขั้นจูงใจ (motivation phase) เป็นการชักจูงให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ โดยตั้งเป้าหมายไว้แล้วและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนพอใจเมื่อได้เรียนรู้ โดยกล่าวว่า ความหวัง (expectancy) ของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจอันสำคัญในการเรียนรู้ ในขั้นนี้เรียกว่า signal learning
2. ขั้นรับรู้เรื่องราวต่างๆที่สัมพันธ์กับความคาดหวังของผู้เรียน หรือการรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (apprehending phase) เช่น ความตั้งใจในการเรียนรู้ (attention) และการเลือกในการรับรู้ (selection perception) ความตั้งใจเป็นรากฐานสำคัญของการเลือกรับรู้ ผู้เรียนจะเลือกรับรู้สิ่งเร้าที่สอดคล้องกับความตั้งใจของตน เมื่อความตั้งใจเปลี่ยนแปลง การเลือกรับรู้ก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ขั้นนี้เรียกว่า stimulus-response learning
3. การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (acquisition phase) ซึ่งความจำประกอบด้วย ความจำระยะสั้น (short-term memory) ซึ่งเลือนหายไปได้เร็ว และความจำระยะยาว (long-term memory) ซึ่งมักจำได้นานกว่า เลือนหายไปได้ช้ากว่า ขั้นนี้เรียกว่า chaining
4. ความสามารถในการสะสมสิ่งเร้าที่จะจำไว้ (retention phase) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเก็บรักษาหรือสะสมจากความจำระยะยาว ซึ่งปรากฏผล คือ 1) ความรู้บางอย่างกลายเป็น

ความจำที่ถาวร ไม่เลือนหายไป 2) ความรู้บางอย่างจะเลือนหายไปตามกาลเวลา และ3) ความรู้บางอย่างอาจสับสนได้เนื่องจากมีสิ่งอื่นรบกวน ขั้นนี้เรียกว่า verbal association

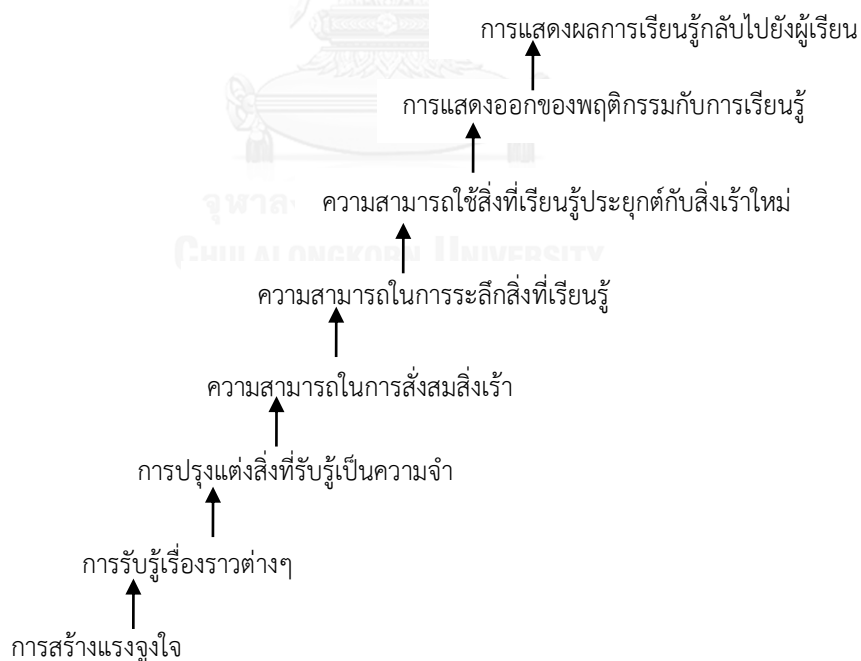
5. ความสามารถในการระลึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (recall phase) เช่น การระลึกถึงกฎแห่งความสมดุล เมื่อแบกของสองข้าง เป็นต้น ขั้นนี้เรียกว่า discrimination learning

6. ความสามารถในการใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์กับสิ่งเร้าใหม่ที่ประสบ โดยเฉพาะในชีวิตประจำวันซึ่งคล้ายคลึงกับสิ่งที่ได้เรียนรู้แล้ว (generalization phase) เช่น การเรียนเลขแล้วสามารถนำมาใช้ในการทอนเงิน เมื่อมีคนมาซื้อของ เป็นต้น ขั้นนี้เรียกว่า concept learning

7. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้ (performance phase) เช่น การเรียนภาษาไทยแล้วสามารถแต่งกลอนได้ไพเราะ เป็นต้น ขั้นนี้เรียกว่า rule learning

8. การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน หรือการที่ผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ของตน (feedback phase) เช่น การแจ้งผลการสัมภาษณ์ หลังจากที่มีการสอบสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลง เป็นต้น มีการวิจัยหลายครั้ง พบว่า การที่ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนได้เร็วเท่าไร ก็ทำให้การเรียนรู้มีผลดีหรือมีประสิทธิภาพสูงเท่านั้น ขั้นนี้เรียกว่า problem solving

ลำดับขั้นทั้ง 8 ของการเรียนรู้ ตามแนวคิดของกานเย มีชื่อว่า Gagne's Scenic Route แสดงเป็นแผนผัง ได้ดังนี้

ภาพ 2.6 ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ของ Gagne (1970)

ที่มา : Gagne อ้างถึงใน นิลเนตร นิลประดิษฐ์ (2549)

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการอ่านของ Piaget

Piaget ได้นำเสนอขั้นตอนของการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการอ่านรวมทั้งสิ้น 8 ทฤษฎี ดังนี้ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2547)

ทฤษฎีที่ 1 ความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางกายและจิตวิทยา ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กันนับตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ ได้แก่ ระบบเซลล์ประสาท และเซลล์สมอง การเลี้ยงดูของพ่อแม่ในเรื่องสุขภาพอนามัย การให้อาหาร การปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

ทฤษฎีที่ 2 การช่วยส่งเสริมให้ประสบการณ์ในเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมแก่เด็ก เพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตทางสติปัญญา กระบวนการเรียนรู้ และความเฉลียวฉลาด ด้วยเหตุนี้ ผลจากการทดลองเอาเด็กมาเลี้ยงและศึกษาเกี่ยวกับอายุสมองปรากฏว่า อายุสมองเด็ก 2 คน ที่เกิดจากมารดามีสติปัญญาทึบทั้งคู่ I.Q. 46 และ 35 ตามลำดับ เมื่อส่งเด็กไปอยู่ในสถาบันบำบัดเกี่ยวกับสติปัญญาทึบทั้งคู่ I.Q. ของเด็กเปลี่ยนเป็น 77 และ 87 และพอ 1 ปีให้หลัง เด็กเปลี่ยนมาเกือบเท่าคนธรรมดา วิธีการเลี้ยงดู คือ จัดหาผู้หญิงมาดูแลอย่างใกล้ชิด ให้ความอบอุ่น ร้องเพลงให้ฟัง ให้ของเล่น พาเดินดูอะไรต่ออะไร เด็กได้รับความสนใจ ความรัก ความเอ็นดู ความอบอุ่น สิ่งเหล่านี้เป็นยาชูกำลังให้เด็กเปลี่ยนได้และสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการเรียนภาษา การเรียนอ่านเป็นอย่างมาก ฉะนั้น ผลการค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนให้เห็นว่า เด็กก่อนวัยเรียนนั้นมีความต้องการเป็นอย่างมาก ฉะนั้น ผลการค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนให้เห็นว่า เด็กวัยก่อนวัยเรียนนั้นมีความต้องการเป็นอย่างมากในเรื่องที่ครู โรงเรียนหรือศูนย์รับเลี้ยงเด็ก หรือแม้แต่ในบ้านของเด็กเอง พ่อแม่ผู้ปกครองแม่บ้านในสถานพยาบาล ที่เลี้ยงเด็กจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้แก่เด็กวัยนี้ก่อน จึงจะช่วยปูพื้นฐานเพื่อพัฒนาการเรียนอ่านของเด็ก ตลอดจนการเรียนภาษาของเด็กในอนาคตต่อไป

ทฤษฎีที่ 3 คือการผสมกลมกลืนระหว่างการจัดประสบการณ์ทางภาษาในส่วนกว้าง ๆ เพื่อเสริมประสบการณ์และเพื่อพัฒนาในทางการอ่าน กิจกรรมทางภาษาต่าง ๆ เช่น การเล่านิทาน การท่องกลอน การร้องรำทำเพลง การเล่นเกม การขีดหุ่น ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้เด็กมีพื้นฐานทางภาษากว้างขวางขึ้น ในทางทักษะการเรียนภาษาโดยเฉพาะ เช่น การออกเสียงและการเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ อ่านคำ วลี ประโยคได้ สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะโดยตรงเกี่ยวกับการอ่านการเขียน เป็นกิจกรรมที่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่เห็นสมควรว่าจะนำมาสอนเด็กได้ในระยะใด

ทฤษฎีที่ 4 เกี่ยวกับการเรียนภาษานั้น ควรจะเริ่มจากจุดสนใจของเด็ก ความสนุกเพลิดเพลิน ความพอใจ และสนใจอยากเรียน ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่จะต้องจัดกิจกรรมซ้ำ ๆ ให้เด็กเล่นเรียนอยู่บ่อย ๆ เสมอ ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนและช่วยให้อ่านอยากเรียน

ทฤษฎีที่ 5 สมรรถภาพในการเรียน การอ่าน จะดีหรือไม่ดีก็ตาม มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลาย ๆ อย่าง อาจซับซ้อน และไม่ซับซ้อน แต่เป็นปัญหาสืบเนื่องเกี่ยวข้อกัน

ทฤษฎีที่ 6 การวิเคราะห์ปัญหาเมื่อมีอะไรเกิดขึ้น เพื่อทราบสถานการณ์ขณะนั้น ครูและบรรณารักษ์จะต้องศึกษาสาเหตุ และทราบข้อมูลของปัญหาด้วย

ทฤษฎีที่ 7 วางวัตถุประสงค์ของความมุ่งหมายในเรื่องการสอนอ่าน หรือการแนะแนวการอ่านว่าจะสอนอ่านหรือแนะแนวการอ่านเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางอะไร

1. เพื่ออ่านออก เพื่อทักษะในการอ่านเท่านั้น
2. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของผู้อ่านในเรื่องของกระบวนการอ่าน กล่าวคือ อ่านได้ มีทักษะดีเยี่ยม มีความสนใจ เข้าใจความหมาย และเอาไปใช้ได้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านในเรื่องพัฒนาตนเอง
3. สามารถรู้จักที่จะเลือกอ่านสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อตนได้

จากทฤษฎีทั้ง 8 ทฤษฎีของ Piaget จะเห็นว่าการพัฒนาการอ่านให้แก่เด็กมีความเกี่ยวข้องกับทั้งตัวเด็ก ครอบครัว และจากโรงเรียน เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมการอ่านอย่างต่อเนื่องครบครันและโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจให้เด็กอ่านอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเด็กเห็นถึงคุณค่าของการอ่าน ก็จะปฏิบัติพฤติกรรมนั้นอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นนิสัยการอ่านต่อไป

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่าน

Harris (1970 อ้างถึงใน นิลเนตร นิลประดิษฐ์, 2549) กล่าวถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้ว่า การอ่านจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องหลายประการสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผู้อ่าน ประกอบด้วย

1.1 วุฒิภาวะ หมายถึง การเจริญเติบโตตามลำดับขั้น เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดระดับการอ่านและความรวดเร็วในการอ่าน โดยทั่วไปแล้วผู้ที่มีวุฒิภาวะสูงย่อมอ่านได้ดีกว่าคนที่มีวุฒิภาวะต่ำ วุฒิภาวะของมนุษย์แบ่งออกเป็นหลายประเภท ดังนี้

1.1.1 วุฒิภาวะทางเพศ มีความหมาย 2 ประการ ได้แก่ ความเจริญเติบโตทางกาย ซึ่งแสดงออกถึงความสามารถในการสืบพันธุ์ อีกประการหนึ่ง หมายถึง ความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องสู่การอ่าน

1.1.2 วุฒิภาวะทางร่างกาย หมายถึง การเจริญเติบโตทางร่างกายจนถึงระดับสูงสุดของคน ซึ่งจะถึงขีดสมบูรณ์ภายหลังวุฒิภาวะทางเพศ ประมาณ 5-10 ปี

1.1.3 วุฒิภาวะทางอารมณ์และวุฒิภาวะทางสังคม เป็นสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ ซึ่งจะสมบูรณ์ในวัยผู้ใหญ่ แต่หลังวุฒิภาวะทางร่างกาย

1.2 อายุ นักจิตวิทยาค้นพบว่า เด็กวัยรุ่นและเด็กที่มีอายุมากจะเรียนรู้สิ่งต่างๆดีกว่าเด็กที่อายุน้อย หลังจากอายุ 25 ปีแล้ว ความสามารถในการเรียนรู้จะลดลงไปเรื่อยๆโดยเมื่ออายุมากขึ้น ความสามารถในการเรียนการอ่านก็จะลดลงบ้าง

1.3 เพศ ในระดับชั้นประถมศึกษาเด็กผู้หญิงจะอ่านได้ดีกว่าเด็กผู้ชายเป็นส่วนใหญ่

1.4 ประสบการณ์เดิม มีอิทธิพลต่อการอ่าน สามารถเห็นได้ชัดในเรื่องการถ่ายโยงการเรียนรู้ (transfer of learning) อันเป็นกระบวนการที่ผลการอ่านที่ผ่านมาจะมีอิทธิพลต่อการอ่านใหม่

1.5 สมรรถวิสัย หมายถึง ขีดจำกัดสูงสุดของความสามารถ โดยความแตกต่างของสมรรถวิสัยไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกายหรือปัญญาก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบต่อระดับการอ่านด้วย

1.6 ความบกพร่องทางด้านร่างกาย มีอิทธิพลต่อการอ่านเป็นอย่างมาก อวัยวะที่ช่วยในการแสดงพฤติกรรมจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการอ่านด้วย ซึ่งถ้าบกพร่องไปย่อมมีผลต่อการอ่านด้วย

1.7 การจูงใจ เป็นตัวการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมโดยมีส่วนช่วยในการแสดงพฤติกรรมต่างๆมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน

1.8 ลักษณะทางบุคลิกภาพ เช่น ความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่จูงใจให้เกิดการอ่าน

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ประกอบด้วย

2.1 ความยาวของวัสดุที่อ่าน มีผลต่อเวลาอ่านไม่เหมือนกัน วัสดุที่ยาวย่อมใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนั้นความยากง่ายของเนื้อหาและความหมายของเนื้อหาล้วนมีอิทธิพลต่อการอ่านด้วย

2.2 การรบกวนระหว่างที่อ่าน สิ่งต่างๆที่รบกวนการอ่านเป็นการขัดขวางความสำเร็จในการอ่านทั้งสิ้น

3. ตัวแปรที่เกี่ยวกับวิธีอ่าน

3.1 การฝึกฝน ช่วยให้การอ่านได้ผลสมบูรณ์ขึ้น

3.2 การอ่านเพิ่มขึ้น เป็นการฝึกเพิ่มเติมหลังจากที่อ่านมาแล้ว ซึ่งช่วยให้จำบทเรียนได้ยิ่งขึ้น

3.3 การท่องจำ เป็นสิ่งที่ทำให้สามารถระลึกหรือจำสิ่งที่อ่านไปแล้ว

3.4 การรู้ผลงาน เป็นการพิจารณาผลของการกระทำครั้งก่อน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้นอย่างมาก

3.5 การใช้ประสาทรับรู้ช่วยในการอ่าน ซึ่งแต่ละบุคคลจะใช้วิธีที่ถนัดแตกต่างกันออกไป ซึ่งไม่อาจสรุปได้ว่าวิธีใดได้ผลที่สุด และแตกต่างกันไปตามชนิดของเนื้อหาอีกด้วย

3.6 การให้คำแนะนำ เป็นการสร้างจุดมุ่งหมายที่ถูกต้องแก่เด็ก

3.7 เครื่องล่อใจ คือ สิ่งของหรือสถานการณ์ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดแรงจูงใจ จนทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมหรือทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ ซึ่งสิ่งของล่อใจอาจทำให้เด็กเกิดความสนใจในการอ่านมากขึ้นนั้น ได้แก่ การให้รางวัล การชมเชย เป็นต้น

4. ตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม เด็กบางคนได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่ถูกต้องหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น เด็กที่ได้รับการเอาใจใส่จากพ่อแม่มากเกินไป เด็กที่ถูกปล่อยปละละเลยมากเกินไป เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เป็นต้น

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2549) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมนิสัยการอ่านดังนี้

1. ตนเอง ถ้ามีนิสัยรักการอ่านอยู่แล้ว หากได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน คนผู้นั้นจะผูกพันกับหนังสือมากยิ่งขึ้น ส่วนที่ยากที่สุดหากเป็นคนที่ไม่สนใจการอ่านเลยการบังคับตนเองให้ทำในสิ่งที่ไม่สนใจย่อมเป็นเรื่องยาก

2. ครอบครัว ครอบครัวมีส่วนอย่างมากในการสร้างนิสัยการอ่านของเด็ก ถ้าพ่อแม่รักการอ่านอยู่แล้ว เด็กจะรู้สึกคุ้นชินกับหนังสือ ทั้งนี้พ่อแม่จะต้องอนุญาตให้เด็กสามารถหยิบจับหนังสือที่มีอยู่ในบ้านได้ รวมทั้งการสรรหาหนังสือที่เหมาะสมกับลูก วิธีที่เหมาะสมคือ พ่อแม่อ่านหนังสือไปพร้อมกับลูก อ่านแล้วนำมาคุยกัน ตั้งคำถามให้เด็กคิด ตั้งประเด็นให้เด็กค้น มีรางวัลเป็นแรงจูงใจ เด็กก็จะได้รู้จักการอ่าน และรู้จักประโยชน์ของหนังสือและเป็นการใช้เวลาอย่างอบอุ่น

3. โรงเรียนและครู โดยเฉพาะครูสามารถส่งเสริมรักการอ่านได้โดยการแนะนำให้เด็กอ่านหนังสือ ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่เป็นหน้าที่ของครู แต่ครูควรมีส่วนในการเลือกหนังสือให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก สิ่งสำคัญในการสร้างเสริมการอ่านของโรงเรียนคือห้องสมุด เพราะเป็นแหล่งรวบรวมหนังสือที่หลากหลาย

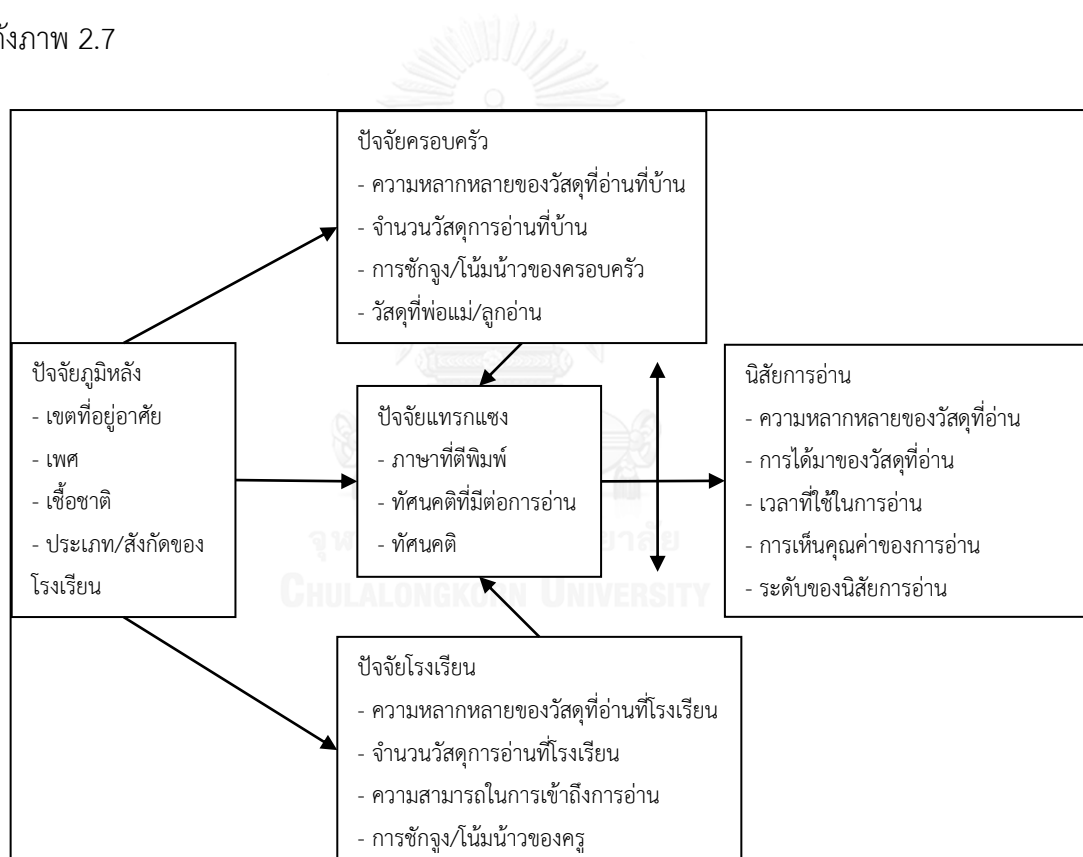
4. สังคมและชุมชน สิ่งแวดล้อมที่สร้างบรรยากาศของการอ่านหนังสือ ไม่ใช่มีเพียงในบ้านหรือโรงเรียนเท่านั้น ชุมชนและสังคมยังต้องมีส่วนรับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศของการอ่านหนังสือด้วย หากชุมชนหรือสังคมช่วยกันสนับสนุนหรือสร้างสรรค์ให้เกิดบรรยากาศการส่งเสริมการอ่านอยู่เป็นประจำ ก็จะทำให้วัฒนธรรมการอ่านของสังคมไทยเข้มแข็งขึ้น

5. สื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ สามารถช่วยกระตุ้นให้คนรักการอ่านหนังสือได้เป็นอย่างดี

6. ราคา ราคาหนังสือที่ไม่แพงมากทำให้กระตุ้นการอ่านได้ ดังนั้นภาครัฐควรมีมาตรการในการช่วยเหลือ ให้ราคากระดาษและอุปกรณ์การพิมพ์ถูกลง ซึ่งทำให้หนังสือราคาไม่สูงนัก คนทั่วไปก็จะสามารถซื้อหนังสือได้โดยไม่รู้สึกละอายใจ ทำให้หนังสือกลายเป็นปัจจัยหนึ่งในชีวิตประจำวันได้

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโมเดลนิสัยการอ่านและพฤติกรรมการอ่าน

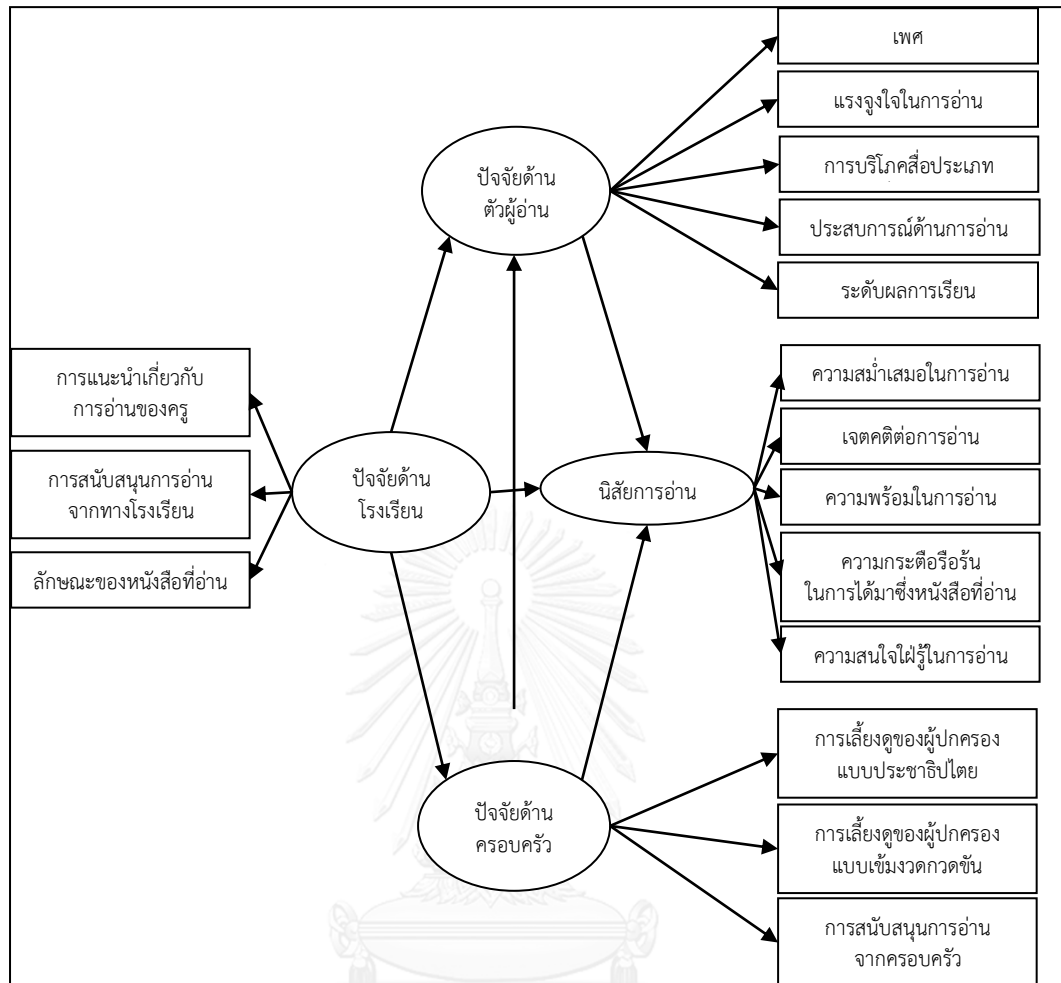
ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยของ Pandian (2000) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซีย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยแทรกแซง โดยปัจจัยแทรกแซงเป็นปัจจัยเดียวที่ส่งผลทางตรงต่อนิสัยการอ่าน ส่วนปัจจัยภูมิหลังส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยทางบ้าน ปัจจัยทางโรงเรียน และปัจจัยแทรกแซงต่อนิสัยการอ่าน ส่วนปัจจัยทางบ้านได้ส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยทางโรงเรียน และปัจจัยแทรกแซงต่อนิสัยการอ่าน และปัจจัยทางโรงเรียนได้ส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยทางบ้าน และปัจจัยแทรกแซงต่อนิสัยการอ่าน จึงได้เป็นโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียน ดังภาพ 2.7

ภาพ 2.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนตามแนวคิดของ Pandian (2000)

ที่มา: Pandian (2000)

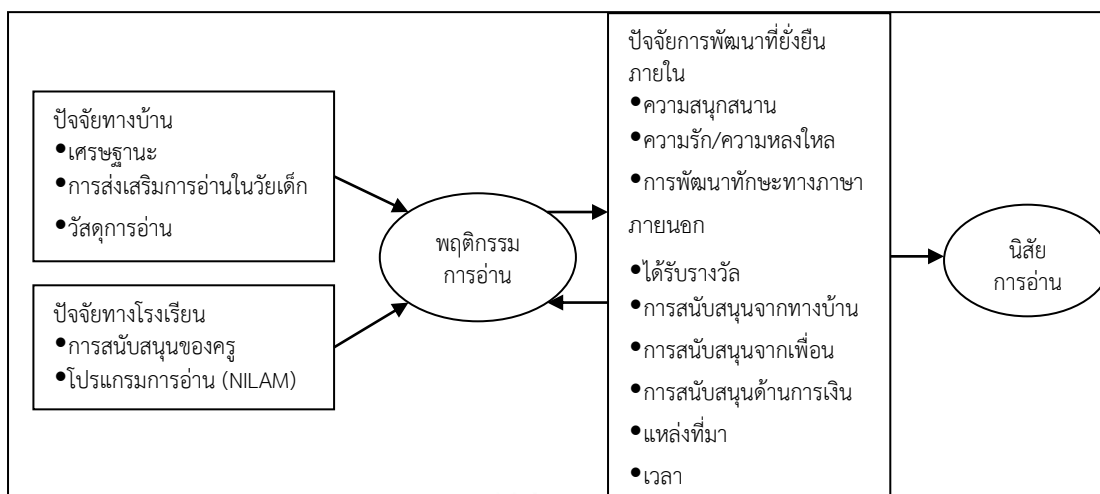
ต่อมาวิจัยของ นิลเนตร นิลประดิษฐ์ (2549) ได้พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของนิสัยการอ่าน โดยอ้างอิงกรอบแนวคิดการวิจัยของ Pandian มาสังเคราะห์ใหม่และศึกษาตัวแปรเพิ่มเติม โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ได้ปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่าน ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวผู้อ่าน ปัจจัยทางครอบครัว และปัจจัยทางโรงเรียน เริ่มต้นจากปัจจัยครอบครัว น่าจะส่งผลต่อปัจจัยด้านตัวผู้อ่าน แล้วปัจจัยทางโรงเรียน น่าจะส่งผลต่อปัจจัยทางด้านตัวผู้อ่าน และปัจจัยทางโรงเรียน น่าจะส่งผลต่อปัจจัยด้านครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่านสูงสุด คือ ปัจจัยทางครอบครัว ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครอ่านสูงสุดคือ ปัจจัยทางโรงเรียน จึงเกิดข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษางานวิจัยครั้งนี้คือ ปัจจัยด้านตัวผู้อ่านส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อนิสัยการอ่าน ทั้งนี้ระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวผู้อ่านและนิสัยการอ่านในโมเดล พบว่ามีความสัมพันธ์กันสูงมาก ($r = 0.908$) แต่ผลของการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลในโมเดล พบว่าปัจจัยด้านตัวผู้อ่านส่งผลต่อนิสัยการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวจึงน่าจะศึกษาเพิ่มเติมว่ามีตัวแปรอื่นหรือไม่ที่มีบทบาททำให้ปัจจัยด้านตัวผู้อ่านมีอิทธิพลต่อนิสัยการอ่านได้ โดยงานวิจัยนี้มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในภาพ 2.8

ภาพ 2.8 กรอบแนวคิดการวิจัยโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุนิสัยการอ่าน

ที่มา: นิลเนตร นิลประดิษฐ์ (2549)

งานวิจัยในระยะถัดมาของ Manser, Rasul, Rauf and Koh (2013) พยายามต่อยอดงานวิจัยของ Pandian ในการพัฒนาเรื่องการสร้างและส่งเสริมนิสัยการอ่าน โดยให้ความสำคัญในการวิจัยเพื่อศึกษาหาปัจจัยแรกเริ่มที่นำไปสู่ความสนใจในการอ่านของนักเรียนหรือพฤติกรรมการอ่านที่เกิดขึ้นแล้ว จากการหล่อหลอมผ่านทางครอบครัวและโรงเรียนในอดีตและยังคงสามารถพฤติกรรมการอ่านนั้นไว้จนเกิดเป็นนิสัยการอ่าน และรวมปัจจัยด้านภูมิหลังเข้ากับปัจจัยด้านครอบครัวในโมเดลที่ได้พัฒนาขึ้นมาใหม่ โดยโมเดลใหม่ที่พัฒนาขึ้นนี้น่าจะมีความสมบูรณ์ และตอบข้อสงสัยในปัจจัยด้านบุคคลที่ไม่ส่งผลกับนิสัยการอ่าน มีตัวแปรสำคัญที่ถูกเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ในโมเดล คือพฤติกรรมการอ่านหรือการกระทำ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านโดยผู้อ่านเคยได้รับประสบการณ์ผ่านทางครอบครัวและโรงเรียน จนทำให้ตนเองชอบอ่านหนังสือ อ่านเป็นประจำต่อเนื่องจนเกิดเป็นนิสัยการอ่านได้โมเดลสมมติฐานดังภาพ 2.9

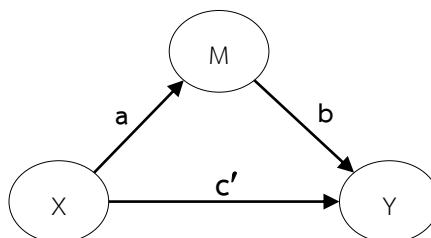
ภาพ 2.9 กรอบแนวคิดการวิจัยโมเดลสมมติฐานพฤติกรรมกรรมการอ่าน
ตามแนวคิดของ Manser et al. (2013)

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การส่งผ่าน

5.1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรส่งผ่าน

การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้ความสนใจต่อการศึกษาการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล จึงมักเกิดความซับซ้อนของตัวแปรที่ศึกษา กล่าวคือ การแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลไม่ได้เกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น แต่อาจเกิดจากหลายปัจจัยที่ส่งผลร่วมกันทำให้บุคคลแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้จากภายนอก การศึกษาถึงบทบาทของตัวแปรส่งผ่าน (mediator) จึงมีความจำเป็นที่ควรศึกษาทำความเข้าใจ เนื่องจากตัวแปรส่งผ่านเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านจะถูกทดสอบ หากพบว่ามีอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าตัวแปรส่งผ่านจะเกิดขึ้นระหว่างตัวแปรทั้งสอง นอกจากนี้ตัวแปรส่งผ่านจะมีผลทำให้อิทธิพลทางตรงของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามลดลงหรือเท่ากับศูนย์ (อรรอุมา เจริญสุข, 2552) การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีตัวแปรส่งผ่าน อาจทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากตัวแปรส่งผ่านจะเข้ามาช่วยอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ส่งผลไปยังตัวแปรตาม (Baron & Kenny, 1986) โดยจะมีการตรวจสอบอิทธิพลทางตรง (direct effects) ที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งจะเชื่อมโยงด้วยลูกศรเดียว เรียกว่า

เส้นทาง c' และอิทธิพลทางอ้อม (indirect effects) ที่เป็นลำดับของอิทธิพลทางตรงตั้งแต่สองเส้นทางขึ้นไปมารวมกัน

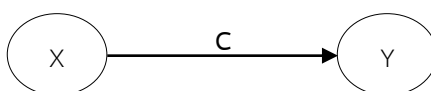
ภาพ 2.10 โมเดลอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน

จากภาพ 2.10 อธิบายตัวแปรส่งผ่านได้ว่า ความแปรปรวนของตัวแปรอิสระสามารถทำนายความแปรปรวนของตัวแปรส่งผ่านได้อย่างมีนัยสำคัญ (เส้นทางอิทธิพล a) ส่วนความแปรปรวนในตัวแปรส่งผ่านสามารถทำนายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญ (เส้นทางอิทธิพล b) และเมื่อความสัมพันธ์จากโมเดลตามเส้นทางอิทธิพล a และเส้นทางอิทธิพล b ถูกควบคุม จะพบว่าอิทธิพลทางตรงระหว่างตัวแปรอิสระไปยังตัวแปรตาม (เส้นทางอิทธิพล c) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้จะเห็นอิทธิพลดังกล่าวได้ชัดเจนมากขึ้นหากอิทธิพล c มีค่าเป็นศูนย์ (Baron & Kenny, 1986 อ้างถึงใน อรรอุมา เจริญสุข, 2552)

5.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน

การทดสอบบทบาทของตัวแปรส่งผ่าน โดยทั่วไปสามารถประมาณค่าได้ด้วยวิธีการประมาณค่าการถดถอย (regression analysis) (อรรอุมา เจริญสุข, 2552) ซึ่งเป็นวิธีการของ Baron and Kenny (1986) และ Judd and Kenny (1981) เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมและแพร่หลาย โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน (Baron & Kenny, 1986; Jame & Brett, 1984; Judd & Kenny, 1981 อ้างถึงใน Kenny, 2014) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (เส้นทาง c) โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังภาพ 2.11

ภาพ 2.11 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X และ Y

ขั้นที่ 2 ประเมินค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรส่งผ่าน (เส้นทาง a) โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขั้นที่ 3 ใช้การวิเคราะห์การถดถอย ประเมินค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่งผ่านกับตัวแปรตาม (เส้นทาง b) โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขั้นที่ 4 ทดสอบเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่ถูกควบคุมโดยตัวแปรส่งผ่าน (เส้นทาง c') โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย เพื่อทดสอบว่าบทบาทของการส่งผ่านเป็นแบบใด ทั้งนี้ความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องมีค่าเป็นศูนย์ จึงจะแสดงว่าตัวแปรส่งผ่านส่งผลอย่างสมบูรณ์ต่อตัวแปรตาม (Complete mediation) และตัวแปรส่งผ่านเป็น Full mediation ในกรณีทำการทดสอบในขั้นตอนที่ 1 - 3 แล้วเป็นไปตามเงื่อนไขในข้างต้น แต่ในขั้นที่ 4 ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข กล่าวคือ เมื่อควบคุมตัวแปรส่งผ่านแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรง (เส้นทาง c') มีค่าลดลงแต่ยังคงมีนัยสำคัญ แสดงว่าตัวแปรส่งผ่านนั้นเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบบางส่วน (partial mediation)

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์อิทธิพลการส่งผ่านตามแนวคิดของ Baron and Kenny (1986) บทบาทของตัวแปรส่งผ่านจะเป็นแบบสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง 4 ขั้นตอน หากเป็นไปตามเงื่อนไขตามขั้นตอน 1 - 3 บทบาทของตัวแปรส่งผ่านอาจจะเป็นการส่งผ่านบางส่วนหรือมีบทบาทไม่คงที่ ในกรณีที่ตัวแปรส่งผ่านนั้นทำหน้าที่เป็นตัวแปรกด หมายความว่า หากไม่ควบคุมตัวแปรส่งผ่าน (เส้นทาง c') ก็จะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม แต่เมื่อควบคุมตัวแปรส่งผ่านแล้วความสัมพันธ์จะเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรส่งผ่านนั้นจะทำหน้าที่สมบูรณ์หรือไม่ พิจารณาจากการทดสอบนัยสำคัญของอิทธิพลทางอ้อม ($a \times b$) ในกรณีที่มีตัวแปรส่งผ่านเพียงตัวเดียว $a \times b$ จะมีค่าเท่ากับ $c - c'$ ทั้งนี้การทดสอบนัยสำคัญของอิทธิพลทางอ้อม ($a \times b$) สามารถวัดได้จากความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าของข้อมูล โดยใช้วิธีการทดสอบของ Sobel (1982, 1986 อ้างถึงใน Preacher & Hayes, 2008) อย่างไรก็ตามวิธีดังกล่าวมีข้อจำกัดคือ ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่และการแจกแจงของ $a \times b$ ต้องเป็นโค้งปกติ ซึ่งในทางปฏิบัติส่วนใหญ่การแจกแจงของ $a \times b$ มักเบ้ทางขวาและโด่งกว่าปกติ ดังนั้นในระยะเวลาถัดมาการทดสอบด้วยวิธี Bootstrapping จึงได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับ เนื่องจากมีข้อตกลงเบื้องต้นที่น้อยกว่าและให้ข้อสรุปที่ตรงกว่า กล่าวคือวิธีดังกล่าวไม่มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า a, b หรือ $a \times b$ จะต้องมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ แต่มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ใช้เวลาคำนวณมาก ต้องใช้ข้อมูลดิบรายหน่วยในการคำนวณ ยิ่งตัวอย่างวิจัยใกล้เคียงกับประชากร (ตัวอย่างขนาดใหญ่) ผลก็ยิ่งถูกต้องมากยิ่งขึ้นเป็นต้น ทั้งนี้การเลือกใช้สถิติในการทดสอบจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของข้อมูลและดุลยพินิจของผู้วิจัย

ตอนที่ 6 การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย

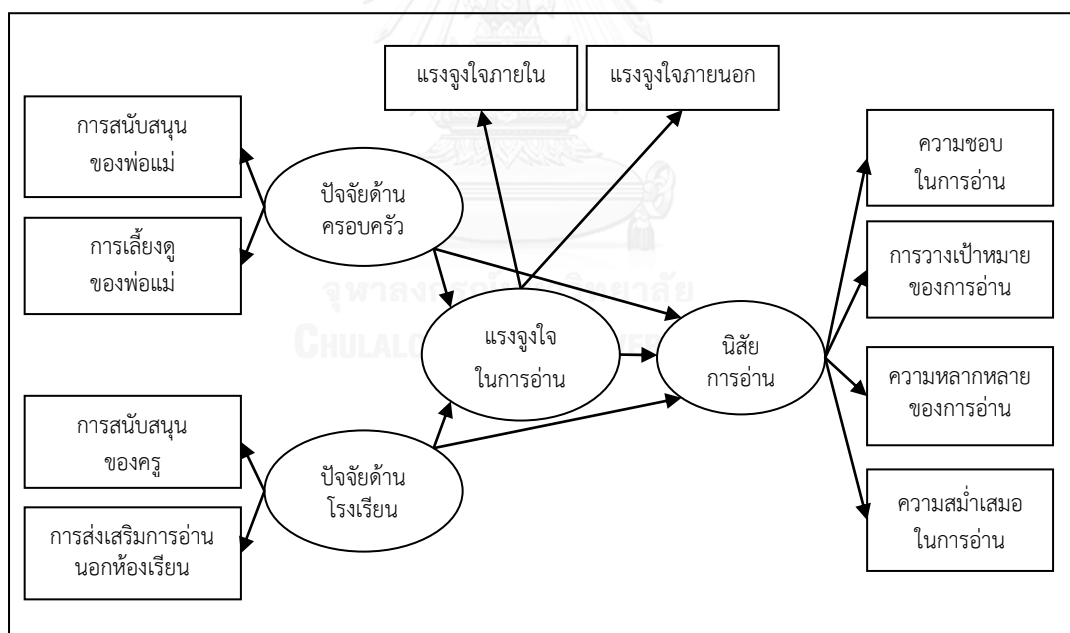
การกำหนดความสัมพันธ์ของตัวแปรในกรอบแนวคิดการวิจัยจึงยึดตามกรอบแนวคิดของ Manser et al. (2013) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดนิสัยการอ่านประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก คือ 1) ปัจจัยด้านครอบครัว 2) ปัจจัยด้านโรงเรียน และ 3) แรงจูงใจในการอ่าน โดยผู้วิจัยได้ปรับชื่อตัวแปรจากพฤติกรรมการอ่านเป็นแรงจูงใจในการอ่าน เนื่องจากพฤติกรรมการอ่านตามแนวคิดของ Manser et al. (2013) คือพฤติกรรมที่สะท้อนถึงแรงจูงใจในการ เป็นการแสดงออกถึงความชอบในการอ่าน โดยเกิดขึ้นจากการได้รับการกระตุ้นจากทั้งภายในและภายนอกของแต่ละบุคคล และงานวิจัยดังกล่าวได้วัดพฤติกรรมการอ่านจาก 2 องค์ประกอบหลักคือแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ดังนั้นเพื่อให้การวัดของตัวแปรพฤติกรรมการอ่านมีความชัดเจนขึ้นตามองค์ประกอบที่ระบุไว้ตามกรอบแนวคิดหลัก จึงใช้ชื่อตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านในการศึกษาในครั้งนี้แทน

ส่วนปัจจัยด้านครอบครัว น่าจะส่งผลให้เกิดนิสัยการอ่านโดยตรงนั้นได้จากการศึกษางานวิจัยจากต่างประเทศของ Knoester (2010) Smith and Day (2013) Sukhram and Hsu (2012) พบว่า ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการอ่านในวัยเด็กและเมื่อเด็กทำกิจกรรมการอ่านเป็นประจำร่วมกับพ่อแม่ การพาลูกไปร้านหนังสือหรือห้องสมุดสาธารณะ มีส่วนช่วยให้เด็กเกิดนิสัยการอ่านที่ดีได้ และปัจจัยด้านโรงเรียน น่าจะส่งผลให้เกิดนิสัยการอ่านนั้นได้จากการศึกษางานวิจัยจากต่างประเทศของ Knoester (2010) Gabriel Allington and Billen (2012) Gambrell (2011) Hughes-Hassell and Rodge (2007) Smith and Day (2013) พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน รวมถึงการส่งเสริมผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน เช่น บันทึกรับการอ่าน จัดโปรแกรมพัฒนาการอ่าน มีส่วนช่วยให้เด็กเกิดนิสัยการอ่านที่ดีได้เช่นกัน

การพัฒนาองค์ประกอบการวัดของแต่ละตัวแปรผู้วิจัยได้ยึดตามกรอบแนวคิดของ Manser et al. (2013) และสังเคราะห์องค์ประกอบของการวัดตัวแปรเพิ่มเติมจากงานวิจัยที่ได้ศึกษา โดยองค์ประกอบปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสนับสนุนของพ่อแม่ (S. L. Klaua & Wigfield, 2012; Mansor et al., 2013; Pandian, 2000; Smith & Day, 2013; Sukhram & Hsu, 2012; ฌาริณญา ซ้ายหัน, 2552) และ 2) การเลี้ยงดูของพ่อแม่ (S. L. Klaua & Wigfield, 2012; Pandian, 2000; ฌาริณญา ซ้ายหัน, 2552) องค์ประกอบปัจจัยด้านโรงเรียน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสนับสนุนของครู (Mansor et al., 2013; Williams et al., 2008) และ 2) การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (Gambrell, 2011; Mansor et al., 2013; Smith & Day, 2013; Williams et al., 2008) องค์ประกอบแรงจูงใจในการอ่าน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แรงจูงใจภายใน (Mansor et al., 2013; Wigfield, 1996) และ 2) แรงจูงใจภายนอก (Mansor et al., 2013) องค์ประกอบนิสัยการอ่าน ผู้วิจัยสังเคราะห์

องค์ประกอบใหม่ได้องค์ประกอบทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความชอบในการอ่าน (Annamalai & Muniandy, 2013; Knoester, 2010; Lone, 2011; นิลเนตร นิลประดิษฐ์, 2549) 2) การวางเป้าหมายของการอ่าน (Annamalai & Muniandy, 2013; Chen, 2007; Gong & Gao, 2014; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Knoester, 2010; Lone, 2011; Smith & Day, 2013; Spear-Swerling et al., 2010; Tella & Akande, 2007) 3) ความหลากหลายของการอ่าน (Annamalai & Muniandy, 2013; Chen, 2007; Huang et al., 2014; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Knoester, 2010; Smith & Day, 2013; Spear-Swerling et al., 2010; Tella & Akande, 2007) และ 4) ความสม่ำเสมอในการอ่าน (Annamalai & Muniandy, 2013; Chen, 2007; Gong & Gao, 2014; Huang et al., 2014; Hughes-Hassell & Rodge, 2007; Lone, 2011; Pandian, 2000; Spear-Swerling et al., 2010; Tella & Akande, 2007; นิลเนตร นิลประดิษฐ์, 2549)

จากความสำคัญของตัวแปรต่างๆข้างต้นสามารถสรุปเป็นแผนภาพแสดงตัวแปรและองค์ประกอบของการวัดได้ดังภาพ 2.12

ภาพ 2.12 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relational research) มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน 3) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และ 4) เพื่อวิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร

ประชากร (Population)

ประชากรวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลปีการศึกษา 2557 มีจำนวนนักเรียน 132,319 คน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 119 โรงเรียน (ข้อมูลจากกลุ่มสารสนเทศ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย. 57 เข้าถึงได้จาก <http://data.bopp-obec.info/emis/index.php>)

ตัวอย่างวิจัย (Sample)

ตัวอย่างวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยอาศัยแนวคิดของ Hair, และคณะ (1995 อ้างถึงใน นางลักษณ วิรัชชัย, 2542) ที่เสนอว่าในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Modeling: SEM) ขนาดตัวอย่างวิจัยควรเป็น 10 - 20 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ที่ปรากฏในโมเดล ในงานวิจัยครั้งนี้ โดยมีตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยทั้งหมด 14 ตัวแปร มีพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าทั้งหมด 29 ตัว

ดังนั้นขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมจึงควรมีค่าน้อย 290 - 580 คน ผู้วิจัยกำหนดแผนการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ด้วยการสุ่มเขตพื้นที่ที่สุ่มโรงเรียน และสุ่มห้องเรียน มีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มอย่างง่ายเลือกเขตพื้นที่จำนวน 11 เขต จากทั้งหมด 50 เขต แบ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 5 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 6 เขต

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละเขตพื้นที่ที่สุ่มได้ เขตพื้นที่ละ 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 11 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 สุ่มห้องเรียนจากทั้ง 3 ระดับชั้น คือ มัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ของแต่ละโรงเรียน ที่เป็นตัวอย่างวิจัย ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน โรงเรียนละ 90 ฉบับ โดยแบ่งเป็นระดับชั้นละ 30 ฉบับ ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างวิจัย 990 คน ซึ่งจากเงื่อนไขการกำหนดตัวอย่างตามจำนวนเท่าพารามิเตอร์ จำนวนตัวอย่างวิจัย 990 คน จึงถือเป็นการกำหนดตัวอย่างที่เพียงพอและสามารถชดเชยกรณีไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามได้

ตัวแปรวิจัย

ตัวแปรวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรแฝงในการวิจัยทั้งหมด 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรแฝงภายนอก 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน และตัวแปรแฝงภายใน 2 ตัวแปร คือ นิสัยการอ่านและแรงจูงใจในการอ่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรแฝงภายนอกประกอบด้วย ปัจจัยด้านครอบครัว วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนของพ่อแม่ และการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ปัจจัยด้านโรงเรียน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนจากครู และการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน ตัวแปรแฝงภายในประกอบด้วย นิสัยการอ่าน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ความชอบในการอ่าน การวางแผนเป้าหมายของการอ่าน ความหลากหลายของการอ่าน และความสม่ำเสมอในการอ่าน

นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรวิจัย

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นิัยการอ่าน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกผ่านการกระทำที่สะท้อนถึงความชอบในการอ่าน และมีความพึงพอใจจะแสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยการอ่านเป็นประจำ หาโอกาสอ่านอย่างสม่ำเสมอตามความเหมาะสมของสถานที่และเวลา อ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับอ่านทั้งสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วัตจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความชอบในการอ่าน 2) การวางแผนเป้าหมายของการอ่าน 3) ความหลากหลายของการอ่าน และ 4) ความสม่ำเสมอในการอ่าน

1.1 ความชอบในการอ่าน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการอ่านในเชิงบวก การรับรู้ถึงความเป็นนักอ่านของตนเอง แสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยการอ่าน

1.2 การวางแผนเป้าหมายของการอ่าน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนโดยแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดหรือตั้งใจในการทำกิจกรรมการอ่าน ในลักษณะที่ทำให้เกิดความรู้ ความบันเทิง การเข้าถึงสารสนเทศและความทันสมัย และพัฒนาทักษะในด้านการอ่านของตนเอง

1.3 ความหลากหลายของการอ่าน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนในการตัดสินใจเลือกอ่านหนังสือในด้านของประเภทหรือลักษณะเนื้อหาหนังสือ ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์

1.4 ความสม่ำเสมอในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการทำกิจกรรมการอ่านเกี่ยวข้องกับระยะเวลาหรือการหาโอกาสในการอ่านหนังสือประเภทต่างๆทั้งเชิงวิชาการและเพื่อความบันเทิง ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งที่บ้าน โรงเรียน และตามสถานที่ที่นักเรียนพึงพอใจที่จะอ่าน

2. แรงจูงใจในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกด้วยการอ่านโดยเกิดจากแรงจูงใจภายในและภายนอก ทำให้ได้รับการกระตุ้นหรือปลุกฝังมาในอดีตเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจในการอ่าน และทำให้ยังคงแสดงพฤติกรรมการอ่านในปัจจุบัน วัตจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) แรงจูงใจภายใน และ 2) แรงจูงใจภายนอก

2.1 แรงจูงใจภายใน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกถึงความต้องการอ่าน อันเกิดจากความรู้สึกในจิตใจของตนเอง เกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน และรู้สึกเพลิดเพลินเมื่อได้อ่าน

2.2 แรงจูงใจภายนอก หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกถึงความต้องการอ่านโดยรับรู้ผลที่เกิดขึ้นอย่างมีจุดหมาย เช่น การได้รับรางวัล คำชมเชย ได้รับแรงกระตุ้นสนับสนุนจากเพื่อน รวมถึงการสนับสนุนด้านการเงิน

3. ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง คุณลักษณะที่สำคัญของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่านของเด็ก วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) การสนับสนุนของพ่อแม่ และ 2) การเลี้ยงดูของพ่อแม่

3.1 การสนับสนุนของพ่อแม่ หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการกระทำหรือการแสดงออกของพ่อแม่ในการการถ่ายทอดประสบการณ์การอ่านตั้งแต่วัยเด็กของพ่อแม่หรือผู้ปกครองให้กับลูก การจัดหาวัสดุการอ่านที่มีคุณภาพและมีความหลากหลาย รวมถึงความสามารถของพ่อแม่หรือผู้ปกครองในการแนะนำ การอ่านที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของลูก ให้ความช่วยเหลือในการเลือกซื้อหนังสือและแนะนำให้ลูกเห็นประโยชน์ของการอ่านจากสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว

3.2 การเลี้ยงดูของพ่อแม่ หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนถึงการให้คำแนะนำ โน้มน้าวและให้กำลังใจของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเมื่อลูกอ่านหนังสือ จัดเวลาหรือหาโอกาสทำกิจกรรมการอ่านในครอบครัว และ เป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านให้กับลูก

4. ปัจจัยด้านโรงเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนรวมถึงคุณลักษณะของบุคลากรในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยการอ่านวัดจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากครู และ 2) การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน

4.1 การสนับสนุนจากครู หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนต่อการแสดงออกของครูทั้งการกระทำและคำพูดที่แสดงถึงการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน แนะนำหนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัยและความสนใจของนักเรียน เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติด้านการอ่าน และปลูกฝังความรู้สึกที่ดีต่อการอ่าน

4.2 การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนต่อประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านที่นอกเหนือจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดยโรงเรียนสร้างโอกาสหรือประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามนิสัยการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยให้นักเรียนซึ่งเป็นตัวอย่างวิจัยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับนิสัยการอ่านและแรงจูงใจในการอ่าน และ 3) แบบสอบถามการรับรู้ของนักเรียนต่อปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา เกรดเฉลี่ยในปีการศึกษาที่ผ่านมา การซื้อหนังสือพิมพ์ของที่บ้านนักเรียน การเลือกซื้อนิตยสาร/วารสารของที่บ้านนักเรียน จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน หรือช่วยประกอบอาชีพใน 1 วัน โดยเฉลี่ยนักเรียนอ่านหนังสือสัปดาห์ละกี่วัน จำนวนวันที่นักเรียนเข้าห้องสมุดต่อสัปดาห์ และจำนวนหนังสือประเภทต่างๆที่นักเรียนอ่านได้ในเวลา 1 เดือน โดยแบบสอบถามในส่วนนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับนิสัยการอ่านและแรงจูงใจในการอ่าน ประกอบด้วย ข้อคำถามที่วัดนิสัยการอ่านในด้านความชอบในการอ่าน การวางเป้าหมายของการอ่าน ความหลากหลายของการอ่าน และความสม่ำเสมอในการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามขึ้นเอง ส่วนแรงจูงใจในการอ่านประกอบด้วย ข้อคำถามที่วัดแรงจูงใจในการอ่านใน ด้านแรงจูงใจภายในและด้านแรงจูงใจภายนอก ผู้วิจัยได้แปลและปรับปรุงข้อคำถามมาจากแบบวัดแรงจูงใจในการอ่าน (MRQ) ของ Wigfield, Guthrie and McGough (1996) รวมทั้งพัฒนาข้อคำถามขึ้นเอง โดยแบบวัดที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ของนักเรียนต่อปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่าน ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดปัจจัยด้านครอบครัวในด้านการสนับสนุนของพ่อแม่ และการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ส่วนปัจจัยด้านโรงเรียน ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดปัจจัยด้านโรงเรียนในด้านการสนับสนุนของครูและการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามขึ้นเองเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

ลักษณะข้อคำถามในตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ให้คะแนนแบบ 1, 2, 3, 4 และ 5 มีความหมายคะแนนคือ ข้อคำถามที่ตรงกับความจริงน้อยที่สุดได้ 1 คะแนน และข้อคำถามที่ตรงกับความจริงมากที่สุดได้ 5 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและดัดแปลงข้อคำถามที่ใช้ในงานวิจัยต่างประเทศและงานวิจัยภายในประเทศและสร้างขึ้นด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนรายละเอียดการสร้างข้อคำถามและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ จากนั้นนำนิยามเชิงปฏิบัติการที่ได้มาสร้างตารางโครงสร้างพฤติกรรมที่ต้องการวัดและจำนวนข้อคำถาม (table of specification) ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ รายละเอียดดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 โครงสร้างเนื้อหาแบบวัดตัวแปรตามโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน

องค์ประกอบการวัด	จำนวนข้อ	รวม (ข้อ)
1. นิสัยการอ่าน		
ความชอบในการอ่าน	5	20
การวางแผนเป้าหมายของการอ่าน	4	
ความหลากหลายของการอ่าน	5	
ความสม่ำเสมอในการอ่าน	6	
2. แรงจูงใจในการอ่าน		
แรงจูงใจภายใน	5	10
แรงจูงใจภายนอก	5	
3. ปัจจัยด้านครอบครัว		
การสนับสนุนของพ่อแม่	6	12
การเลี้ยงดูของพ่อแม่	6	
4. ปัจจัยด้านโรงเรียน		
การสนับสนุนจากครู	6	13
การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน	7	

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยจัดทำร่างแบบสอบถามฉบับร่างตามตารางโครงสร้างเนื้อหาที่ต้องการวัด จากนั้นนำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามฉบับร่าง 1 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่าง พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด นิยามเชิงปฏิบัติการ และตารางกำหนดโครงสร้างเนื้อหาที่ต้องการวัด พร้อมด้วยแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่านพิจารณา โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญคือ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 1 ท่าน และผู้มีประสบการณ์เป็นครูสอนการอ่านในวิชาภาษาไทยและการใช้ห้องสมุด 2 ท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถามด้วยค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.500–1.000 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินข้อคำถามในแบบสอบถามว่าแต่ละข้อสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติรายข้อมีความถูกต้องและเหมาะสมของภาษา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ (รายนามผู้เชี่ยวชาญนำเสนอใน ภาคผนวก ก.) กำหนดคะแนนความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการเป็น 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ และ -1 = ไม่สอดคล้อง โดยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.600 ขึ้นไป

ผลจากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้มีการปรับภาษาให้มีความชัดเจนมากขึ้น แก้ไขข้อความหรือคำที่มีความหมายไม่ชัดเจน และการปรับสำนวนให้สื่อความหมายให้ตรงกับมิติที่ต้องการวัดอย่างแท้จริง ผลการพิจารณาแสดงดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 ค่า IOC และสรุปข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละองค์ประกอบการวัด

องค์ประกอบการวัด	ค่า IOC			จำนวนข้อ	สรุปข้อเสนอแนะ
	0.500-0.700	0.710-0.900	1.000		
1. นิสัยการอ่าน					
ความชอบในการอ่าน	0	0	5	5	
การวางเป้าหมายของการอ่าน	1	2	1	4	- แก้ไขข้อความที่มีความหมายไม่ชัดเจน - ปรับข้อความให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

องค์ประกอบการวัด	ค่า IOC			จำนวน ข้อ	สรุปข้อเสนอแนะ
	0.500- 0.700	0.710- 0.900	1.000		
ความหลากหลายของการอ่าน	1	0	4	5	- แก้ไขคำและปรับ ภาษาของข้อความ ให้ชัดเจนขึ้น
ความสม่ำเสมอในการอ่าน	2	2	2	6	- แก้ไขคำและปรับ ภาษาของข้อความ ให้ชัดเจนขึ้น - ปรับข้อความให้ สอดคล้องกับนิยาม เชิงปฏิบัติการ
2. แรงจูงใจในการอ่าน					
แรงจูงใจภายใน	0	0	5	5	
แรงจูงใจภายนอก	1	0	4	5	- ปรับ ภาษาให้ เข้าใจง่ายขึ้น - แก้ไขข้อความที่มี ความหมายไม่ ชัดเจน
3. ปัจจัยด้านครอบครัว					
การสนับสนุนของพ่อแม่	0	0	6	6	
การเลี้ยงดูของพ่อแม่	2	0	4	6	- แก้ไขข้อความที่มี ความหมายไม่ ชัดเจน - ปรับ ภาษาให้ เข้าใจง่ายขึ้น
4. ปัจจัยด้านโรงเรียน					
การสนับสนุนจากครู	0	2	4	6	- ขยาย ความ เพื่อให้ข้อคำถามมี ความหมายชัดเจน ขึ้น - ปรับ ภาษาให้ เข้าใจง่ายขึ้น

องค์ประกอบการวัด	ค่า IOC			จำนวน ข้อ	สรุปข้อเสนอแนะ
	0.500- 0.700	0.710- 0.900	1.000		
การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน	0	1	6	7	- แก้ไขคำและปรับ ภาษาของข้อความ ให้ชัดเจนขึ้น
รวม	7	7	41	55	

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC พบว่ามีข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.500-0.700 จำนวน 7 ข้อ ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.710-0.900 จำนวน 7 ข้อ และค่า IOC เท่ากับ 1 จำนวน 41 ข้อ เมื่อพิจารณาเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามจากค่า IOC แล้ว พบว่า ข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทุกข้อ จากนั้นจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 4 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปปรับข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อความเหมาะสมในการเก็บข้อมูลวิจัย จากนั้นนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ไม่ใช่ตัวอย่างวิจัย จำนวน 52 คน โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 15 นาที จากนั้นนำมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามด้านความเที่ยง (reliability) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม พบว่า เครื่องมือมีค่าความเที่ยงทั้งรายองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.596 ถึง 0.874 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ และเมื่อนำไปเก็บข้อมูลจริงกับตัวอย่างวิจัยจำนวน 626 คน พบว่า มีค่าความเที่ยงใกล้เคียงกัน รายละเอียดแสดงดังตาราง 3.3

ตาราง 3.3 เปรียบเทียบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความเที่ยงระหว่างกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือกับตัวอย่างวิจัย

ตัวแปร	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	
		ทดลองใช้ (52 คน)	ใช้จริง (626 คน)
1. นิสัยการอ่าน	20	0.903	0.837
ความชอบในการอ่าน	5	0.731	0.761
การวางเป้าหมายของการอ่าน	4	0.596	0.561
ความหลากหลายของการอ่าน	5	0.636	0.549
ความสม่ำเสมอในการอ่าน	6	0.636	0.808

ตัวแปร	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	
		ทดลองใช้ (52 คน)	ใช้จริง (626 คน)
2. แรงจูงใจในการอ่าน	10	0.777	0.749
แรงจูงใจภายใน	5	0.679	0.671
แรงจูงใจภายนอก	5	0.794	0.770
3. ปัจจัยด้านครอบครัว	12	0.889	0.879
การสนับสนุนของพ่อแม่	6	0.856	0.819
การเลี้ยงดูของพ่อแม่	6	0.811	0.775
4. ปัจจัยด้านโรงเรียน	13	0.899	0.868
การสนับสนุนจากครู	6	0.874	0.804
การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน	7	0.861	0.813

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ของตัวแปรแฝงทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ นิสัยการอ่าน (READ) แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) ปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) โดยการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรม LISREL ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นิสัยการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดนิสัยการอ่าน (READ) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.479 ถึง 0.749 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ตัวแปรความชอบในการอ่าน (LIKE) กับตัวแปรความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) มีค่าเท่ากับ 0.749 รองลงมาคือตัวแปรความชอบในการอ่าน (LIKE) กับตัวแปรการวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL) มีค่าเท่ากับ 0.716 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ ตัวแปรการวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL) กับตัวแปรความหลากหลายของการอ่าน (VARY) มีค่าเท่ากับ 0.479

เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity Chi-square ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) พบว่า มีค่าเท่ากับ 104.590 ($p = 0.000$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 (KMO = 0.770) แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างได้ รายละเอียดดังตาราง 3.4

ตาราง 3.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรนิสัยการอ่าน

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้			
READ	LIKE	GOAL	VARY	TIME
LIKE	1.000			
GOAL	0.716**	1.000		
VARY	0.611**	0.479**	1.000	
TIME	0.749**	0.537**	0.639**	1.000
Mean	3.912	3.644	3.335	3.221
S.D.	0.620	0.597	0.641	0.832
Bartlett's Test of Sphericity = 104.590 df = 6 p = 0.000 KMO = 0.770				

หมายเหตุ **p = .01

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดนิสัยการอ่าน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-square = 0.281 df = 1 p = 0.596 RMSEA = 0.000 GFI = 0.997 AGFI = 0.972) โดยเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานของแต่ละตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดนิสัยการอ่าน พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก ขนาดตั้งแต่ 0.620 ถึง 0.884 และทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01) โดยตัวแปรความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดเท่ากับ 0.884 รองลงมาคือ ตัวแปรความชอบในการอ่าน (LIKE) มีค่าเท่ากับ 0.847 ตัวแปรความหลากหลายของการอ่าน (VARY) มีค่าเท่ากับ 0.723 และตัวแปรการวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุดมีค่าเท่ากับ 0.620 ตัวแปรสังเกตได้ดังกล่าวมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบนิสัยการอ่านประมาณร้อยละ 38.50 ถึง 78.20 รายละเอียดดังตาราง 3.5 และภาพ 3.1

สเกลสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของตัวแปรนิสัยการอ่าน มีดังนี้

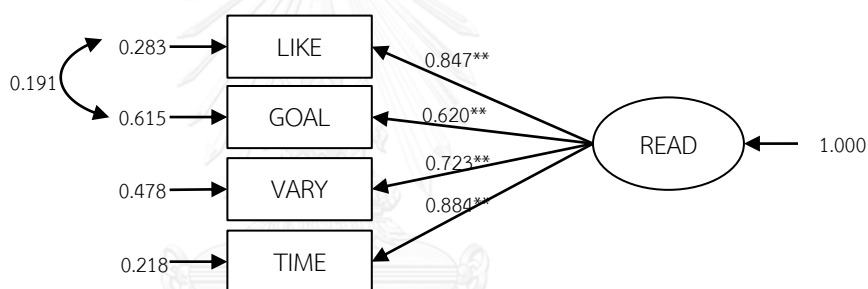
$$READ = 0.574^{**}(LIKE) + 0.021^{**}(GOAL) + 0.288^{**}(VARY) + 0.593^{**}(TIME)$$

ตาราง 3.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดนิสัยการอ่านและค่าสถิติการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	b(SE)	B			
นิสัยการอ่าน (READ)					
LIKE	0.525(0.076)	0.847	6.884**	0.717	0.574
GOAL	0.370(0.083)	0.620	4.483**	0.385	0.021
VARY	0.463(0.082)	0.723	5.654**	0.522	0.288
TIME	0.735(0.101)	0.884	7.285**	0.782	0.593

Chi-square = 0.281 df = 1 p = 0.596
RMSEA = 0.000 GFI = 0.997 AGFI = 0.972

หมายเหตุ **p = .01

ภาพ 3.1 โมเดลการวัดนิสัยการอ่าน

2. แรงจูงใจในการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) พบว่า ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยตัวแปรแรงจูงใจภายใน (INTER) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรแรงจูงใจภายนอก (EXTER) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.339

เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity Chi-square ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) พบว่า มีค่าเท่ากับ 6.045 ($p = 0.014$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 (KMO = 0.500) แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างได้รายละเอียดดังตาราง 3.6

ตาราง 3.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	
	INTER	EXTER
MOTIVE	INTER	EXTER
INTER	1.000	
EXTER	0.339*	1.000
Mean	3.519	3.254
S.D.	0.656	0.835
Bartlett's Test of Sphericity = 6.045 df = 1 p = 0.014 KMO = 0.500		

หมายเหตุ *p = .05

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดแรงจูงใจในการอ่านมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-square = 0.199 df = 1 p = 0.655 RMSEA = 0.000 GFI = 0.996 AGFI = 0.989) โดยแรงจูงใจภายใน (INTER) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าแรงจูงใจภายนอก (EXTER) โดยมีค่าเท่ากับ 0.776 ตัวแปรสังเกตได้ดังกล่าวมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบแรงจูงใจในการอ่านประมาณร้อยละ 24.10 ถึง 95.20 รายละเอียดดังตาราง 3.7 และภาพ 3.2

สเกลสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน มีดังนี้

$$\text{MOTIVE} = 0.952^{**}(\text{INTER}) + 0.241^{**}(\text{EXTER})$$

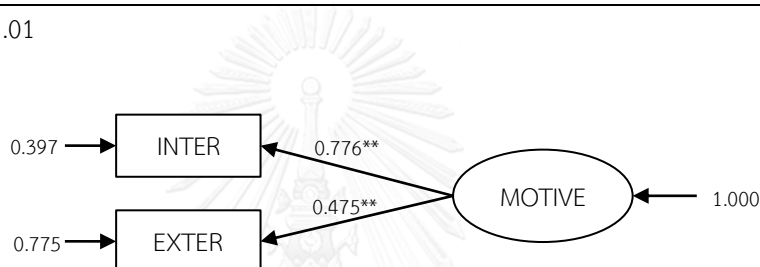
ตาราง 3.7 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดแรงจูงใจในการอ่านและค่าสถิติการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	b(SE)	B			
แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE)					
INTER	0.568(0.093)	0.776	6.099**	0.603	0.952
EXTER	0.431(0.144)	0.475	2.994**	0.225	0.241

Chi-square = 0.199 df = 1 p = 0.655

RMSEA = 0.000 GFI = 0.996 AGFI = 0.989

หมายเหตุ **p = .01

ภาพ 3.2 โมเดลการวัดแรงจูงใจในการอ่าน

3. ปัจจัยด้านครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) พบว่า ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยตัวแปรการสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.643

เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity Chi-square ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) พบว่า มีค่าเท่ากับ 26.396 ($p = 0.000$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ($KMO = 0.500$) แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างได้รายละเอียดดังตาราง 3.8

ตาราง 3.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	
	SUP	PAR
FAMILY		
SUP	1.000	
PAR	0.643**	1.000
Mean	3.449	0.842
S.D.	3.122	0.806
Bartlett's Test of Sphericity = 26.396 df = 1 p = 0.000 KMO = 0.500		

หมายเหตุ **p = .01

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-square = 0.514 df = 1 p = 0.473 RMSEA = 0.000 GFI = 0.988 AGFI = 0.965) โดยการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าตัวแปรการสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) โดยมีค่าเท่ากับ 0.843 ตัวแปรสังเกตได้ดังกล่าวมีส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบปัจจัยด้านครอบครัวประมาณร้อยละ 37.00 ถึง 80.40 รายละเอียดดังตาราง 3.9 และภาพ 3.3

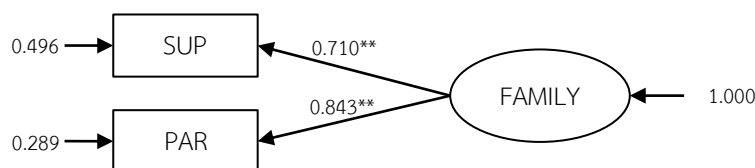
สเกลสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว มีดังนี้

$$\text{FAMILY} = 0.370^{**}(\text{SUP}) + 0.804^{**}(\text{PAR})$$

ตาราง 3.9 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัวและค่าสถิติการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	b(SE)	B			
ปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY)					
SUP	0.613(0.113)	0.710	5.435**	0.504	0.370
PAR	0.684(0.095)	0.843	7.206**	0.711	0.804
Chi-square = 0.514 df = 1 p = 0.473					
RMSEA = 0.000 GFI = 0.988 AGFI = 0.965					

หมายเหตุ **p = .01

ภาพ 3.3 โมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว

4. ปัจจัยด้านโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) พบว่า ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยตัวแปรการสนับสนุนจากครู (TEA) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.571

เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity Chi-square ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) พบว่า มีค่าเท่ากับ 19.541 ($p = 0.000$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ($KMO = 0.500$) แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างได้รายละเอียดดังตาราง 3.10

ตาราง 3.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	
	TEA	ACT
SCHOOL		
TEA	1.000	
ACT	0.571**	1.000
Mean	2.946	0.905
S.D.	2.835	0.853
Bartlett's Test of Sphericity = 19.541 df = 1 p = 0.000 KMO = 0.500		

หมายเหตุ **p = .01

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดปัจจัยด้านโรงเรียน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-square = 0.983 df = 1 p = 0.322 RMSEA = 0.000 GFI = 0.977 AGFI = 0.930) โดยตัวแปรการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าตัวแปรการสนับสนุนจากครู (TEA) โดยมีค่าเท่ากับ 0.814 ตัวแปรสังเกตได้ดังกล่าวมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบปัจจัยด้านโรงเรียนประมาณร้อยละ 29.30 ถึง 78.40 รายละเอียดดังตาราง 3.11 และภาพ 3.4

สเกลสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน มีดังนี้

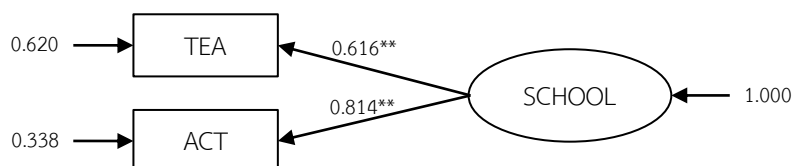
$$\text{SCHOOL} = 0.293^{**}(\text{TEA}) + 0.784^{**}(\text{ACT})$$

ตาราง 3.11 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยด้านโรงเรียนและค่าสถิติการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	b(SE)	B			
ปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL)					
TEA	0.585(0.135)	0.616	4.350**	0.380	0.293
ACT	0.700(0.104)	0.814	6.707**	0.662	0.784

Chi-square = 0.983 df = 1 p = 0.322
RMSEA = 0.000 GFI = 0.977 AGFI = 0.930

หมายเหตุ **p = .01

ภาพ 3.4 โมเดลการวัดปัจจัยด้านโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองไปยังโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างวิจัย ช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 2 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม พ.ศ. 2558 โดยมีการติดต่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างวิจัยเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยครั้งนี้ และอธิบาย ลักษณะของแบบสอบถามที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ล่วงหน้า จากนั้นขอความอนุเคราะห์จากทาง โรงเรียนเพื่อกระจายแบบสอบถามไปยังนักเรียน โดยมีการติดต่อสอบถามความคืบหน้า ในการดำเนินการเป็นระยะๆ พร้อมทั้งมีการกำหนดวันและเวลาในการรับแบบสอบถามคืน จำนวน แบบสอบถามที่ได้รับคืนมีจำนวนทั้งหมด 626 ฉบับ จากจำนวน 990 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับ ร้อยละ 63.23 รายละเอียดดังตาราง 3.6

ตาราง 3.12 ตัวอย่างวิจัย

สังกัด	เขตพื้นที่	โรงเรียน	จำนวน แบบสอบถาม ที่ส่งไป (ฉบับ)	จำนวนที่ ได้รับ กลับคืน (ฉบับ)	อัตราการ ตอบกลับ (ร้อยละ)
สพม. เขต 1	พญาไท	สามเสนวิทยาลัย	90	52	57.78
	ราชเทวี	ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ	90	67	74.44
	ภาษีเจริญ	วัดนวลนรดิศ	90	65	72.22
	บางกอกน้อย	มัธยมวัดสุλισิตาราม	90	36	40.00
	บางกอกใหญ่	วัดประดู่ในทรงธรรม	90	72	80.00
	รวม			450	292
สพม. เขต 2	บางรัก	พุทธจักรวิทยา	90	58	64.44
	บางกะปิ	บางกะปิ	90	56	62.22
	วังทองหลาง	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	90	67	74.44
	ดินแดง	กุนนทีรุชธรามวิทยาคม	90	39	43.33
	ดอนเมือง	ดอนเมืองจตุรจินดา	90	54	60.00
	สะพานสูง	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	90	60	66.67
	รวม			540	334
รวมทั้งสิ้น			990	626	63.23

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติบรรยายเพื่ออธิบายลักษณะการแจกแจงของข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย ได้แก่ ร้อยละ และค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในโมเดลการวัด เพื่อให้ทราบการกระจายของตัวแปรสังเกตได้ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สำหรับเกณฑ์ในการประเมินผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละตัวแปร โดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็นช่วงและกำหนดเกณฑ์ในการแปลความของคะแนนในแต่ละช่วงดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.51 – 5.00	มีการปฏิบัติหรือการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการปฏิบัติหรือการรับรู้ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีการปฏิบัติหรือการรับรู้ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีการปฏิบัติหรือการรับรู้ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีการปฏิบัติหรือการรับรู้ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยายเพื่อให้ทราบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีนิสัยการอ่านอยู่ในระดับใด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สำหรับเกณฑ์ในการประเมินกำหนดเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวอย่างวิจัยที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่าน โดยตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรม LISREL โดยมีรายละเอียดการตรวจสอบความตรงของโมเดลดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

การตรวจสอบความตรงของโมเดล

ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง เพื่อประเมินความถูกต้องของโมเดลและทดสอบความกลมกลืนระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับข้อมูลที่โมเดลวิจัย โดยค่าสถิติที่ช่วยตรวจสอบมี 4 วิธี ดังนี้

(1) ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหสัมพันธ์ของค่าพารามิเตอร์ (standard errors and correlation of estimates) การวิเคราะห์ข้อมูลจะแสดงค่าประมาณพารามิเตอร์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณพารามิเตอร์ หากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีค่าสูง โมเดลการวิจัยอาจยังไม่ดีพอ แปลว่าต้องมีการปรับโมเดลตามเส้นทางที่โปรแกรมแนะนำ

(2) สหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (multiple correlations and coefficients of determinant) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้ จะแสดงค่าที่ละตัวแปรและรวมทุกตัวแปรในโมเดล และแสดงค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างด้วย โดยควรมีค่าไม่เกินหนึ่ง หากค่ายิ่งเข้าใกล้หนึ่งแสดงว่าโมเดลมีความตรง

(3) ค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืน (goodness of fit measures) ค่าสถิติในกลุ่มนี้ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดลแบบภาพรวมของทั้งโมเดล ประกอบด้วยค่าสถิติไค-สแควร์ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว มีรายละเอียดดังนี้

ค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานความสอดคล้องของข้อมูลว่ามีค่าเป็น 0 หรือไม่ หากมีค่าสูงมากแสดงว่าโมเดลการวิจัยลิสเรลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หากมีค่า ต่ำมากแสดงว่าโมเดลลิสเรลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit index = GFI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 หากมีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index = AGFI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 เมื่อนำค่าดัชนี GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงขนาดองศาความเป็นอิสระ (degree of freedom) จะได้ค่า AGFI เข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

(4) ดัชนีดัดแปลงโมเดล (model modification indices) เป็นค่าสถิติเฉพาะพารามิเตอร์แต่ละตัว มีค่าเท่ากับไค-สแควร์ที่จะลดลงเมื่อมีการผ่อนคลายเงื่อนไขบังคับให้พารามิเตอร์นั้นใช้ประโยชน์ในการปรับเส้นทางความสัมพันธ์ของโมเดลเพื่อให้โมเดลวิจัยดีขึ้น

เมื่อทดสอบความตรงของโมเดลทั้งสองโมเดลจนได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว จะทดสอบความเหมาะสมของโมเดลโดยพิจารณาค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ ซึ่งได้จากการนำค่าไค-สแควร์ที่ได้จากโมเดลหารด้วยค่าองศาอิสระของโมเดล จากนั้นเปรียบเทียบกับค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์โดยโมเดลใดที่มีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ต่ำกว่าจะเป็นโมเดลที่มีความตรงมากกว่า (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) ด้วยโปรแกรม LISREL

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อวิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) แบบมีตัวแปรส่งผ่าน (mediator) เพื่อศึกษาลักษณะการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านด้วยโปรแกรม LISREL

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง โมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน กรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่

- 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน
- 3) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
- 4) เพื่อวิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร สำหรับการนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรวิจัย ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลง่ายต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอ กำหนดสัญลักษณ์แทนตัวแปรและความหมายของแต่ละสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์แทนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้

READ	หมายถึง	ตัวแปรแฝงนิสัยการอ่าน
LIKE	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ความชอบในการอ่าน
GOAL	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้การวางแผนเป้าหมายของการอ่าน
TIME	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ความสม่ำเสมอในการอ่าน
VARY	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ความหลากหลายของการอ่าน
MOTIVE	หมายถึง	ตัวแปรแฝงแรงจูงใจในการอ่าน
INTER	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้แรงจูงใจภายใน
EXTER	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้แรงจูงใจภายนอก

FAMILY	หมายถึง	ตัวแปรแฝงปัจจัยด้านครอบครัว
SUP	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้การสนับสนุนของพ่อแม่
PAR	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้การเลี้ยงดูของพ่อแม่
SCHOOL	หมายถึง	ตัวแปรแฝงปัจจัยด้านโรงเรียน
TEA	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้การสนับสนุนจากครู
ACT	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรวิจัย

1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่างวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่าง ประกอบด้วย (1) ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละของตัวแปรภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา เกรดเฉลี่ยในปีการศึกษาที่ผ่านมา การซื้อหนังสือพิมพ์ของที่บ้านนักเรียน การเลือกซื้อนิตยสาร/วารสารของที่บ้านนักเรียน จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านหรือช่วยประกอบอาชีพใน 1 วัน จำนวนครั้งที่นักเรียนเข้าห้องสมุดต่อสัปดาห์ จำนวนวันที่นักเรียนอ่านหนังสือต่อสัปดาห์ และ (2) ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของข้อมูล รายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตัวอย่างวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 626 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง (ร้อยละ 63.70) นักเรียนเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนมากศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 34.82) รองลงมาศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.87 และ 31.30 ตามลำดับ มีเกรดเฉลี่ยในปีการศึกษาที่ผ่านมาส่วนมากอยู่ในช่วงมากกว่า 3.50 (ร้อยละ 38.50) โดยเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย การซื้อหนังสือพิมพ์ของที่บ้านนักเรียนส่วนมากจะซื้ออ่านเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 41.21) รองลงมาคือ ซื้ออ่านนานๆครั้ง (ร้อยละ 24.92) เช่นเดียวกับการเลือกซื้อนิตยสาร/วารสารของที่บ้านนักเรียนส่วนมากจะซื้ออ่านเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 39.94) รองลงมาคือ ซื้ออ่านนานๆครั้ง (ร้อยละ 26.84) จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนต้อง

ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านหรือช่วยประกอบอาชีพใน 1 วันส่วนมากใช้เวลาอยู่ในช่วงตั้งแต่ 1 ชั่วโมง แต่ไม่ถึง 2 ชั่วโมง (ร้อยละ 28.12) รองลงมาอยู่ในช่วงตั้งแต่ครึ่งชั่วโมงแต่ไม่ถึง 1 ชั่วโมง (ร้อยละ 26.84) ทั้งนักเรียนเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนมากเข้าห้องสมุด 1 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 37.54 รองลงมาจะเข้าห้องสมุด 2 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 23.16 นอกจากนี้ทั้งนักเรียนเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนมากจะอ่านหนังสือเป็นประจำ 2 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 23.64) รองลงมาคืออ่านหนังสือเป็นประจำ 3 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 21.25) โดยนักเรียนชายจะอ่านหนังสือทุกวันเป็นประจำมากกว่านักเรียนหญิง รายละเอียดดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย (แบ่งตามเพศ)

ตัวแปร	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	227	36.30	399	63.70	626	100
ระดับชั้นที่นักเรียนศึกษา						
ม.1	84	37.00	128	32.08	212	33.87
ม.2	63	27.75	133	33.33	196	31.30
ม.3	80	35.24	138	34.59	218	34.82
รวม	227	100.00	399	100.00	626	100.00
เกรดเฉลี่ยในปีการศึกษาที่ผ่านมา						
มากกว่า 3.50	61	26.87	180	45.11	241	38.50
3.00 – 3.49	72	31.72	133	33.33	205	32.75
2.50 – 2.99	52	22.91	61	15.29	113	18.05
2.00 – 2.49	24	10.57	20	5.01	44	7.03
ต่ำกว่า 2.00	15	6.61	4	1.00	19	3.04
ไม่ระบุ	3	1.32	1	0.25	4	0.64
รวม	227	100.00	399	100.00	626	100.00
การซื้อหนังสือพิมพ์ของที่บ้านนักเรียน						
สมัครเป็นสมาชิก	11	4.85	20	5.01	31	4.95
ซื้ออ่านทุกครั้งที่ครบกำหนดวางแผง	21	9.25	36	9.02	57	9.11
ซื้ออ่านเป็นบางครั้ง	96	42.29	162	40.60	258	41.21
ซื้ออ่านนานๆครั้ง	55	24.23	101	25.31	156	24.92
ไม่เคยซื้ออ่านเลย	44	19.38	75	18.80	119	19.01
ไม่ระบุ	0	0	5	1.25	5	0.80
รวม	227	100.00	399	100.00	626	100.00

ตัวแปร	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเลือกซื้อนิตยสาร/วารสารของที่บ้านนักเรียน						
สมัครเป็นสมาชิก	12	5.29	17	4.26	29	4.63
ซื้ออ่านทุกครั้งที่ครบกำหนดวางแผง	14	6.17	30	7.52	44	7.03
ซื้ออ่านเป็นบางครั้ง	78	34.36	172	43.11	250	39.94
ซื้ออ่านนานๆครั้ง	60	26.43	108	27.07	168	26.84
ไม่เคยซื้ออ่านเลย	63	27.75	70	17.54	133	21.25
ไม่ระบุ	0	0	2	0.50	2	0.32
รวม	227	100.00	399	100.00	626	100.00
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านหรือช่วยประกอบอาชีพใน 1 วัน						
ไม่ต้องช่วย	16	7.05	23	5.76	39	6.23
น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง	50	22.03	64	16.04	114	18.21
ตั้งแต่ครึ่งชั่วโมงแต่ไม่ถึง 1 ชั่วโมง	52	22.91	116	29.07	168	26.84
ตั้งแต่ 1 ชั่วโมงแต่ไม่ถึง 2 ชั่วโมง	68	29.96	108	27.07	176	28.12
ตั้งแต่ 2 ชั่วโมงขึ้นไป	34	14.98	88	22.06	122	19.49
ไม่ระบุ	7	3.08	0	0	7	1.12
รวม	227	100.00	399	100.00	626	100.00
จำนวนครั้งที่นักเรียนเข้าห้องสมุดต่อสัปดาห์						
ไม่เคยเข้าห้องสมุด	50	22.03	83	20.80	133	21.25
1 วัน	85	37.44	150	37.59	235	37.54
2 วัน	51	22.47	94	23.56	145	23.16
3 วัน	19	8.37	39	9.77	58	9.27
4 วัน	16	7.05	18	4.51	34	5.43
เข้าห้องสมุดทุกวัน	6	2.64	14	3.51	20	3.20
ไม่ระบุ	0	0	1	0.25	1	0.16
รวม	227	100.00	399	100.00	626	100.00
จำนวนวันที่นักเรียนอ่านหนังสือต่อสัปดาห์						
ไม่อ่าน	18	7.93	24	6.02	42	6.71
1 วัน	49	21.59	54	13.53	103	16.45
2 วัน	51	22.47	97	24.31	148	23.64
3 วัน	35	15.42	98	24.56	133	21.25
4 วัน	14	6.17	25	6.27	39	6.23
5 วัน	16	7.05	32	8.02	48	7.67
6 วัน	3	1.32	14	3.51	17	2.72
อ่านทุกวัน	40	17.62	55	13.78	95	15.16
ไม่ระบุ	1	0.44	0	0	1	0.16
รวม	227	100.00	399	100.00	626	100.00

1.2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรวิจัย

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าสูงสุด (max) ค่าต่ำสุด (min) เพื่อให้เห็นลักษณะของการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสัยการอ่าน (READ) แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) ปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) โดยตัวแปรทั้งหมดกำหนดให้เป็นตัวแปรต่อเนื่องได้จากแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตลอดจนการวิเคราะห์ ค่าความเบ้ (Sk) ความโด่ง (Ku) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงลักษณะการแจกแจงความถี่ของข้อมูลว่ามีการแจกแจงแตกต่างจากโค้งปกติหรือไม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรวิจัยในภาพรวมพบว่า ตัวแปรนิสัยการอ่านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (mean = 3.631) รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน (mean = 3.607) แรงจูงใจในการอ่าน (mean = 3.422) และปัจจัยด้านครอบครัว (mean = 3.350) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (S.D. = 0.458 - 0.762, C.V. = 12.605 - 22.753) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรมีการกระจายน้อย เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (skewness) ของตัวแปรพบว่า ลักษณะการแจกแจงของข้อมูลมีค่าความเบ้เป็นลบทั้งหมด โดยมีค่าอยู่ระหว่าง -0.616 ถึง -0.072 การแจกแจงจึงมีลักษณะเบ้ซ้ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหมายความว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับของนิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน สูงกว่าค่าเฉลี่ย และเมื่อวิเคราะห์ค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า ส่วนใหญ่ มีค่าเป็นบวก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.024 ถึง 0.690 และมีค่าเป็นลบ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง -0.470 ถึง -0.023 ตัวแปรมีการแจกแจงสูงกว่าโค้งปกติอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่านักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีคะแนนเกาะกลุ่มกัน ยกเว้นตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว มีการแจกแจงแบบเตี้ยแบนกว่าโค้งปกติ แสดงว่านักเรียนมีคะแนนการกระจายไม่ค่อยเกาะกลุ่มกัน เมื่อทดสอบความเป็นโค้งปกติของลักษณะการแจกแจงข้อมูลด้วยสถิติ z-test พบว่า ข้อมูลส่วนใหญ่มีลักษณะการกระจายไม่แตกต่างจากโค้งปกติ มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าสถิติบรรยายลักษณะตัวแปรในการวิจัยของตัวอย่าง (N = 626)

ตัวแปร	ค่าสถิติของตัวอย่าง							
	ระดับ	Mean	S.D.	C.V. (%)	Min	Max	Sk	Ku
นิสัยการอ่าน	มาก	3.631	0.458	12.605	2.104	4.800	-0.199*	0.024
ความชอบในการอ่าน	มาก	4.055	0.574	14.162	1.800	5.000	-0.616*	0.690*
การวางเป้าหมายของการอ่าน	มาก	3.744	0.585	15.621	1.750	5.000	-0.367*	0.206
ความสม่ำเสมอในการอ่าน	ปานกลาง	3.196	0.765	23.937	1.167	5.000	-0.277*	-0.110
ความหลากหลายของการอ่าน	มาก	3.531	0.568	16.079	1.600	5.000	-0.072	-0.023
แรงจูงใจในการอ่าน	ปานกลาง	3.422	0.580	16.956	1.300	4.800	-0.247*	0.128
แรงจูงใจภายใน	มาก	3.727	0.623	16.710	1.600	5.000	-0.523*	0.430*
แรงจูงใจภายนอก	ปานกลาง	3.116	0.820	26.331	1.000	5.000	-0.095	-0.470*
ปัจจัยด้านครอบครัว	ปานกลาง	3.350	0.762	22.753	1.167	4.917	-0.386*	-0.391*
การสนับสนุนของพ่อแม่	ปานกลาง	3.382	0.843	24.910	1.000	5.000	-0.372*	-0.353
การเลี้ยงดูของพ่อแม่	ปานกลาง	3.317	0.797	24.039	1.000	5.000	-0.358*	-0.389*
ปัจจัยด้านโรงเรียน	มาก	3.607	0.657	18.227	1.310	4.917	-0.568*	0.120
การสนับสนุนจากครู	มาก	3.582	0.739	20.630	1.000	5.000	-0.594*	0.048
การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน	มาก	3.632	0.735	20.223	1.286	5.000	-0.584*	0.144

หมายเหตุ การทดสอบนัยสำคัญความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) คำนวณจาก $Z_{sk} = Sk/SE_{sk}$

และ $Z_{ku} = Ku/SE_{ku}$; SE for skewness = 0.098 และ SE for kurtosis = 0.195

*p < .05

1.3 ระดับของนิสัยการอ่าน ระดับแรงจูงใจในการอ่าน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอระดับการตอบข้อรายการคำถามในแต่ละตัวแปร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 ระดับการตอบข้อรายการคำถามในแต่ละตัวแปร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้นำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของการตอบข้อรายการคำถามของแต่ละตัวแปร ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อแสดงให้เห็นสภาพการตอบแบบสอบถามของตัวอย่างวิจัยเป็นรายข้อ มีรายละเอียดดังนี้

นิสัยการอ่าน

นิสัยการอ่านวิเคราะห์จากองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ความชอบในการอ่าน (LIKE) การวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL) ความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) และความหลากหลายของการอ่าน (VARY) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีระดับนิสัยการอ่านในระดับปานกลางถึงมาก (mean = 3.631, S.D. = 0.458) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยพบว่า นักเรียนมีความชอบในการอ่านซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจที่มีต่อการอ่านในเชิงบวก แสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยการอ่านอยู่ในระดับมาก (mean = 4.055, S.D. = 0.574) รองลงมาคือการวางเป้าหมายของการอ่านแสดงถึงความตั้งใจการอ่านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (mean = 3.744, S.D. = 0.585) และนักเรียนมีความหลากหลายในการเลือกหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.531, S.D. = 0.568) รายละเอียดดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 นิสัยการอ่าน

ข้อ	รายการ	ระดับการตอบ (ร้อยละ)					รวม	Mean	S.D.
		1	2	3	4	5			
นิสัยการอ่าน								3.631	0.458
ความชอบในการอ่าน								4.055	0.574
1	ฉันคิดว่า การอ่านหนังสือทำให้เกิดความคิดหรือจินตนาการใหม่ๆ	6 (0.96)	17 (2.72)	56 (8.95)	326 (52.08)	221 (35.30)	626 (100.00)	4.180	0.778
2	การอ่านเป็นกิจกรรมที่ทำให้ฉันรู้สึกผ่อนคลาย	6 (0.96)	20 (3.19)	156 (24.92)	313 (50.00)	131 (20.93)	626 (100.00)	3.870	0.810

ข้อ	รายการ	ระดับการตอบ (ร้อยละ)					รวม	Mean	S.D.
		1	2	3	4	5			
3	เมื่อเกิดความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฉันอยากหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาอ่าน	2 (0.32)	14 (2.24)	93 (14.86)	250 (39.94)	267 (42.65)	626 (100.00)	4.220	0.803
4	ฉันรู้สึกมีความสุขและเพลิดเพลินเมื่อได้อ่านหนังสือ	4 (0.64)	27 (4.31)	153 (24.44)	293 (46.81)	149 (23.80)	626 (100.00)	3.890	0.837
5	ฉันคิดว่ายังมีสิ่งต่างๆมากมายที่สามารถเรียนรู้ได้จากการอ่านหนังสือ	4 (0.64)	9 (1.44)	111 (17.73)	289 (46.17)	213 (34.03)	626 (100.00)	4.120	0.788
การวางเป้าหมายของการอ่าน								3.744	0.585
6	การอ่านหนังสือหลายๆช่วยให้อ่านมีทักษะการเรียนรู้ดีขึ้น เช่น การจับใจความสำคัญ เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านดีขึ้น เป็นต้น	4 (0.64)	17 (2.72)	153 (24.44)	269 (42.97)	183 (29.23)	626 (100.00)	3.974	0.839
7	เวลาที่ฉันรู้สึกไม่สบายใจ ฉันเลือกที่จะอ่านหนังสือ เพราะช่วยให้ฉันผ่อนคลายและสบายใจขึ้นได้	24 (3.83)	84 (13.42)	262 (41.85)	191 (30.51)	65 (10.38)	626 (100.00)	3.302	0.958
8	การอ่านทำให้ฉันได้ติดตามข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย	8 (1.28)	46 (7.35)	200 (31.95)	260 (41.53)	112 (17.89)	626 (100.00)	3.674	0.896
9	การอ่านหนังสือหลายๆช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็วและคล่องแคล่วมากขึ้น	6 (0.96)	18 (2.88)	136 (21.73)	260 (41.53)	206 (32.91)	626 (100.00)	4.026	0.865
ความหลากหลายของการอ่าน								3.531	0.568
10	ฉันติดตามข่าวสารต่างๆจากสื่อสิ่งพิมพ์หลายๆแหล่ง	24 (3.83)	84 (13.42)	261 (41.69)	188 (30.03)	69 (11.02)	626 (100.00)	3.310	0.967
11	ฉันมักเลือกอ่านหนังสือที่ได้รับการวิจารณ์หรือเป็นหนังสือขายดีซึ่งกำลังอยู่ในกระแสนิยม	26 (4.15)	96 (15.34)	237 (37.86)	198 (31.63)	69 (11.02)	626 (100.00)	3.300	0.994

ข้อ	รายการ	ระดับการตอบ (ร้อยละ)					รวม	Mean	S.D.
		1	2	3	4	5			
12	ฉันใช้เวลาเพื่อความบันเทิงหรือหาความรู้ด้วยการอ่านหนังสือหลากหลายแนว เช่น นวนิยาย การ์ตูน สารคดี การท่องเที่ยว วารสาร เป็นต้น	4 (0.64)	28 (4.47)	136 (21.73)	262 (41.85)	196 (31.31)	626 (100.00)	3.987	0.876
13	ฉันเลือกอ่านหนังสือทุกประเภทที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ	3 (0.48)	29 (4.63)	157 (25.08)	257 (41.05)	180 (28.75)	626 (100.00)	3.930	0.874
14	ฉันติดตามอ่านหนังสือที่แต่งโดยนักเขียนที่มีชื่อเสียง	35 (5.59)	126 (20.13)	257 (41.05)	141 (22.52)	67 (10.70)	626 (100.00)	3.126	1.032
ความสม่ำเสมอในการอ่าน								3.196	0.765
15	ทุกครั้งที่มีความว่าง ฉันจะต้องอ่านหนังสือ	39 (6.23)	115 (18.37)	281 (44.89)	134 (21.41)	57 (9.11)	626 (100.00)	3.088	1.003
16	ฉันกำหนดเวลาในแต่ละวันเพื่ออ่านหนังสือที่ฉันสนใจหรือชื่นชอบ	34 (5.43)	115 (18.37)	277 (44.27)	188 (30.03)	62 (9.90)	626 (100.00)	3.206	1.028
17	ฉันมักมีหนังสือพกติดตัวเพื่อนำไปอ่านได้ทุกที่	79 (12.62)	125 (19.97)	213 (34.03)	139 (22.20)	70 (11.18)	626 (100.00)	2.994	1.173
18	เมื่อมีโอกาสไปห้างสรรพสินค้าหรือเจอร้านหนังสือ ฉันจะแวะเข้าไปอ่านหนังสือ	17 (2.72)	68 (10.86)	165 (26.36)	206 (32.91)	170 (27.16)	626 (100.00)	3.709	1.064
19	ขณะที่ต้องรอคอยฉันใช้เวลาในการอ่านหนังสือ	31 (4.95)	104 (16.61)	224 (35.78)	188 (30.03)	79 (12.62)	626 (100.00)	3.288	1.043
20	ฉันอ่านหนังสือก่อนเข้านอนเป็นประจำ	70 (11.18)	155 (24.76)	233 (37.22)	110 (17.57)	58 (9.27)	626 (100.00)	2.890	1.110

แรงจูงใจในการอ่าน

แรงจูงใจในการอ่านวิเคราะห์จากองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ แรงจูงใจภายใน (INTER) และแรงจูงใจภายนอก (EXTER) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.422, S.D. = 0.580) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยพบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่านที่เกิดขึ้นจากภายในของตนเองอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (mean = 3.727,

S.D. = 0.623) รองลงมาคือ นักเรียนจะเกิดแรงจูงใจในการอ่านโดยได้รับแรงกระตุ้นจากภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.116, S.D. = 0.820) รายละเอียดดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 แรงจูงใจในการอ่าน

ข้อ	รายการ	ระดับการตอบ (ร้อยละ)					รวม	Mean	S.D.
		1	2	3	4	5			
แรงจูงใจในการอ่าน							3.422	0.580	
แรงจูงใจภายใน							3.727	0.623	
1	ฉันอ่านหนังสือเพราะเห็นคุณค่าของหนังสือที่อ่าน	10 (1.60)	60 (9.58)	210 (33.55)	250 (39.94)	96 (15.34)	626 (100.00)	3.578	0.916
2	ฉันอ่านหนังสือเพราะหนังสือช่วยทำให้ฉันเกิดความเพลิดเพลินได้	6 (0.96)	26 (4.15)	142 (22.68)	259 (41.37)	193 (30.83)	626 (100.00)	3.970	0.888
3	ฉันอ่านหนังสือด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีใครมาบังคับให้ฉันอ่าน	17 (2.72)	37 (5.91)	127 (20.29)	221 (35.30)	224 (35.78)	626 (100.00)	3.955	1.020
4	ฉันอ่านหนังสือเพราะสนใจเนื้อหาหรือเรื่องราวของหนังสือที่อ่าน	11 (1.76)	21 (3.35)	107 (17.09)	279 (44.57)	208 (33.23)	626 (100.00)	4.042	0.892
5	ฉันติดตามรายการหนังสือใหม่ของห้องสมุดโรงเรียนหรือร้านหนังสือเป็นประจำ	45 (7.19)	104 (16.61)	282 (45.05)	139 (22.20)	56 (8.95)	626 (100.00)	3.091	1.013
แรงจูงใจภายนอก							3.116	0.820	
6	พ่อแม่มักจะพูดหรือแสดงกิริยาชมเชย เมื่อฉันอ่านหนังสือ	31 (4.95)	78 (12.46)	198 (31.63)	206 (32.91)	113 (18.05)	626 (100.00)	3.466	1.076
7	ฉันอ่านหนังสือเพราะต้องการนำเรื่องที่อ่านไปพูดคุยกับเพื่อนหรือเล่าให้เพื่อนฟัง	28 (4.47)	84 (13.42)	199 (31.79)	225 (35.94)	90 (14.38)	626 (100.00)	3.423	1.034
8	เมื่อฉันอ่านหนังสือ ฉันมักได้รับรางวัลหรือของขวัญจากพ่อแม่	155 (24.76)	136 (21.73)	184 (29.39)	110 (17.57)	41 (6.55)	626 (100.00)	2.594	1.218
9	ฉันจะได้รับการสนับสนุนด้านการเงินเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่ฉันชื่นชอบ	49 (7.83)	95 (15.18)	198 (31.63)	177 (28.27)	107 (17.09)	626 (100.00)	3.316	1.155
10	ฉันมักได้รับหนังสือเป็นรางวัลหรือของขวัญจากพ่อแม่เป็นประจำ	109 (17.41)	146 (23.32)	200 (31.95)	116 (18.53)	55 (8.79)	626 (100.00)	2.780	1.192

ปัจจัยด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัววิเคราะห์จากองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ การสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) และการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีระดับการรับรู้ของปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.350, S.D. = 0.762) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยพบว่า การสนับสนุนของพ่อแม่ทำให้นักเรียนอ่านหนังสืออยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.382, S.D. = 0.843) รองลงมาคือ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ในด้านการให้คำแนะนำ โน้มน้าว และให้กำลังใจเมื่ออ่านหนังสือ รวมถึง การเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านให้กับลูกอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.317, S.D. = 0.797) รายละเอียดดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ปัจจัยด้านครอบครัว

ข้อ	รายการ	ระดับการตอบ (ร้อยละ)					รวม	Mean	S.D.
		1	2	3	4	5			
ปัจจัยด้านครอบครัว							3.350	0.762	
การสนับสนุนของพ่อแม่							3.382	0.843	
1	ในวัยเด็กพ่อแม่มักอ่านหนังสือพร้อมกับฉันเสมอ	57 (9.11)	108 (17.25)	216 (34.50)	155 (24.76)	90 (14.38)	626 (100.00)	3.181	1.153
2	พ่อแม่ช่วยแนะนำฉันในการเลือกหนังสืออ่าน	32 (5.11)	89 (14.22)	203 (32.43)	202 (32.27)	100 (15.97)	626 (100.00)	3.398	1.073
3	พ่อแม่จัดมุมหนังสือที่มีชั้นหนังสือประเภทต่างๆให้ฉันเลือกอ่านที่บ้าน	101 (16.13)	103 (16.45)	172 (27.48)	149 (23.80)	101 (16.13)	626 (100.00)	3.073	1.300
4	พ่อแม่สอนให้ฉันอ่านข้อความต่างๆที่อยู่รอบๆตัว เช่น ฉลากสินค้า ป้ายโฆษณา เป็นต้น	31 (4.95)	70 (11.18)	189 (30.19)	183 (29.23)	153 (24.44)	626 (100.00)	3.570	1.121
5	พ่อแม่มักเล่าเรื่องจากหนังสือที่ท่านอ่านให้ฉันฟัง	47 (7.51)	87 (13.90)	186 (29.71)	174 (27.80)	132 (21.09)	626 (100.00)	3.411	1.181
6	ในวัยเด็กพ่อแม่เคยเล่านิทานหรือเรื่องราวต่างๆให้ฉันฟัง	32 (5.11)	62 (9.90)	170 (27.16)	184 (29.39)	178 (28.43)	626 (100.00)	3.661	1.140
การเลี้ยงดูของพ่อแม่							3.317	0.797	
7	ฉันเห็นพ่อแม่อ่านหนังสือในช่วงเวลาว่างเสมอ	50 (7.99)	118 (18.85)	210 (33.55)	163 (26.04)	85 (13.58)	626 (100.00)	3.184	1.131
8	พ่อแม่จัดเวลาหรือสถานที่ให้ฉันอ่านหนังสือ	84 (13.42)	119 (19.01)	206 (32.91)	151 (24.12)	66 (10.54)	626 (100.00)	2.994	1.180

ข้อ	รายการ	ระดับการตอบ (ร้อยละ)					รวม	Mean	S.D.
		1	2	3	4	5			
9	พ่อแม่แนะนำให้ฉันรู้จักค้นคว้าหาคำตอบ หรือหาความรู้จากหนังสือประเภทต่างๆ	26 (4.15)	62 (9.90)	181 (28.91)	209 (33.39)	148 (23.64)	626 (100.00)	3.625	1.075
10	หากฉันอ่านหนังสือไม่เก่งหรืออ่านหนังสือได้ช้า พ่อแม่จะคอยให้กำลังใจฉันเสมอ	47 (7.51)	86 (13.74)	164 (26.20)	187 (29.87)	142 (22.68)	626 (100.00)	3.465	1.196
11	เมื่อฉันมีปัญหาในการอ่านหนังสือ เช่น การสะกดคำ การเข้าใจความหมาย คำศัพท์ยาก เป็นต้น พ่อแม่จะคอยให้คำแนะนำตลอดเวลา	34 (5.43)	63 (10.06)	164 (26.20)	199 (31.79)	166 (26.52)	626 (100.00)	3.639	1.136
12	พ่อแม่มักชวนฉันไปร้านหนังสือหรืองานสัปดาห์หนังสือ เพื่อเลือกซื้อหนังสือที่ฉันชื่นชอบ	94 (15.02)	125 (19.97)	177 (28.27)	148 (23.64)	82 (13.10)	626 (100.00)	2.998	1.250

ปัจจัยด้านโรงเรียน

ปัจจัยด้านโรงเรียน วิเคราะห์จากองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ การสนับสนุนจากครู (TEA) และการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีระดับการรับรู้ของปัจจัยด้านโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (mean = 3.607, S.D. = 0.657) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยพบว่า การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียนช่วยให้นักเรียนอ่านหนังสืออยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (mean = 3.632, S.D. = 0.735) รองลงมา การสนับสนุนการอ่านของครูทั้งการกระทำและคำพูดที่แสดงถึงการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านช่วยให้นักเรียนอ่านหนังสืออยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.582, S.D. = 0.739) รายละเอียดดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ปัจจัยด้านโรงเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับการตอบ (ร้อยละ)					รวม	Mean	S.D.
		1	2	3	4	5			
ปัจจัยด้านโรงเรียน							3.607	0.657	
การสนับสนุนจากครู							3.582	0.739	
1	ครูจัดหาหรือแนะนำหนังสือมาให้ฉันและเพื่อนร่วมห้องได้อ่าน	47 (7.51)	105 (16.77)	203 (32.43)	108 (28.75)	91 (14.54)	626 (100.00)	3.260	1.128
2	ครูมอบหมายให้ฉันอ่านหนังสือตามเนื้อหาหรือหัวข้อที่กำหนด	21 (3.35)	67 (10.70)	218 (34.82)	205 (32.75)	115 (18.37)	626 (100.00)	3.521	1.017
3	ครูปลุกฝังให้ฉันเห็นประโยชน์จากการอ่าน	9 (1.44)	42 (6.71)	164 (26.20)	222 (35.46)	189 (30.19)	626 (100.00)	3.863	0.972
4	ครูมักเล่าเรื่องที่ได้ฉันให้ฉันและเพื่อนร่วมห้องฟัง	22 (3.51)	45 (7.19)	190 (30.35)	231 (36.90)	138 (22.04)	626 (100.00)	3.668	1.009
5	ครูชมเชยนักเรียนที่ชอบอ่านหนังสือ	23 (3.67)	78 (12.46)	172 (27.48)	212 (33.87)	141 (22.52)	626 (100.00)	3.591	1.079
6	ครูแนะนำหนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัยหรือตรงกับความสนใจ ทำให้ฉันอยากอ่าน	23 (3.67)	65 (10.38)	178 (28.43)	240 (38.34)	120 (19.17)	626 (100.00)	3.589	1.027
การส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน							3.632	0.735	
7	บริเวณห้องสมุดมีบอร์ดแนะนำหนังสือ หรือจัดแสดงหนังสือใหม่	23 (3.67)	60 (9.58)	178 (28.43)	225 (35.94)	140 (22.36)	626 (100.00)	3.637	1.045
8	ห้องสมุดมีหนังสือหลากหลายประเภทให้เลือกอ่าน	4 (0.64)	35 (5.59)	124 (19.81)	211 (33.71)	252 (40.26)	626 (100.00)	4.073	0.937
9	ห้องสมุดมีการสำรวจความต้องการหรือความสนใจหนังสือที่อ่าน	24 (3.83)	63 (10.06)	186 (29.71)	210 (33.55)	143 (22.84)	626 (100.00)	3.615	1.061

ข้อ	รายการ	ระดับการตอบ (ร้อยละ)					รวม	Mean	S.D.
		1	2	3	4	5			
10	ครูหรือบรรณารักษ์เชิญชวนให้นักเรียนเป็นสมาชิกของห้องสมุดโรงเรียน	53 (8.47)	90 (14.38)	182 (29.07)	187 (29.87)	114 (18.21)	626 (100.00)	3.350	1.179
11	ครูหรือบรรณารักษ์แนะนำการใช้ห้องสมุด ตอบคำถาม หรือให้ความช่วยเหลือในการเข้าใช้ห้องสมุด	39 (6.23)	70 (11.18)	186 (29.71)	206 (32.91)	125 (19.97)	626 (100.00)	3.492	1.117
12	โรงเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน เช่น การกำหนดเวลาให้อ่านหนังสือ งานสัปดาห์หนังสือ การจำหน่ายหนังสือลดราคา เป็นต้น	17 (2.72)	74 (11.82)	188 (30.03)	184 (29.39)	163 (26.04)	626 (100.00)	3.642	1.073
13	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านที่จัดโดยองค์กรภายนอก เช่น การแข่งขันตอบคำถาม การประกวดเล่านิทาน เป็นต้น	24 (3.83)	62 (9.90)	190 (30.35)	204 (32.59)	146 (23.32)	626 (100.00)	3.617	1.064

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลในตอนี่ 2 ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยคือ

- 1) ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
- 2) การตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่าน
- 3) การวิเคราะห์ลักษณะอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีต่อนิสัย การอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร
- 4) การวิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง เพื่อให้ทราบว่านักเรียนส่วนใหญ่ มีนิสัยการอ่านอยู่ในระดับใด ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ข้อย่อย คือ 1) ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียน และ 2) การเปรียบเทียบนิสัยการอ่านของนักเรียนจำแนกตามตัวแปรเพศ มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียน

ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีนิสัยการอ่านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.631 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า นักเรียนมีความชอบในการอ่าน การวางเป้าหมายของการอ่าน และความหลากหลายของการอ่าน อยู่ในระดับมาก โดยความชอบในการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.055 รองลงมาคือการวางเป้าหมายของการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.744 และความหลากหลายของการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.531 ส่วนองค์ประกอบความสม่ำเสมอ ในการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.196

เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ($S.D. = 0.458$, $C.V. = 12.605$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรนิสัยการอ่านมีการกระจายน้อย พิจารณาค่าความเบ้ (skewness) พบว่า ลักษณะการแจกแจงของข้อมูลมีค่าความเบ้เป็นลบ มีค่าเท่ากับ -0.199 จึงมีลักษณะการแจกแจงแบบเบ้ซ้ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า นักเรียนมีระดับนิสัยการอ่านสูงกว่าค่าเฉลี่ย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.024 จึงมีลักษณะการแจกแจงสูงกว่าโค้งปกติ แสดงว่านักเรียนที่ตอบแบบสอบถามมีคะแนนเกาะกลุ่มกัน รายละเอียดดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียน

ตัวแปร	ค่าสถิติของตัวอย่าง							
	Mean	S.D.	ระดับ	C.V. (%)	Min	Max	Sk	Ku
นิสัยการอ่าน	3.631	0.458	มาก	12.605	2.104	4.800	-0.199*	0.024
ความชอบในการอ่าน	4.055	0.574	มาก	14.162	1.800	5.000	-0.616*	0.690*
การวางเป้าหมายของการอ่าน	3.744	0.585	มาก	15.621	1.750	5.000	-0.367*	0.206
ความสม่ำเสมอในการอ่าน	3.196	0.765	ปานกลาง	23.937	1.167	5.000	-0.277*	-0.110
ความหลากหลายของการอ่าน	3.531	0.568	มาก	16.079	1.600	5.000	-0.072	-0.023

หมายเหตุ การทดสอบนัยสำคัญความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) คำนวณจาก $Z_{sk} = Sk/SE_{sk}$

และ $Z_{ku} = Ku/SE_{ku}$; SE for skewness = 0.098 และ SE for kurtosis = 0.195 ,*p < .05

2.1.2 การเปรียบเทียบนิสัยการอ่านของนักเรียนจำแนกตามตัวแปรเพศ

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับตัวแปรนิสัยการอ่านจำแนกตามเพศของนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชาย มีค่าเท่ากับ 3.671 เมื่อทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันของความแปรปรวนของตัวอย่างวิจัยทั้งสองกลุ่มโดยใช้สถิติ Levene's test for equality of variances ผลวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test แบบสองกลุ่มเป็นอิสระจากกัน (t-test independent) พบว่า นิสัยการอ่านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชายในทุกด้าน ยกเว้นด้านความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) ที่ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตาราง 4.8 และตาราง 4.9

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรในโมเดลจำแนกตามเพศ

ตัวแปร	ชาย (N=227)		หญิง (N=399)	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.
นิสัยการอ่าน (READ)	3.562	0.469	3.671	0.447
ความชอบในการอ่าน (LIKE)	3.950	0.605	4.115	0.548
การวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL)	3.670	0.597	3.786	0.574
ความหลากหลายของการอ่าน (VARY)	3.469	0.587	3.566	0.554
ความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME)	3.159	0.777	3.216	0.758

ตาราง 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลวิจัย จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	Levene's Test for Equality of Variances		t	df	Sig.	สรุปผล
	F	Sig.				
นิสัยการอ่าน (READ)	0.995	0.319	-2.881	624	0.004*	ญ>ช
ความชอบในการอ่าน (LIKE)	3.161	0.076	-3.487	624	0.001*	ญ>ช
การวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL)	0.236	0.627	-2.410	624	0.016*	ญ>ช
ความหลากหลายของการอ่าน (VARY)	0.981	0.322	-2.065	624	0.039*	ญ>ช
ความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME)	0.464	0.496	-0.897	624	0.370	-

*p < .05

2.2 โมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล และ 2) การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 10 ตัวแปร ได้แก่ ความชอบในการอ่าน (LIKE) การวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL) ความหลากหลายของการอ่าน (VARY) ความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) แรงจูงใจภายใน (INTER) แรงจูงใจภายนอก (EXTER) การสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) การเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) การสนับสนุนจากครู (TEA) และการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามและพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเพื่อตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบความตรงของโมเดลในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 45 คู่ พบว่า ไม่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใดที่มีค่ามากกว่า .80 ดังนั้นจึงไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติของภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.114 ถึง 0.728 โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ การสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) กับการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) มีค่าเท่ากับ 0.728 รองลงมาคือ การสนับสนุนจากครู (TEA) กับการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) มีค่าเท่ากับ 0.593 สำหรับตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ ความชอบในการอ่าน (LIKE) กับการสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) มีค่าเท่ากับ 0.114 นอกจากนี้มีตัวแปรเพียง 1 คู่ที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ ความชอบในการอ่าน (LIKE) กับแรงจูงใจภายนอก (EXTER) มีค่าเท่ากับ -0.015

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงนิสัยการอ่าน (READ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.268 ถึง 0.538 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวกขนาดค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ความชอบในการอ่าน (LIKE) กับการวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.538 และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ความชอบในการอ่าน (LIKE) กับความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.268 ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) มีลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวกขนาดค่อนข้างต่ำ โดยแรงจูงใจภายใน (INTER) กับแรงจูงใจภายนอก (EXTER) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.279 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) มีลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวกขนาดค่อนข้างสูง โดยการสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) กับการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.728 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่วนตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) มีลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวกขนาดปานกลาง โดยการสนับสนุนจากครู (TEA) กับการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.593อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รายละเอียดดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวิจัย

	READ				MOTIVE		FAMILY		SCHOOL	
	LIKE	GOAL	VARY	TIME	INTER	EXTER	SUP	PAR	TEA	ACT
LIKE	(0.816)									
GOAL	0.538**	(0.810)								
VARY	0.269**	0.402**	(0.803)							
TIME	0.268**	0.358**	0.476**	(0.803)						
INTER	0.571**	0.472**	0.424**	0.544**	(0.799)					
EXTER	-0.015	0.154**	0.369**	0.435**	0.279**	(0.804)				
SUP	0.114**	0.129**	0.197**	0.230**	0.181**	0.381**	(0.804)			
PAR	0.154**	0.176**	0.258**	0.280**	0.222**	0.487**	0.728**	(0.790)		
TEA	0.199**	0.196**	0.306**	0.159**	0.270**	0.354**	0.380**	0.477**	(0.800)	
ACT	0.174**	0.202**	0.249**	0.193**	0.286**	0.286**	0.352**	0.451**	0.593**	(0.803)
Mean	4.055	3.744	3.531	3.196	3.727	3.116	3.382	3.317	3.582	3.632
S.D.	0.574	0.585	0.568	0.765	0.623	0.820	0.843	0.797	0.739	0.735

หมายเหตุ: ตัวเลขแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา, **p < .01

2.2.2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล

ผลการวิเคราะห์ตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุในชั้นเรียนการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่านพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ ได้แก่ ไค - สแควร์ มีค่าเท่ากับ 30.794 องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 20 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.058 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.990 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .973 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.012 ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.029 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 0 และค่าสัดส่วนระหว่างไค-สแควร์กับองศาอิสระ มีค่าเท่ากับ 1.540 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 จากข้อมูลค่าสถิติเบื้องต้นแสดงว่า โมเดลนี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลเชิงสาเหตุในชั้นเรียนการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) และปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) จำแนกตามตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ นิัยการอ่าน (READ) และแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

คะแนนมาตรฐาน (B) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด มีค่าเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.398 ถึง 0.943 ในตัวแปรปัจจัย ด้านครอบครัว (FAMILY) พบว่า การเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) (0.943) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าการสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) (0.769) สำหรับตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) พบว่า การสนับสนุนจากครู (TEA) (0.818) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) (0.715) ในขณะที่ตัวแปรนิสัยการอ่าน (READ) พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกัน โดยความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด (0.699) รองลงมาคือ ความหลากหลายของการอ่าน (VARY) (0.690) การวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL) (0.507) และความชอบในการอ่าน (LIKE) (0.398) ตามลำดับ และตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) พบว่า แรงจูงใจภายนอก (EXTER) (0.674) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าแรงจูงใจภายใน (INTER) (0.418)

การเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) มีร้อยละการผันแปรร่วมกับปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) สูงกว่าการสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) โดยมีค่าร้อยละ 89.00 และ 59.10 ตามลำดับ ส่วนการสนับสนุนจากครู (TEA) มีร้อยละการผันแปรร่วมกับปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) สูงกว่าการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) เล็กน้อยโดยมีค่าร้อยละ 66.90 และ 51.20 ตามลำดับ ความหลากหลายของการอ่าน (VARY) และความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) มีร้อยละการผันแปรร่วมกับนิสัยการอ่าน (READ) ใกล้เคียงกัน โดยมีค่าร้อยละ 48.80 และ 47.60 ตามลำดับ รองลงมา คือ การวางเป้าหมายของการอ่าน (GOAL) ร้อยละ 25.70 ส่วนความชอบในการอ่าน (LIKE) มีร้อยละการผันแปรร่วมกับนิสัยการอ่าน (READ) น้อยที่สุด โดยมีค่าร้อยละ 15.80 ส่วนแรงจูงใจภายนอก (EXTER) มีร้อยละการผันแปรร่วมกับแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) สูงกว่าแรงจูงใจภายใน (INTER) โดยมีค่าร้อยละ 45.40 และ 17.50 ตามลำดับ รายละเอียดตาราง 4.12

ตาราง 4.11 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบและร้อยละการแปรผันร่วมของตัวแปรในโมเดล

ตัวแปร สังเกตได้ ภายนอก	b	SE	t	B	R ²	ตัวแปร สังเกตได้ ภายใน	b	SE	t	B	R ²
FAMILY						READ					
SUP	0.648	0.029	22.316	0.769	0.591	LIKE	0.228	-	-	0.398	0.158
PAR	0.751	0.024	31.471	0.943	0.890	GOAL	0.297	0.034	8.694	0.507	0.257
SCHOOL						VARY	0.397	0.052	7.628	0.690	0.488
TEA	0.603	0.025	23.863	0.818	0.669	TIME	0.529	0.070	7.569	0.699	0.476
ACT	0.525	0.029	18.191	0.715	0.512	MOTIVE					
						INTER	0.260	-	-	0.418	0.175
						EXTER	0.554	0.073	7.584	0.674	0.454
Chi-square = 30.794 df = 20 p = 0.058 GFI = 0.990 AGFI = 0.973 RMR = 0.012 RMSEA = 0.029											

2.3 ลักษณะอิทธิพลของตัวแปรในโมเดล

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงในการวัดตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ดี คือมีค่าอยู่ระหว่าง 0.512 ถึง 0.890 ได้แก่ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) ซึ่งมีความเที่ยงสูงสุดเท่ากับ 0.890 รองลงมาคือ การสนับสนุนจากครู (TEA) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.669 การสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) และการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (ACT) มีค่าความเที่ยงใกล้เคียงกันเท่ากับ 0.591 และ 0.512 ตามลำดับ ทั้งนี้ตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.158 ถึง 0.488 มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ตัวแปร โดยตัวแปรที่มีความเที่ยงต่ำสุด คือ ความชอบในการอ่าน (LIKE) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.158

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-square) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝง ได้แก่ แรงจูงใจในการอ่าน ($R^2 = 0.555$) และนิสัยการอ่าน ($R^2 = 0.903$) พบว่า ตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) และปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ได้ร้อยละ 55.50 ส่วนตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) ปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) และแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรนิสัยการอ่าน (READ) ได้ร้อยละ 90.30 สำหรับการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลทางตรง (direct effect)

อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) และอิทธิพลรวม (total effect) ระหว่างตัวแปรวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยเริ่มจากตัวแปรตามดังนี้

นิสัยการอ่าน

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรทำนาย หรือปัจจัยเชิงสาเหตุของนิสัยการอ่าน (READ) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยการอ่าน คือ แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) โดยมีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.901 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า คนที่มีแรงจูงใจในการอ่านสูง ย่อมช่วยให้คนมีนิสัยการอ่านมากขึ้น ทั้งในด้านความชอบในการอ่าน การวางแผนเป้าหมายในการอ่าน ความหลากหลายของการอ่าน และความสม่ำเสมอในการอ่าน แต่พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) และปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) มีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อย่างไรก็ตามทั้ง 2 ตัวนี้ ส่งผลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่าน โดยตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) ส่งผลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่านผ่านตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ด้วยขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.345 ส่วนตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) ส่งผลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่านผ่านตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ด้วยขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.399 โดยตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมสูงกว่าปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมของตัวแปรนิสัยการอ่าน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อนิสัยการอ่าน ได้แก่ แรงจูงใจในการอ่าน มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.901 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านโรงเรียน มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.286 และปัจจัยด้านครอบครัว มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.255 ตามลำดับ

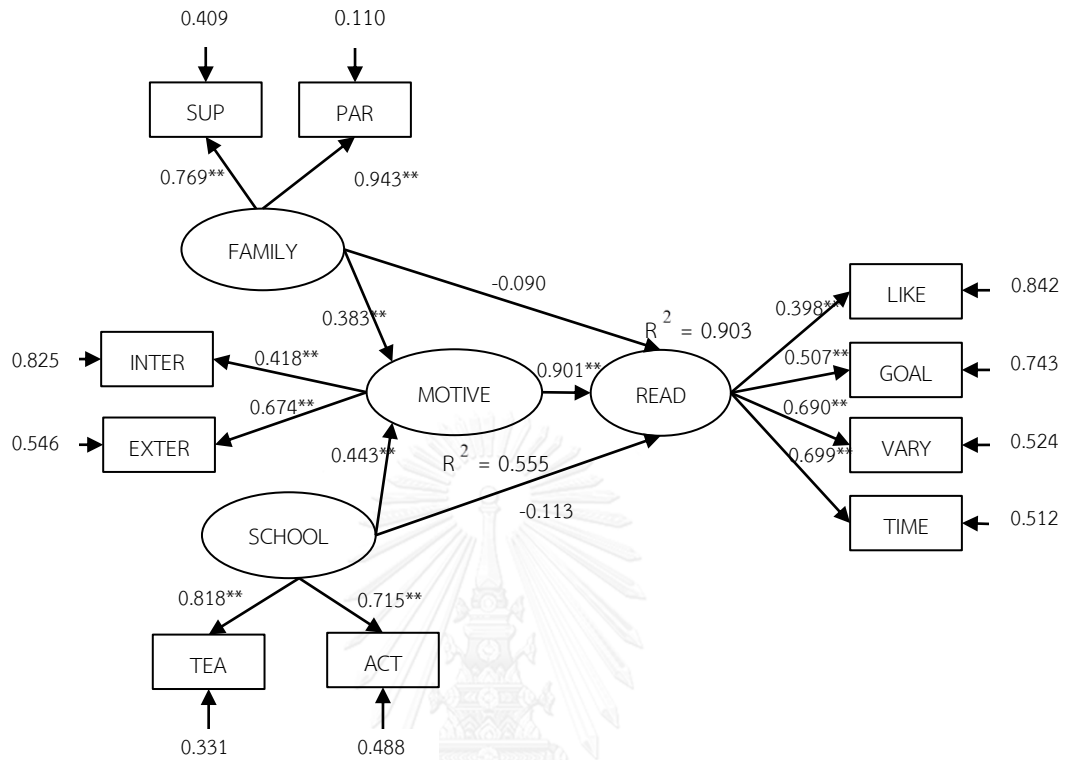
แรงจูงใจในการอ่าน

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรทำนาย หรือปัจจัยเชิงสาเหตุของแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการอ่านสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) มีค่าอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่ากับ 0.443 และ 0.383 ตามลำดับ แสดงว่า โรงเรียนช่วยสนับสนุนให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่านที่ดีได้ผ่านการสนับสนุนของครู และการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน รวมถึงครอบครัวก็ช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจในการอ่านได้มากขึ้นผ่านการสนับสนุนของพ่อแม่ และการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ทั้งนี้การมีแรงจูงใจในการอ่านมากก็จะส่งผลให้นักเรียนมีนิสัยการอ่านสูงขึ้นไปด้วย รายละเอียดดังตาราง 4.13

ตาราง 4.12 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมตอนต้นในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรเหตุ	FAMILY			SCHOOL			MOTIVE		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
MOTIVE	0.383**	-	0.383**	0.443**	-	0.443**	-	-	-
	(0.090)	-	(0.090)	(0.098)	-	(0.098)	-	-	-
	0.383	-	0.383	0.443	-	0.443	-	-	-
READ	0.255**	0.345**	-0.090	0.286**	0.399**	-0.113	0.901**	-	0.901**
	(0.070)	(0.137)	(0.116)	(0.077)	(0.159)	(0.144)	(0.269)	-	(0.269)
	0.255	0.345	-0.090	0.286	0.399	-0.113	0.901	-	0.901
ค่าสถิติ ไค-สแควร์ = 30.794 df = 20 p = 0.058 GFI = 0.990 AGFI = 0.973 RMR = 0.012 RMSEA = 0.029									
ตัวแปร	SUP	PAR	TEA	ACT	INTER	EXTER			
ความเที่ยง	0.591	0.890	0.669	0.512	0.175	0.454			
ตัวแปร	LIKE	GOAL	VARY	TIME					
ความเที่ยง	0.158	0.257	0.488	0.476					
สมการโครงสร้างของตัวแปร			MOTIVE	READ					
R-Square			0.555	0.903					
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง									
ตัวแปรแฝง	MOTIVE	READ	FAMILY	SCHOOL					
MOTIVE	1.000								
READ	0.933	1.000							
FAMILY	0.661	0.434	1.000						
SCHOOL	0.683	0.446	0.628	1.000					

หมายเหตุ อิทธิพลรวม (TE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลทางตรง (DE) ตัวเลขทึบ คือ ค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน
ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

Chi-square = 30.794 df = 20 p = 0.058 GFI = 0.990 AGFI = 0.973 RMR = 0.012 RMSEA = 0.029

ภาพ 4.1 โมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร

2.4 บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน

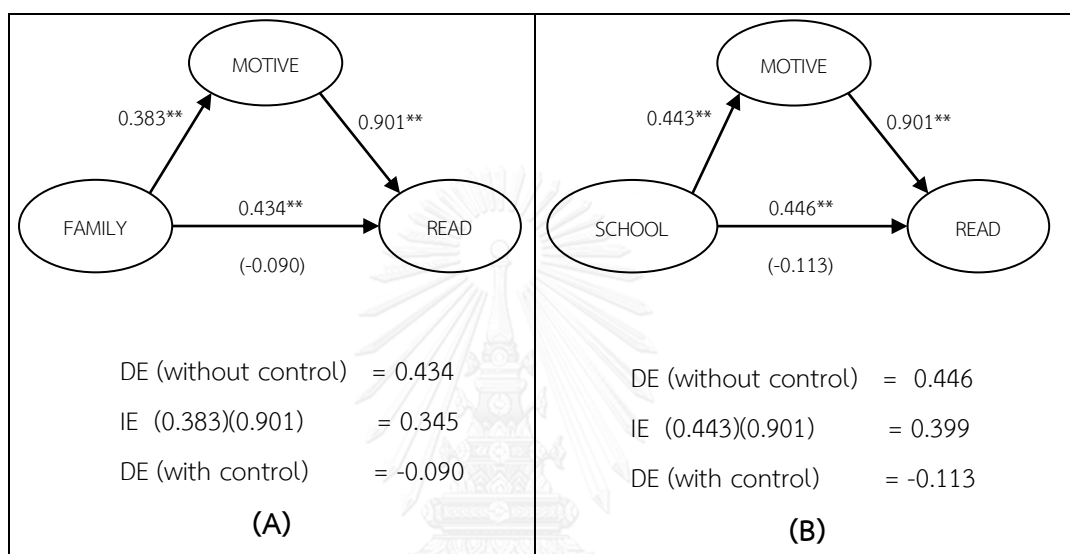
การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ นำเสนอการทดสอบอิทธิพลการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านของโมเดลนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Baron and Kenny (1986) และวิธีการวิเคราะห์ Sobel test เนื่องจากงานวิจัยนี้มีการทดสอบอิทธิพลการส่งผ่านกำหนดให้ตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน และนิสัยการอ่านเป็นตัวแปรตาม โดยมีตัวแปรต้น 2 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนจึงขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งตามตัวแปรต้น มีรายละเอียดดังนี้

ผลการตรวจสอบอิทธิพลจากตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังตัวแปรตาม คือนิสัยการอ่าน โดยพิจารณาค่าจากเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกแฝงและตัวแปรภายในแฝง เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียนกับนิสัยการอ่าน เมื่อไม่ถูกควบคุมด้วยตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านพบว่า อิทธิพลทางตรงของปัจจัยด้านครอบครัวไปยังนิสัยการอ่านของนักเรียน มีค่าเท่ากับ -0.090 และอิทธิพลทางตรงของปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังนิสัยการอ่านของนักเรียน มีค่าเท่ากับ -0.113 จากนั้นพิจารณาการประมาณค่าของโมเดลตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงตัวแปรส่งผ่านดังภาพ 4.1

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวไปยังนิสัยการอ่านโดยมีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่านพบว่า อิทธิพลทางตรงจากเส้นทางปัจจัยด้านครอบครัวไปยังแรงจูงใจในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.383 (เส้นทาง a) และมีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.901 (เส้นทาง b) ส่วนค่าอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยด้านครอบครัวไปยังนิสัยการอ่านของนักเรียนเมื่อไม่ควบคุมด้วยแรงจูงใจในการอ่าน มีค่าเท่ากับ 0.434 (จากเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร) (เส้นทาง c) และอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยด้านครอบครัวไปยังนิสัยการอ่านของนักเรียนเมื่อควบคุมแรงจูงใจในการอ่าน มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.090 (เส้นทาง c') อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แสดงว่า ตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านมีบทบาทการส่งผ่านแบบสมบูรณ์ (full mediation) ดังภาพ 4.2 (A)

และเมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลของปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังนิสัยการอ่านโดยมีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่านพบว่า อิทธิพลทางตรงจากเส้นทางปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังแรงจูงใจในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.443 (เส้นทาง a) และมีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.091 (เส้นทาง b) ส่วนค่าอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยด้านโรงเรียนไปยัง

นิสัยการอ่านของนักเรียนเมื่อไม่ควบคุมด้วยแรงจูงใจในการอ่าน มีค่าเท่ากับ 0.446 (จากเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร) (เส้นทาง c) และอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังนิสัยการอ่านของนักเรียนเมื่อควบคุมแรงจูงใจในการอ่าน มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.113 (เส้นทาง c') อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านมีบทบาทการส่งผ่านแบบสมบูรณ์ (full mediation) ดังภาพ 4.2 (B)

ภาพ 4.2 (A) บทบาทการส่งผ่านของแรงจูงใจในการอ่านจากปัจจัยด้านครอบครัวไปยังนิสัยการอ่าน
(B) บทบาทการส่งผ่านของแรงจูงใจในการอ่านจากปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังนิสัยการอ่าน

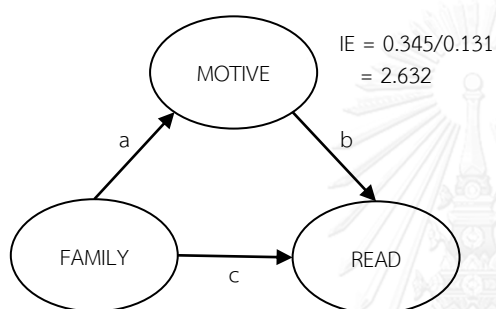
ผลการทดสอบอิทธิพลการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจการอ่าน (MOTIVE) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ Sobel test โดยใช้ค่าสถิติทดสอบซี (z) ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) กับตัวแปรนิสัยการอ่าน (READ) โดยมีแรงจูงใจการอ่าน (MOTIVE) เป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่าตัวแปรแรงจูงใจการอ่านมีอิทธิพลการส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($z = 2.632$, $p = 0.008$) และผลการทดสอบอิทธิพลการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจการอ่าน (MOTIVE) ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน (SCHOOL) กับตัวแปรนิสัยการอ่าน (READ) พบว่าตัวแปรแรงจูงใจการอ่านมีอิทธิพลการส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($z = 2.691$, $p = 0.007$)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ตัวแปรแรงจูงใจการอ่านมีบทบาทการส่งผ่านแบบสมบูรณ์ (full mediation) ทั้งจากปัจจัยด้านครอบครัวไปยังนิสัยการอ่านของนักเรียน และ

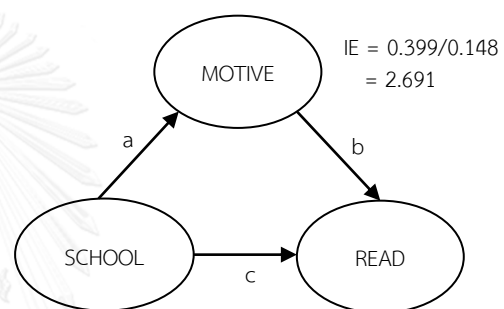
จากปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังนิสัยการอ่านของนักเรียนเช่นกัน รายละเอียดดังตาราง 4.13 ภาพ 4.3 และภาพ 4.4

ตาราง 4.13 ผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์ Sobel test

เส้นทางอิทธิพล	เส้นทาง a	เส้นทาง b	เส้นทาง C	Indirect effect	Standard error	Test statistic	p-value
FAMILY → MOTIVE → READ	0.383 (0.090)	0.901 (0.269)	0.434	0.345	0.131	2.632	0.008
SCHOOL → MOTIVE → READ	0.443 (0.098)	0.901 (0.269)	0.446	0.399	0.148	2.691	0.007

ภาพ 4.3 อิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรส่งผ่านแรงจูงใจในการอ่านระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับนิสัยการอ่าน

ภาพ 4.4 อิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรส่งผ่านแรงจูงใจในการอ่านระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับนิสัยการอ่าน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relational research) โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน 3) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และ 4) เพื่อวิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ได้แก่ สุ่มเขตพื้นที่ สุ่มโรงเรียน และสุ่มห้องเรียน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปขอเก็บข้อมูลวิจัยกับโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างวิจัยจำนวน 990 คน รวมส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 990 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 626 ฉบับ คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 63.23

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรแฝงในการวิจัย 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรแฝงภายนอก 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครอบครัว วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนของพ่อแม่ และการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (2) ปัจจัยด้านโรงเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนของครู และการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน ส่วนตัวแปรภายในแฝง 2 ตัวแปร ได้แก่ (1) นิสัยการอ่าน วัดได้จาก ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ความชอบในการอ่าน การวางแผนเป้าหมายของการอ่าน ความหลากหลายของการอ่าน และความสม่ำเสมอในการอ่าน และ (2) แรงจูงใจในการอ่าน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ แรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับนิสัยการอ่านและแรงจูงใจในการอ่าน จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า

5 ระดับ (rating scale) จากการเก็บข้อมูลกับนักเรียน 626 คน มีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha) ของเครื่องมือในการวัดตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ ตัวแปรนิสัยการอ่าน มีความเที่ยงเท่ากับ 0.903 และ ตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน มีความเที่ยงเท่ากับ 0.777 และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ของนักเรียนต่อปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่าน จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) จากการเก็บข้อมูลกับนักเรียน 626 คน มีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha) ของเครื่องมือในการวัดตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว มีความเที่ยงเท่ากับ 0.889 และตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน มีความเที่ยงเท่ากับ 0.899

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถิติเชิงบรรยาย เพื่ออธิบายลักษณะการแจกแจงของข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ความเบ้ (skewness) และความโด่ง (kurtosis) สำหรับการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ความเบ้ (skewness) และความโด่ง (kurtosis) การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยสถิติทดสอบ ไค-สแควร์ วิเคราะห์ลักษณะอิทธิพลของตัวแปรในโมเดลด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) การวิเคราะห์โมเดลลิสเรลแบบโมเดลอิทธิพลตัวแปรส่งผ่าน และการทดสอบอิทธิพลการส่งผ่านด้วยวิธี Sorbel โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัยในครั้งนี้ พบว่า เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 626 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง (ร้อยละ 63.70) นักเรียนเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนมากศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 34.82) รองลงมาศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.87 และ 31.30 ตามลำดับ มีเกรดเฉลี่ยในปีการศึกษาที่ผ่านมาส่วนมากอยู่ในช่วงมากกว่า 3.50 (ร้อยละ 38.50) โดยเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัยประกอบด้วยตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตอนที่ 3 ลักษณะอิทธิพลของตัวแปรในโมเดล มีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับของนิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน

1.1 ระดับของนิสัยการอ่าน

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับนิสัยการอ่านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (mean = 3.631, S.D. = 0.458) โดยนักเรียนมีระดับของนิสัยการอ่านในรายองค์ประกอบด้านความชอบในการอ่านสูงสุด (mean = 4.055, S.D. = 0.574) ตามด้วยองค์ประกอบด้านการวางเป้าหมายของการอ่าน (mean = 3.744, S.D. = 0.585) ในขณะที่องค์ประกอบด้านความสม่ำเสมอในการอ่านมีระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ (mean = 3.196, S.D. = 0.765) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับของนิสัยการอ่านจำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยของนิสัยการอ่านสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชายในทุกด้าน ยกเว้นด้านความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) ที่ไม่แตกต่างกัน

1.2 ระดับของแรงจูงใจในการอ่าน

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับแรงจูงใจในการอ่านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.727, S.D. = 0.623) โดยนักเรียนมีระดับของแรงจูงใจในการอ่านในรายองค์ประกอบด้านแรงจูงใจภายใน (mean = 4.055, S.D. = 0.574) สูงกว่าองค์ประกอบด้านแรงจูงใจภายนอก (mean = 3.116, S.D. = 0.820) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับของแรงจูงใจในการอ่านจำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านแรงจูงใจภายใน (INTER) ที่นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชาย

1.3 ระดับปัจจัยด้านครอบครัว

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับปัจจัยด้านครอบครัวในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.350, S.D. = 0.762) โดยนักเรียนมีระดับของปัจจัยด้านครอบครัวในรายองค์ประกอบทั้งสองด้านใกล้เคียงกัน โดยด้านการสนับสนุนของพ่อแม่ (mean = 3.382,

S.D. = 0.843) สูงกว่าองค์ประกอบด้านการเลี้ยงดูของพ่อแม่เพียงเล็กน้อย (mean = 3.317, S.D. = 0.797) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับของปัจจัยด้านครอบครัวจำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

1.4 ระดับของปัจจัยด้านโรงเรียน

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับปัจจัยด้านโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (mean = 3.607, S.D. = 0.657) โดยนักเรียนมีระดับของปัจจัยด้านโรงเรียนในรายองค์ประกอบทั้งสองด้านใกล้เคียงกัน โดยด้านการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (mean = 3.632, S.D. = 0.735) สูงกว่าองค์ประกอบด้านการสนับสนุนของครูเพียงเล็กน้อย (mean = 3.582, S.D. = 0.739) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับของปัจจัยด้านโรงเรียนจำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

2. โมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปรในโมเดลมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.114 ถึง 0.728 โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือการสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) กับ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ (PAR) มีค่าเท่ากับ 0.728 สำหรับตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ ความชอบในการอ่าน (LIKE) กับ การสนับสนุนของพ่อแม่ (SUP) มีค่าเท่ากับ 0.114 นอกจากนี้มีตัวแปรเพียง 1 คู่ที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ ความชอบในการอ่าน (LIKE) กับแรงจูงใจภายนอก (EXTER) มีค่าเท่ากับ -0.015

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นพบว่า โมเดลเชิงสาเหตุนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 30.794$ df = 20 p = 0.058 GFI = 0.990 AGFI = 0.973 RMR = 0.012 RMSEA = 0.029) โดยปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านได้ร้อยละ 55.50 ส่วนปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน และแรงจูงใจในการอ่าน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรนิสัยการอ่านได้ร้อยละ 90.30

โดยภาพรวมตัวแปรนิสัยการอ่าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ใกล้เคียงกัน โดยความสม่ำเสมอในการอ่าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด (0.699) รองลงมาคือ ความหลากหลายของ การอ่าน (0.690) การวางเป้าหมายของการอ่าน (0.507) และความชอบในการอ่าน (0.398) ตามลำดับ ตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน ประกอบด้วยแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก โดยแรงจูงใจภายนอก (0.674) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าแรงจูงใจภายใน (0.418) ตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วยการสนับสนุนของพ่อแม่และการเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (0.943) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าการสนับสนุนของพ่อแม่ (0.769) และตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกัน ประกอบด้วยการสนับสนุนของครู (0.818) และการส่งเสริมการอ่านนอกห้องเรียน (0.715)

3. ลักษณะอิทธิพลของตัวแปรในโมเดล

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรในโมเดลการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรนิสัยการอ่าน แรงจูงใจในการอ่าน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน พบว่า นิสัยการอ่านได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญจากแรงจูงใจในการอ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.901 และได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างไม่มีนัยสำคัญจากปัจจัยด้านโรงเรียนและปัจจัยด้านครอบครัว มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.113 และ -0.090 ตามลำดับ ส่วนแรงจูงใจในการอ่านได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญจากปัจจัยด้านโรงเรียนและปัจจัยด้านครอบครัว โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.443 และ 0.383 ตามลำดับ สำหรับอิทธิพลทางอ้อม พบว่า นิสัยการอ่านได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านโรงเรียน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.399 ซึ่งสูงกว่าปัจจัยด้านครอบครัว มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.345 โดยทั้งสองตัวแปรมีอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญไปยังนิสัยการอ่าน โดยส่งผ่านแรงจูงใจในการอ่าน ทั้งนี้แรงจูงใจในการอ่านทำหน้าที่เป็นตัวแปรส่งผ่านอิทธิพลแบบสมบูรณ์ (full mediation variable) จากตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนไปยังนิสัยการอ่าน โดยเส้นอิทธิพลทุกเส้นในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่นำเสนอข้างต้น โดยภาพรวมแล้วสอดคล้องกับกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย อย่างไรก็ตามผลการวิจัยดังกล่าวยังมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย โดยผู้วิจัยขอเสนอประเด็นใหญ่ๆ 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ประเด็นแรก ระดับของนิสัยการอ่านของนักเรียน

ประเด็นที่สอง การตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงเหตุนิสัยการอ่านของนักเรียน และประเด็นที่สามบทบาทการส่งผ่านของแรงจูงใจในการอ่าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระดับของนิสัยการอ่าน

ระดับนิสัยการอ่านโดยภาพรวมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามหากพิจารณาตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ยของระดับนิสัยการอ่านมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างมากเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (mean = 3.631) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนิสัยการอ่านเป็นคุณลักษณะที่จะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลนั้นเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน แสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นนิสัย ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นเองได้ยากต้องอาศัยปัจจัยต่างๆมาช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้บุคคลมีนิสัยการอ่าน ผลการวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่า นิสัยการอ่านของนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สูงเท่าที่ควร ทั้งนี้งานวิจัยของ Cain and Oakhill (2011) และสมเกียรติ แซ่ตั้ง (2551) ชี้ให้เห็นว่า การแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงนิสัย การอ่านของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับความถี่ของการเข้าห้องสมุด จำนวนครั้งในการยืม-คืนหนังสือในห้องสมุด เป็นต้น โดยจากข้อมูลภูมิหลังของตัวอย่างวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เข้าห้องสมุดเฉลี่ยเพียง 1 วันต่อสัปดาห์เท่านั้นและค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบด้านความสม่ำเสมอในการอ่านยังมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากทั้ง 4 องค์ประกอบ จึงอาจเป็นสาเหตุให้ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับนิสัยการอ่านระดับปานกลางถึงมาก

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาระดับของนิสัยการอ่านแยกตามเพศพบว่า นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยของนิสัยการอ่านสูงกว่านักเรียนชาย จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยการอ่านตามแนวคิดของ Harris (1970) พบว่า ตัวแปรเพศมีอิทธิพลต่อการอ่าน โดยส่วนใหญ่เด็กผู้หญิงจะอ่านได้ดีกว่าเด็กผู้ชาย จึงเป็นสาเหตุว่านักเรียนหญิงมีนิสัย การอ่านสูงกว่านักเรียนชาย อีกทั้งงานวิจัยของ Hughes-Hassell and Rodge (2007) และ Smith and Day (2013) พบว่า ผู้หญิงจะมีความพึงพอใจ รู้สึกสนุกกับการอ่าน ชอบซื้อหนังสือและมักใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือมากกว่าผู้ชาย นอกจากนี้พ่อแม่ที่มีลูกผู้หญิงมักซื้อหนังสือให้ลูกมากกว่าพ่อแม่ที่มีลูกผู้ชายอีกด้วย จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่สนับสนุนว่าเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการอ่านในทิศทางที่ดีกว่าเพศชาย

2. การวิเคราะห์โมเดลเชิงเหตุนี้สยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงเหตุนี้สยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่ามี ความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

2.1 อิทธิพลแรงจูงใจในการอ่านต่อนิสัยการอ่าน

แรงจูงใจในการอ่าน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนมากที่สุด (ขนาดอิทธิพล = 0.901) โดยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Manser, Rasul, Rauf and Koh (2013) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมื่อนักเรียนเกิดความรู้สึกในเชิงบวกต่อการอ่านเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน จึงกระตุ้นตนเองให้อ่านหนังสือหรือใช้เวลาทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเป็นประจำจนกลายเป็นคุณลักษณะติดตัว กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีนิสัยการอ่านนั่นเอง จากงานวิจัยของ Krashen (2004) และ Baker and Wigfield (1999) กิจกรรมการอ่านเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความพยายามอย่างมากบ่อยครั้งที่เด็กมักเลือกปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้างจึงต้องอาศัยแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจและอยากอ่านด้วยตนเองให้ได้ซึ่งแรงจูงใจในการอ่านจากงานวิจัยครั้งนี้สามารถวัดได้จาก แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก โดยแรงจูงใจภายนอกมีน้ำหนักความสำคัญสูงกว่าแรงจูงใจภายใน ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักเรียนจะเกิดแรงจูงใจในการอ่านเมื่อได้รับการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากภายนอก เช่น การให้รางวัล คำชมเชย ได้รับแรงกระตุ้นสนับสนุนจากเพื่อน รวมถึงการสนับสนุนด้านการเงิน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Manser et al. (2013) พบว่า การสร้างเครือข่ายการอ่านระหว่างเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนหนังสือ หรือพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองได้อ่านร่วมกันจะทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจและความต้องการอ่านมากขึ้น เนื่องจากหากอ่านหนังสือ ก็จะมีหนังสือหรือเรื่องราวต่างๆไว้พูดคุยแลกเปลี่ยนร่วมกันกับเพื่อนได้ อีกทั้งจากแนวคิดของ Harris (1970) พบว่าเด็กในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นวัยที่กำลังเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น ซึ่งเด็กในวัยนี้จะเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆได้ดีและเร็วกว่าเด็กที่มีอายุน้อย นอกจากนี้เด็กเริ่มมีสังคมเป็นของตนเอง และอยู่ในช่วงวัยที่มักเลียนแบบพฤติกรรมและการกระทำของผู้อื่น จากข้อค้นพบดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุให้แรงจูงใจในการอ่านส่งผลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียน

2.2 อิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวต่อนิสัยการอ่าน

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัวส่งผลทางตรงต่อนิสัยการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านครอบครัวแม้ว่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยการอ่านแต่ก็อยู่ในระดับน้อยมาก จนไม่ส่งผลต่อนิสัยการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ แต่ปัจจัยด้านครอบครัวกลับมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่าน โดยจะส่งอิทธิพลผ่านไปยังแรงจูงใจในการอ่าน ทั้งนี้เส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอาจจะเป็นเพราะว่า นิสัยการอ่านคือคุณลักษณะความพึงพอใจต่อการอ่านของแต่ละบุคคล แม้ว่าบ้านและครอบครัว เป็นสถานที่และบุคคลที่มีความสำคัญต่อการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมต่างๆให้กับบุตรหลาน นิสัยในตัวเด็กไม่ว่าจะเป็นในด้านใด ย่อมเป็นผลมาจากการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และปลูกฝังจากทางบ้านเป็นสำคัญ โดยควรกระทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อายุน้อย เพราะการสร้างนิสัยจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควร ทั้งนี้วิธีการเลี้ยงดูและสนับสนุนการอ่านของพ่อแม่ที่มากเกินไปหรือส่งเสริมอย่างไม่ถูกต้อง จึงอาจทำให้เด็กไม่ได้สนใจหรือให้ความสำคัญในการอ่านอย่างแท้จริง งานวิจัยของ ฌาริญา ซ้ายหัน (2552) ศึกษาปัญหาของผู้ปกครองต่อการส่งเสริมนิสัยการอ่าน พบว่า ผู้ปกครองไม่มีความรู้ในการส่งเสริมนิสัยการอ่านไม่มีเวลาทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับลูกเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ โดยกิจกรรมที่มีโอกาสทำร่วมกันได้ส่วนใหญ่ใช้เวลาดูโทรทัศน์มากกว่าการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน นอกจากนี้ปัญหาในเรื่องความพร้อมทางการเงิน ทำให้ไม่สามารถจัดหาวัสดุในการอ่านได้ ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่านผ่านการส่งผ่านของแรงจูงใจในการอ่าน แสดงว่าพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมถึงบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียนจะต้องปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่านก่อนจึงจะส่งผลไปยังการเกิดนิสัยการอ่านของนักเรียนต่อไป อาจเริ่มจากการเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านก่อน ดังงานวิจัยของ วัลลภ กันทรัพย์ (2541) พบว่า เด็กจะเกิดความต้องการอ่านหนังสือเมื่อเห็นผู้อื่นอ่าน โดยเฉพาะบุคคลในครอบครัว เนื่องจากเด็กจะเกิดการปลูกฝังและเรียนรู้ผ่านพฤติกรรมของคนในครอบครัวที่แสดงออกเป็นประจักษ์จนกระทั่งตนเองเกิดความรู้สึกอยากอ่านด้วย นอกจากนี้งานวิจัยของ Manser et al. (2013), Sukhram and Hsu (2012), และ Gabriel, Allington and Billen (2012) ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของครอบครัวต่อการพัฒนาและส่งเสริมการอ่านไว้ว่า บ้านหรือครอบครัวคือปัจจัยหลักที่ช่วยผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเริ่มต้นในความสนใจต่อการอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ในวัยทารก จากนั้นยังช่วยสนับสนุนให้เด็กมีความสามารถในการอ่านเมื่อเข้าสู่วัยเด็ก จนกระทั่งการกระตุ้นให้เกิด

นิสัยการอ่านในช่วงวัยรุ่น และท้ายที่สุดก็จะทำให้พฤติกรรมนั้นอยู่คงทนจนมีนิสัยการอ่านติดตัว เพื่อเป็นแนวทางต่อการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับนักเรียน งานวิจัยของ Smith and Day (2013) ได้เสนอแนวทางให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองไว้ว่า การแนะนำการอ่านควรให้ความสำคัญถึงความสนใจและเอาใจใส่ต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละช่วงวัย การพาลูกไปแหล่งเรียนรู้อื่นๆ นอกบ้าน จัดสภาพแวดล้อมในบ้านที่เป็นประโยชน์ต่อการอ่าน เป็นต้นจากข้อค้นพบดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุให้ปัจจัยด้านครอบครัวไม่ได้ส่งผลทางตรงไปยังนิสัยการอ่าน แต่ส่งผ่านทางอ้อมโดยมีอิทธิพลส่งผ่านแรงจูงใจในการอ่านไปยังนิสัยการอ่าน

2.3 อิทธิพลของปัจจัยด้านโรงเรียนต่อนิสัยการอ่าน

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อนิสัยการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านโรงเรียนแม้ว่ามีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยการอ่านแต่ก็อยู่ในระดับน้อยมาก จนไม่ส่งผลต่อนิสัยการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ แต่ปัจจัยด้านโรงเรียนกลับมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่าน โดยจะส่งอิทธิพลผ่านไปยังแรงจูงใจในการอ่านเช่นเดียวกับปัจจัยด้านครอบครัว ทั้งนี้เส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอาจจะเป็นเพราะว่านิสัยการอ่าน เป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นจากภายในของแต่ละบุคคล จะมีมากหรือน้อยนั้นจึงเกี่ยวข้องกับความสุขและความสนใจของบุคคล แม้ว่าโรงเรียนจะสอนให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่านได้พัฒนาความสามารถในการอ่านของตนเองให้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งเรียนสูงขึ้นทักษะย่อมดีขึ้นตามมาด้วย แต่อย่างไรก็ตามการสอนให้อ่านออกเขียนได้ กับการสอนให้เด็กรักและเกิดนิสัยการอ่านเป็นคนละเรื่องกัน กล่าวคือ หน้าที่ของครูต้องสอนตามแบบเรียน ตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดขึ้น และมักเน้นให้นักเรียนอ่านแต่หนังสือเรียนหรือหนังสือที่ครูกำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบทเรียน ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับช่วงวัยและความสนใจของนักเรียน ทำให้เด็กขาดความสนใจในการอ่านหนังสือลดลงได้ แต่อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนไปโรงเรียนย่อมเป็นโอกาสที่ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือได้มากขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิลเนตร นิลประดิษฐ์ (2549) พบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียนส่งผลต่อปัจจัยด้านตัวผู้อ่านมีอิทธิพลทางตรงมีค่าเป็นลบอย่างไม่มีนัยสำคัญ และมีขนาดอิทธิพลในระดับน้อยมาก (-0.018) โดยถึงแม้ว่าโรงเรียนจะแนะนำเกี่ยวกับการอ่าน ส่งเสริมการทำกิจกรรมการอ่านก็ไม่สามารถทำให้นักเรียนมีนิสัยการอ่านเพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้จากข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัยที่ศึกษาในครั้งนี้พบว่า ปริมาณการเข้าห้องสมุดของนักเรียนเฉลี่ยใน 1 สัปดาห์ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเข้าห้องสมุดเฉลี่ยเพียง 1 วันต่อสัปดาห์เท่านั้น และงานวิจัยของ

อภิภูชลิต พุทรมาศย์ (2531) ที่ศึกษาปัญหานิสัยการอ่านของเด็กไทย พบว่า เด็กไทยไม่มีนิสัยการอ่านเป็นผลมาจากการที่โรงเรียนมีหนังสือไม่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของครูไม่สามารถสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับนักเรียนได้ ดังนั้นจากผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนว่า ปัจจัยด้านโรงเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่านผ่านการส่งผ่านของแรงจูงใจในการอ่าน แสดงว่าครูและโรงเรียนจะต้องสร้างและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่านก่อนจึงจะส่งผลไปยังการเกิดนิสัยการอ่านของนักเรียนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Knell (1999 อ้างถึงใน พิมพ์พร พงษ์ตน, 2544) Manser et al. (2013) และโสภิตา ยีดิ้ง (2549) ที่ศึกษาพบว่า การเข้าถึงสิ่งที่อ่านจากในชั้นเรียนส่งผลต่อแรงจูงใจในการอ่าน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการอ่านและการสนับสนุนจากครูซึ่งถือว่าเป็นบุคคลสำคัญโดยตรงที่มีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ บรรณาธิการที่จะอ่านได้ อีกทั้งงานวิจัยของ Hughes-Hassell and Rodge (2007) และ Gambrell (2011) ยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของโรงเรียนต่อ การช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการอ่านให้กับนักเรียนพบว่า ครูมีความสำคัญรองจากพ่อแม่ในการสร้างให้กำลังใจและเป็นแบบอย่างในการอ่านของนักเรียน รวมถึงการถ่ายทอดและปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์จากการอ่าน นอกจากนี้ยังพบอีกว่าห้องสมุดของโรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนจะสามารถเลือกอ่านหนังสือที่สนใจได้มากกว่าสถานที่อื่นๆ จากข้อค้นพบดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุให้ปัจจัยด้านโรงเรียนมีอิทธิพลส่งผ่านแรงจูงใจในการอ่านไปยังนิสัยการอ่าน

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แรงจูงใจในการอ่านมีอิทธิพลต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนมากที่สุด ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อการเลี้ยงดูหรือต้องการส่งเสริมเด็กในช่วงวัยนี้ให้มีนิสัยการอ่านจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับเด็กเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าปัจจัยด้านโรงเรียนและปัจจัยด้านครอบครัวนั้นจะไม่มีนัยสำคัญต่ออิทธิพลทางตรงของการส่งเสริมหรือสร้างนิสัยการอ่าน แต่มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการอ่านด้วยขนาดอิทธิพลที่ใกล้เคียงกันจึงถือว่ามีความสำคัญต่อการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการให้แก่นักเรียนได้ ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงควรกระตุ้นให้บุตรหลานตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่าน ส่งเสริมโดยการจัดหาวัสดุและสถานที่ที่เหมาะสมต่อการอ่าน ส่วนครูและสถานศึกษามีหน้าที่จัดสิ่งแวดล้อมและสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการอ่าน เพราะเมื่อนักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่านจะส่งผลต่อการเกิดนิสัยการอ่านตามมาด้วย

3. ผลการวิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน

ผลการวิจัยเพื่อวิเคราะห์บทบาทการส่งผ่านของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านที่มีต่อนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 มีประเด็นในการอภิปรายดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบสมบูรณ์ทั้งระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับนิสัยการอ่าน และระหว่างด้านโรงเรียนกับนิสัยการอ่าน แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาหรือส่งเสริมให้นักเรียนเกิดนิสัยการอ่านควรสร้างแรงจูงใจในการอ่านทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก เพราะตัวแปรดังกล่าวทั้งสองตัวแปรช่วยให้เด็กมีนิสัยการอ่านที่เพิ่มมากขึ้นนอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นอีกว่า การที่ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่กลับมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนิสัยการอ่านเมื่อผ่านตัวแปรส่งผ่านคือแรงจูงใจในการอ่านและมีลักษณะของการส่งผ่านแบบสมบูรณ์ (complete mediation) นั้นหมายความว่า นิสัยการอ่านจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องเกิดแรงจูงใจในการอ่านขึ้นก่อน เพราะผลของแรงจูงใจจะช่วยให้คนเราแสดงพฤติกรรมต่างๆที่พึงประสงค์ออกมา สอดคล้องกับ Cunningham and Stanovich (1997), Taylor, Frye, and Maruyama (1990) และสมใจลักษณะ (2519 อ้างถึงใน พิมพ์กร พงษ์ตน, 2544) กล่าวถึงแรงจูงใจไว้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะไม่เกิดขึ้นหากขาดแรงจูงใจ หรือถ้าขาดแรงจูงใจแม้พฤติกรรมจะเกิดขึ้นแต่ก็จะขาดจุดหมายปลายทาง นอกจากนี้แรงจูงใจในการอ่านถือเป็นลักษณะการวางเป้าหมายเฉพาะของแต่ละบุคคล การเห็นคุณค่าและเชื่อในสิ่งที่ได้อ่าน วิธีการที่อ่าน รวมถึงผลลัพธ์ที่ได้จากการอ่าน ดังนั้นเมื่อเด็กมีแรงจูงใจในการอ่านจะส่งผลต่อปริมาณการอ่านที่เพิ่มขึ้น ทั้งที่อ่านตามที่โรงเรียนกำหนดหรือการอ่านในยามว่าง อีกทั้งจะช่วยให้ทักษะในการอ่านของเด็กมีความแข็งแรงขึ้นตามมาอีกด้วย บทบาทการส่งผ่านแบบสมบูรณ์ของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านจึงสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของตัวแปรดังกล่าวชัดเจนมากกว่าการส่งผ่านแบบบางส่วน (partial mediation) กล่าวคือ หากตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านมีลักษณะของการส่งผ่านแบบบางส่วน นั้นหมายความว่านิสัยการอ่านสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรต้น ในการศึกษาเรื่องนิสัยการอ่านครั้งนี้ จึงเป็นการรวมตัวแปรที่มีบทบาท และเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดนิสัยการอ่าน ถ้าปราศจากตัวแปรดังกล่าวในโมเดลการวิจัยแล้ว ผลของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีต่อ

นิสัยการอ่านจะแตกต่างกันไป และทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนว่าการสร้างหรือการเกิดนิสัยการอ่านนั้น เกิดจากปัจจัยด้านดังกล่าวโดยตรง

จะเห็นได้ว่า การปลูกฝังนิสัยการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและเอาใจใส่จากหลายฝ่าย ทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองซึ่งเป็นบุคคลที่สามารถปลูกฝังนิสัยการอ่านได้ตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก และจากโรงเรียนก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าบุคคลในครอบครัวของเด็ก หากทุกฝ่ายช่วยกันสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการอ่านก็จะทำให้ระดับนิสัยการอ่านของนักเรียนสูงขึ้นได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งประเด็นในการนำเสนอออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป รายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า แรงจูงใจในการอ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อนิสัยการอ่าน ซึ่งให้เห็นว่าตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านมีความสำคัญต่อนิสัยการอ่านที่สูงขึ้น ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูและสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการอ่านทั้งจากภายในและภายนอก อย่างไรก็ตามบทบาทของครอบครัวและโรงเรียนยังคงมีความสำคัญต่อการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยการอ่านได้โดยตรงเช่นเดียวกัน

2. ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบของนิสัยการอ่านทั้ง 4 องค์ประกอบนั้น ด้านความสม่ำเสมอในการอ่านมีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าระยะเวลาและการหาโอกาสในการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ทั้งเชิงวิชาการและเพื่อความบันเทิง ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างนิสัยการอ่านได้ดี แต่อย่างไรก็ตามการให้ความสำคัญกับระยะเวลาหรือโอกาสในการอ่านคงไม่เกิดขึ้นหากบุคคลยังไม่เกิดความรู้สึกเชิงบวกต่อการอ่าน ต้องการแสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยการอ่าน สะท้อนได้จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า องค์ประกอบด้านความชอบในการอ่านมีน้ำหนักองค์ประกอบค่อนข้างต่ำนั่นเอง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรช่วยกันปลูกฝังและทำให้เด็กเห็นคุณค่าของการอ่านให้ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านมีบทบาทและความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างและส่งเสริมนิสัยการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ดังนั้นการศึกษาในครั้งต่อไปจึงควรเน้นในการเสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านผ่านหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางต่อการนำไปปฏิบัติจริงต่อไป

2. จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ตัวแปรแรงจูงใจในการอ่านในด้านแรงจูงใจภายในมีน้ำหนักองค์ประกอบค่อนข้างน้อย แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจภายในมีความสำคัญรองจากแรงจูงใจภายนอก แต่อย่างไรก็ตามนิสัยการอ่านเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลหากสามารถพัฒนาให้เกิดแรงจูงใจภายในขึ้นควบคู่ไปกับการได้รับแรงจูงใจภายนอก ย่อมช่วยให้ความคงทนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านก็จะคงอยู่ได้นานมากขึ้น ดังนั้นงานวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่น่าจะอธิบายแรงจูงใจภายในได้ดีมากขึ้น

3. จากผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test แบบสองกลุ่มเป็นอิสระจากกัน (t-test independent) พบว่า ตัวแปรนิสัยการอ่านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชายในทุกด้าน ยกเว้นด้านความสม่ำเสมอในการอ่าน (TIME) ที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปจะนำตัวแปรเพศมาศึกษาเป็นตัวแปรปรับ (moderator variable) ระหว่างแรงจูงใจในการอ่านและนิสัยการอ่าน ในลักษณะการพัฒนาเป็นโมเดลอิทธิพลการส่งผ่านที่มีตัวแปรปรับ หรือการวิเคราะห์โมเดลการวิจัยที่มีการประยุกต์ใช้กลยุทธ์กลุ่มพหุ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของนิสัยการอ่านที่มีความแปรเปลี่ยนระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง สารสนเทศที่ได้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมนิสัยการอ่าน กล่าวคือผลการศึกษาคงจะสะท้อนความเป็นจริงของการมีนิสัยการอ่าน และหากต้องส่งเสริมนิสัยการอ่านให้เกิดอาจต้องใช้ยุทธวิธีที่แตกต่างกันในนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกสสุรางค์ สักกะบุชา. (2540). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เปลื้อง ณ นคร. (2542). ศิลปะการอ่าน หลักวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- แม่นมาศ ขวลิขิต. (2531). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน: วัสดุการอ่านและการเสนอหนังสือ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- โสภิตา ยีติง. (2549). การใช้กิจกรรมก่อนการอ่านในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร (ป.ว.ช.) ชั้นปีที่ 2 สาขาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). นวัตกรรมการศึกษาชุด จิตวิทยาการอ่าน (Psychology of Reading). กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ณาริญา ชัยพันธ์. (2552). สภาพและปัญหาของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงพร พวงเพชร. (2541). การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสรล สถิติการวิเคราะห์สำหรับวิจัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิลเนตร นิลประดิษฐ์. (2549). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .

- ผุสดี ภูอินทร์. (2529). *การพัฒนาทักษะการอ่านระดับประถมศึกษา(2)*. เอกสารการสอนชุด
วิชาการสอนทักษะ 1 (ภาษาไทยหน่วยที่ 1-8). นนทบุรี: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พาณี พิทักษา. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยในการ
อ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พร พงษ์ตน. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของแรงจูงใจในการอ่านกับ
ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาการสอนภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2541). *สร้างนิสัยการอ่านให้นักเรียน*. วารสารวิชาการ 1(เมษายน), 58-63.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2538). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ แซ่ตั้ง. (2551). *ผลการใช้วิจัยก่อนรูปในการพัฒนานิสัยการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2530). *นิสัยรักการอ่าน รากฐานของการพัฒนา*. วารสารจันทร์เกษม, 198
(กันยายน-ตุลาคม), 26-32. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อภิภูชลิต พุทรมาศย์. (2531). *การศึกษาเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านและการยืมหนังสือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคร
รินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรอุมา เจริญสุข. (2552). *การพัฒนาโมเดลตัวแปรกำกับที่มีการส่งผ่านสมรรถนะการตัดสินใจทาง
จริยธรรมและจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ของพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน : การ
ประยุกต์ใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม และทฤษฎีพัฒนาการทาง
จริยธรรม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .

ภาษาอังกฤษ

- Annamalai, S., & Muniandy, B. (2013). Reading Habit and Attitude Among Malaysian Polytechnic Students. *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(1), 32-41.
- Baker, L., & Wigfield, A. (1999). Dimensions of children's motivation for reading and their relations to reading activity and reading achievement. *Reading research quarterly*, 34(4), 452-477.
- Baron, R. M., & Kenny, D. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of personality and social psychology*, 51(6), 1173.
- Cain, K., & Oakhill, J. (2011). Matthew effects in young readers reading comprehension and reading experience aid vocabulary development. *Journal of Learning Disabilities*, 44(5), 431-443.
- Camp, D. (2007). Who's reading and why: Reading habits of first grade through graduate students. *Reading Horizons*, 47(3), 251–268.
- Chen, S. Y. (2007). Extracurricular reading habits of college students in Taiwan: Findings from two national surveys. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 50(8), 642-653.
- Cunningham, A. E., & Stanovich, K. E. (1997). Early reading acquisition and its relation to reading experience and ability 10 years later. *Developmental Psychology*, 33, 934–945.
- Gabriel, R., Allington, R., & Billen, M. (2012). Middle schoolers and magazines: what teachers can learn from students' leisure reading habits. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 85(5), 186-191.
- Gambrell, L. B. (2011). Seven rules of engagement: What's most important to know about motivation to read. *The Reading Teacher*, 65(3), 172-178.
- Gong, H., & Gao, H. (2014). Research on reading cultures in Chinese colleges and universities. In *3rd International Conference on Science and Social Research (ICSSR 2014)*, Atlantis Press.
- Howard, V. (2008). Teens and pleasure reading: A taxonomy of young teen readers.

- Huang, S., Capps, M., Blacklock, J., & Garza, M. (2014). Reading Habits of College Students in the United States. *Reading Psychology, 35*(5), 437-467.
- Hughes-Hassell, S., & Rodge, P. (2007). The leisure reading habits of urban adolescents. *Journal of Adolescent and Adult Literacy, 51*(1), 22–33.
- Ilgar, L., & Ilgar, S. (2012). An Investigation of the Relationship between the Teacher Candidates' Internet Usage and Their Habits of Reading. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 46*, 3220-3224.
- Klauda, S. L. (2009). The role of parents in adolescents' reading motivation and activity. *Educational Psychology Review, 21*(4), 325-363.
- Klauda, S. L., & Wigfield, A. (2012). Relations of perceived parent and friend support for recreational reading with children's reading motivations. *Journal of Literacy Research, 44*(1), 3-44.
- Knoester, M. D. (2010). Independent reading and the "social turn:" How adolescent reading habits and motivation relate to cultivating social relationships. *Online Submission, 12*(1).
- Lamme, L. L. (1976). Are reading habits and abilities related? *The Reading Teacher, 21*-27.
- Leppänen, U., Aunola, K., & Nurmi, J. E. (2005). Beginning readers' reading performance and reading habits. *Journal of Research in Reading, 28*(4), 383-399.
- Lone, F. A. (2011). Reading Habits of Rural and Urban College Students in the 21st Century.
- Mansor, A. N., Rasul, M. S., Rauf, R. A. A., & Koh, B. L. (2013). Developing and sustaining reading habit among teenagers. *The Asia-Pacific Education Researcher, 22*(4), 357-365.
- Maynard, S. (2010). The impact of e-books on young children's reading habits. *Publishing research quarterly, 26*(4), 236-248.
- Moje, E. B., Overby, M., Tysvaer, N., & Morris, K. (2008). The complex world of adolescent literacy : Myths, motivations, and mysteries. *Harvard Educational Review, 78*(1), 107–154.

- Nolen, S. B. (2007). Young children's motivation to read and write: Development in social contexts. *Cognition and Instruction, 25*(2/3), 219–270.
- Ouellette, J. A., & Wood, W. (1998). Habit and intention in everyday life: the multiple processes by which past behavior predicts future behavior. *Psychological bulletin, 124*(1), 54.
- Pandian, A. (2000). A study on relationship behavior among multi-ethnic, multi-lingual Malaysian students.
- Phillips, L. M., Hayden, R., & Norris, S. P. (2006). Family literacy matters: A longitudinal parent-child literacy intervention study. *Calgary, AB, Canada: Detselig.*
- Quadir, B., Teng, D. C., & Chen, N. S. (2011). *The Effects of Reading Habit on Blog Adoption*. Paper presented at the In The 19th International Conference on Computers in Education, Chiang Mai, Thailand.
- Rodrigo, V., Greenberg, D., & Segal, D. (2014). Changes in reading habits by low literate adults through extensive reading. *Reading in a Foreign Language, 26*(1), 1.
- Schiefele, U., Schaffner, E., Möller, J., & Wigfield, A. (2012). Dimensions of reading motivation and their relation to reading behavior and competence. *Reading Research Quarterly, 47*(4), 427-463.
- Schutte, N. S., & Malouff, J. M. (2007). Dimensions of reading motivation: Development of an adult reading motivation scale. *Reading Psychology, 28*(5), 469-489.
- Smith, N., & Day, B. (2013). Keys to reading among middle school children. *In The Educational Forum, 77*(2), 111-121.
- Spear-Swerling, L., Brucker, P. O., & Alfano, M. P. (2010). Relationships between sixth-graders' reading comprehension and two different measures of print exposure. *Reading and Writing, 23*(1), 73-96.
- Sukhram, D. P., & Hsu, A. (2012). Developing reading partnerships between parents and children: A reflection on the reading together program. *Early Childhood Education Journal, 40*(2), 115-121.
- Taylor, B. M., Frye, B. J., & Maruyama, G. M. (1990). Time spent reading and reading growth. *American Educational Research Journal, 27*, 351–362.

- Tella, A., & Akande, S. (2007). Children's reading habits and availability of books in Botswana primary schools: Implications for achieving quality education. *The Reading Matrix*, 7(2).
- Wang, J. H. Y., & Guthrie, J. T. (2004). Modeling the effects of intrinsic motivation, extrinsic motivation, amount of reading, and past reading achievement on text comprehension between US and Chinese students. *Reading Research Quarterly*, 39(2), 162-186.
- Wigfield, A. (1996). A Questionnaire Measure of Children's Motivations for Reading.
- Williams, L. M., Hedrick, W. B., & Tuschlnski, L. (2008). Motivation: Going beyond testing to a lifetime of reading. *Childhood Education*, 84(3), 135-141.

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. อาจารย์ ดร.ชนิศา ตันติเฉลิม

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. อาจารย์ ดร. ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร

อาจารย์ประจำภาคหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอื้อพร สัมมาทิพย์

อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมศึกษา

5. อาจารย์ ดร.บุษกร เลิศวีระศิริกุล

อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมศึกษา

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

ข้อคำถาม			
1. เพศ			
☐ 1) ชาย	☐ 2) หญิง		
2. ระดับชั้นที่นักเรียนศึกษา			
☐ 1) มัธยมศึกษาปีที่ 1	☐ 2) มัธยมศึกษาปีที่ 2	☐ 3) มัธยมศึกษาปีที่ 3	
3. เกรดเฉลี่ยในการศึกษาที่ผ่านมา			
☐ 1) มากกว่า 3.50	☐ 2) 3.00 – 3.49	☐ 3) 2.50 – 2.99	
☐ 4) 2.00 – 2.49	☐ 5) ต่ำกว่า 2.00		
4. ที่บ้านของนักเรียนซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่านโดย			
☐ 1) สมัครงเป็นสมาชิก	☐ 2) ซื้ออ่านทุกครั้งที่ครบกำหนดวางแผง		
☐ 3) ซื้ออ่านเป็นบางครั้ง	☐ 4) ซื้ออ่านนานๆครั้ง		
☐ 5) ไม่เคยซื้ออ่านเลย			
5. ที่บ้านของนักเรียนซื้อหนังสือประเภทนิตยสาร วารสาร มาอ่านโดย			
☐ 1) สมัครงเป็นสมาชิก	☐ 2) ซื้ออ่านทุกครั้งที่ครบกำหนดวางแผง		
☐ 3) ซื้ออ่านเป็นบางครั้ง	☐ 4) ซื้ออ่านนานๆครั้ง		
☐ 5) ไม่เคยซื้ออ่านเลย			
6. จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน หรือช่วยประกอบอาชีพใน 1 วัน			
☐ 1) ไม่ต้องช่วย	☐ 2) น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง		
☐ 3) ตั้งแต่ครึ่งชั่วโมงแต่ไม่ถึง 1 ชั่วโมง	☐ 4) ตั้งแต่ 1 ชั่วโมงแต่ไม่ถึง 2 ชั่วโมง		
☐ 5) ตั้งแต่ 2 ชั่วโมงขึ้นไป			
7. จำนวนครั้งที่นักเรียนเข้าห้องสมุดต่อสัปดาห์			
☐ 1) ไม่เคยเข้าห้องสมุด	☐ 2) 1 วัน	☐ 3) 2 วัน	
☐ 4) 3 วัน	☐ 5) 4 วัน	☐ 6) เข้าห้องสมุดทุกวัน	
8. จำนวนหนังสือประเภทต่างๆที่นักเรียนอ่านได้ในเวลา 1 เดือน			
☐ 1) ไม่อ่าน	☐ 2) 1-5 เล่ม	☐ 3) 5-10 เล่ม	
☐ 4) 11-15 เล่ม	☐ 5) มากกว่า 15 เล่ม		
9. จำนวนวันที่นักเรียนอ่านหนังสือต่อสัปดาห์			
☐ 1) ไม่อ่าน	☐ 2) 1 วัน	☐ 3) 2 วัน	☐ 4) 3 วัน
☐ 5) 4 วัน	☐ 6) 5 วัน	☐ 7) 6 วัน	☐ 8) อ่านทุกวัน

ตอนที่ 2 : แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	ฉันคิดว่ากรอ่านหนังสือทำให้เกิดความคิดหรือจินตนาการใหม่ๆ	1	2	3	4	5
2.	การอ่านเป็นกิจกรรมที่ทำให้ฉันรู้สึกผ่อนคลาย	1	2	3	4	5
3.	เมื่อเกิดความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฉันอยากหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาอ่าน	1	2	3	4	5
4.	ฉันรู้สึกมีความสุขและเพลิดเพลินเมื่อได้อ่านหนังสือ	1	2	3	4	5
5.	ฉันคิดว่ายังมีสิ่งต่างๆมากมายที่สามารถเรียนรู้ได้จากการอ่านหนังสือ	1	2	3	4	5
6.	การอ่านหนังสือมากช่วยให้อ่านมีทักษะการเรียนรู้ดีขึ้น เช่น การจับใจความสำคัญ เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านดีขึ้น เป็นต้น	1	2	3	4	5
7.	เวลาที่ฉันรู้สึกไม่สบายใจ ฉันเลือกที่จะอ่านหนังสือเพราะช่วยให้ฉันผ่อนคลายและสบายใจขึ้นได้	1	2	3	4	5
8.	การอ่านทำให้ฉันได้ติดตามข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย	1	2	3	4	5
9.	การอ่านหนังสือมากช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็วและคล่องแคล่วมากขึ้น	1	2	3	4	5
10.	ฉันติดตามข่าวสารต่างๆจากสื่อสิ่งพิมพ์หลายๆแหล่ง	1	2	3	4	5
11.	ฉันมักเลือกอ่านหนังสือที่ได้รับการวิจารณ์หรือเป็นหนังสือขายดีซึ่งกำลังอยู่ในกระแสนิยม	1	2	3	4	5
12.	ฉันใช้เวลาเพื่อความบันเทิงหรือหาความรู้ ด้วยการอ่านหนังสือหลากหลายแนว เช่น นวนิยาย การ์ตูน สารคดี การท่องเที่ยว วารสาร เป็นต้น	1	2	3	4	5
13.	ฉันเลือกอ่านหนังสือทุกประเภทที่มีเนื้อหาน่าสนใจ	1	2	3	4	5
14.	ฉันติดตามอ่านหนังสือที่แต่งโดยนักเขียนที่มีชื่อเสียง	1	2	3	4	5
15.	ทุกครั้งที่มีเวลว่าง ฉันจะต้องอ่านหนังสือ	1	2	3	4	5
16.	ฉันกำหนดเวลาในแต่ละวันเพื่ออ่านหนังสือที่ฉันสนใจหรือชื่นชอบ	1	2	3	4	5
17.	ฉันมักมีหนังสือพกติดตัวเพื่อนำไปอ่านได้ทุกที่	1	2	3	4	5
18.	เมื่อมีโอกาสไปห้างสรรพสินค้าหรือเจอร้านหนังสือ ฉันจะแวะเข้าไปอ่านหนังสือ	1	2	3	4	5
19.	ขณะที่ต้องรอคอยฉันใช้เวลาในการอ่านหนังสือ	1	2	3	4	5
20.	ฉันอ่านหนังสือก่อนเข้านอนเป็นประจำ	1	2	3	4	5
21.	ฉันอ่านหนังสือเพราะเห็นคุณค่าของหนังสือที่อ่าน	1	2	3	4	5
22.	ฉันอ่านหนังสือเพราะหนังสือช่วยทำให้ฉันเกิดความเพลิดเพลินได้	1	2	3	4	5
23.	ฉันอ่านหนังสือด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีใครมาบังคับให้ฉันอ่าน	1	2	3	4	5
24.	ฉันอ่านหนังสือเพราะสนใจเนื้อหาหรือเรื่องราวของหนังสือที่อ่าน	1	2	3	4	5
25.	ฉันติดตามรายการหนังสือใหม่ของห้องสมุดโรงเรียนหรือร้านหนังสือเป็นประจำ	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
26.	พ่อแม่มักจะพูดหรือแสดงกริยาขมขย เมื่อฉันอ่านหนังสือ	1	2	3	4	5
27.	ฉันอ่านหนังสือเพราะต้องการนำเรื่องที่อ่านไปพูดคุยกับเพื่อนหรือเล่าให้เพื่อนฟัง	1	2	3	4	5
28.	เมื่อฉันอ่านหนังสือ ฉันมักได้รับรางวัลหรือของขวัญจากพ่อแม่	1	2	3	4	5
29.	ฉันจะได้รับการสนับสนุนด้านการเงินเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่ฉันชื่นชอบ	1	2	3	4	5
30.	ฉันมักได้รับหนังสือเป็นรางวัลหรือของขวัญจากพ่อแม่เป็นประจำ	1	2	3	4	5

ตอนที่ 3 : แบบสอบถามการรับรู้ของนักเรียน

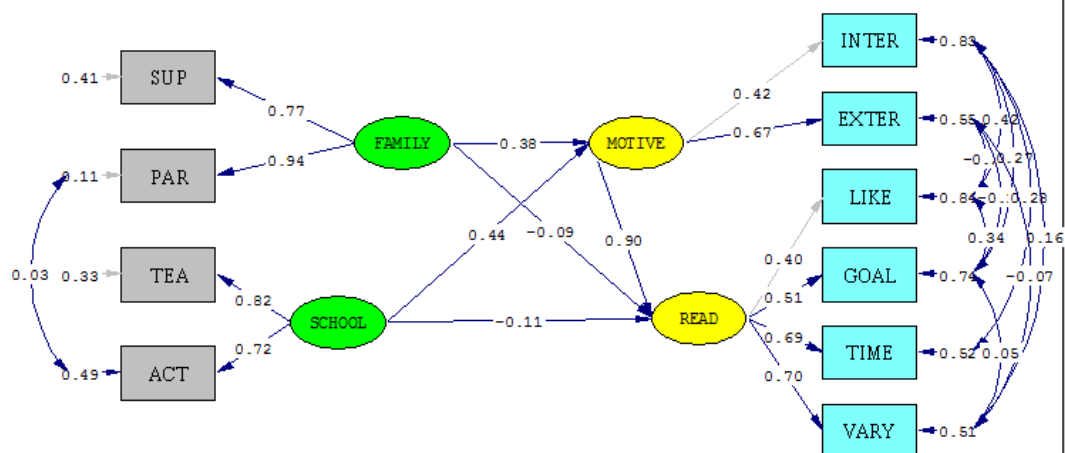
คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ตรงกับการรับรู้ของนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการรับรู้				
		ไม่เคยเลย	น้อยครั้ง	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยมาก
1.	ในวัยเด็กพ่อแม่มักอ่านหนังสือพร้อมกับฉันเสมอ	1	2	3	4	5
2.	พ่อแม่ช่วยแนะนำฉันในการเลือกหนังสืออ่าน	1	2	3	4	5
3.	พ่อแม่จัดมุมหนังสือที่มีชั้นหนังสือประเภทต่างๆให้ฉันเลือกอ่านที่บ้าน	1	2	3	4	5
4.	พ่อแม่สอนให้ฉันอ่านข้อความต่างๆที่อยู่รอบๆตัว เช่น ฉลากสินค้า ป้ายโฆษณา เป็นต้น	1	2	3	4	5
5.	พ่อแม่มักเล่าเรื่องจากหนังสือที่ท่านอ่านให้ฉันฟัง	1	2	3	4	5
6.	ในวัยเด็กพ่อแม่เคยเล่านิทานหรือเรื่องราวต่างๆให้ฉันฟัง	1	2	3	4	5
7.	ฉันเห็นพ่อแม่อ่านหนังสือในช่วงเวลาว่างเสมอ	1	2	3	4	5
8.	พ่อแม่จัดเวลาหรือสถานที่ให้ฉันอ่านหนังสือ	1	2	3	4	5
9.	พ่อแม่แนะนำให้ฉันรู้จักค้นคว้าหาคำตอบ หรือหาความรู้จากหนังสือประเภทต่างๆ	1	2	3	4	5
10.	หากฉันอ่านหนังสือไม่เก่งหรืออ่านหนังสือได้ช้า พ่อแม่จะคอยให้กำลังใจฉันเสมอ	1	2	3	4	5
11.	เมื่อฉันมีปัญหาในการอ่านหนังสือ เช่น การสะกดคำ การเข้าใจความหมาย คำศัพท์ยาก เป็นต้น พ่อแม่จะคอยให้คำแนะนำตลอดเวลา	1	2	3	4	5
12.	พ่อแม่มักชวนฉันไปร้านหนังสือหรืองานสัปดาห์หนังสือ เพื่อเลือกซื้อหนังสือที่ฉันชื่นชอบ	1	2	3	4	5
13.	ครูจัดหาหรือแนะนำหนังสือมาให้ฉันและเพื่อนร่วมห้องได้อ่าน	1	2	3	4	5
14.	ครูมอบหมายให้ฉันอ่านหนังสือตามเนื้อหาหรือหัวข้อที่กำหนด	1	2	3	4	5
15.	ครูปลุกฝังให้ฉันเห็นประโยชน์จากการอ่าน	1	2	3	4	5
16.	ครูมักเล่าเรื่องที่ได้อ่านให้ฉันและเพื่อนร่วมห้องฟัง	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการรับรู้				
		ไม่เคยเลย	น้อยครั้ง	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	บ่อยมาก
17.	ครูชมเชยนักเรียนที่ชอบอ่านหนังสือ	1	2	3	4	5
18.	ครูแนะนำหนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัยหรือตรงกับความสนใจ ทำให้ฉันอยากอ่าน	1	2	3	4	5
19.	บริเวณห้องสมุดมีบอร์ดแนะนำหนังสือ หรือจัดแสดงหนังสือใหม่	1	2	3	4	5
20.	ห้องสมุดมีหนังสือหลากหลายประเภทให้เลือกอ่าน	1	2	3	4	5
21.	ห้องสมุดมีการสำรวจความต้องการหรือความสนใจหนังสือที่อ่าน	1	2	3	4	5
22.	ครูหรือบรรณารักษ์เชิญชวนให้นักเรียนเป็นสมาชิกของห้องสมุดโรงเรียน	1	2	3	4	5
23.	ครูหรือบรรณารักษ์แนะนำการใช้ห้องสมุด ตอบคำถาม หรือให้ความช่วยเหลือในการเข้าใช้ห้องสมุด	1	2	3	4	5
24.	โรงเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านเช่น การกำหนดเวลาให้อ่านหนังสือ งานสัปดาห์หนังสือ การจำหน่ายหนังสือลดราคา เป็นต้น	1	2	3	4	5
25.	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านที่จัดโดยองค์กรภายนอก เช่น การแข่งขันตอบคำถาม การประกวดเล่านิทาน เป็นต้น	1	2	3	4	5

โมเดลเชิงสาเหตุของนิสัยการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน

Chi-Square=30.79, df=20, P-value=0.05797, RMSEA=0.029

DATE: 6/28/2015

TIME: 11:26

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file

C:\Users\Administrator.JNOWIBSABGWKIM8\Desktop\data_626\test\retestfullmodel.pr2:

READING HABITS MODEL

DA NI=10 NO=626 MA=CM

LA

INTER EXTER LIKE GOAL TIME VARY SUP PAR TEA ACT

KM

1

.279 1

.571 -.015 1

.472 .154 .538 1

.544 .435 .268 .358 1

.424 .369 .269 .402 .476 1

.181 .381 .114 .129 .230 .197 1

.222 .487 .154 .176 .280 .258 .728 1

.270 .354 .199 .196 .159 .306 .380 .477 1

.286 .286 .174 .202 .193 .249 .352 .451 .593 1

ME

3.7272 3.1160 4.0550 3.7440 3.1957 3.5307 3.3823 3.3174 3.5820 3.6324

SD

.62282 .82048 .57426 .58486 .76496 .56771 .84253 .79745 .73896 .73457

MO NY=6 NX=4 NE=2 NK=2 LX=FU,FI LY=FU,FI BE=FU,FI GA=FU,FR PH=SY PS=SY TE=FU,FI

TD=FU,FI

LE

MOTIVE READ

LK

FAMILY SCHOOL

FR LX 1 1 LX 2 1 LX 3 2 LX 4 2

FR LY 1 1 LY 2 1 LY 3 2 LY 4 2 LY 5 2 LY 6 2

FR BE 2 1

FR TE 1 1 TE 2 2 TE 3 3 TE 4 4 TE 5 5 TE 6 6

FR TD 1 1 TD 3 3 TD 4 4

fr te 4 3 te 3 1 te 3 2 th 2 2 te 4 2 te 5 1 te 6 4 te 4 1 te 6 1 th 3 5 te 6 2 td 2 4

FI TD 1 1 td 2 2 td 3 3 ps 2 1

VA .29 td 1 1

va .07 td 2 2

va .18 td 3 3

va .01 ps 2 1

PD

OU SE TV MR MI RS EF FS SS SC MI ND=3

READING HABITS MODEL

Number of Input Variables 10

Number of Y - Variables 6

Number of X - Variables 4

Number of ETA - Variables 2

Number of KSI - Variables 2

Number of Observations 626

READING HABITS MODEL

Covariance Matrix

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
INTER	0.388					
EXTER	0.143	0.673				
LIKE	0.204	-0.007	0.330			
GOAL	0.172	0.074	0.181	0.342		
TIME	0.259	0.273	0.118	0.160	0.585	
VARY	0.150	0.172	0.088	0.133	0.207	0.322
SUP	0.095	0.263	0.055	0.064	0.148	0.094
PAR	0.110	0.319	0.071	0.082	0.171	0.117
TEA	0.124	0.215	0.084	0.085	0.090	0.128
ACT	0.131	0.172	0.073	0.087	0.108	0.104

Covariance Matrix

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.710			
PAR	0.489	0.636		
TEA	0.237	0.281	0.546	
ACT	0.218	0.264	0.322	0.540

READING HABITS MODEL

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	MOTIVE	READ
	-----	-----
INTER	0	0
EXTER	1	0
LIKE	0	0
GOAL	0	2
TIME	0	3
VARY	0	4

LAMBDA-X

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
SUP	5	0
PAR	6	0
TEA	0	7
ACT	0	8

BETA

	MOTIVE	READ
	-----	-----
MOTIVE	0	0
READ	9	0

GAMMA

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
MOTIVE	10	11
READ	12	13

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

PHI

FAMILY SCHOOL

	-----	-----
FAMILY	0	
SCHOOL	14	0

PSI

MOTIVE READ

	-----	-----
	15	16

THETA-EPS

INTER EXTER LIKE GOAL TIME VARY

	-----	-----	-----	-----	-----	-----
INTER	17					
EXTER	0	18				
LIKE	19	20	21			
GOAL	22	23	24	25		
TIME	26	0	0	0	27	
VARY	28	29	0	30	0	31

THETA-DELTA-EPS

INTER EXTER LIKE GOAL TIME VARY

	-----	-----	-----	-----	-----	-----
SUP	0	0	0	0	0	0
PAR	0	32	0	0	0	0
TEA	0	0	0	0	33	0
ACT	0	0	0	0	0	0

THETA-DELTA

SUP PAR TEA ACT

	-----	-----	-----	-----
SUP	0			
PAR	0	0		
TEA	0	0	0	

ACT 0 34 0 35

READING HABITS MODEL

Number of Iterations = 68

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y
MOTIVE READ

INTER	0.260	--
EXTER	0.554	--
	(0.073)	
	7.584	
LIKE	--	0.228
GOAL	--	0.297
	(0.034)	
	8.694	
TIME	--	0.529
	(0.070)	
	7.569	
VARY	--	0.397
	(0.052)	
	7.628	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

LAMBDA-X
FAMILY SCHOOL

SUP	0.648	--
	(0.029)	
	22.316	
PAR	0.751	--
	(0.024)	
	31.471	

TEA -- 0.603
 (0.025)
 23.863

ACT -- 0.525
 (0.029)
 18.191

BETA

	MOTIVE	READ
MOTIVE	--	--
READ	0.901	--
	(0.269)	
	3.356	

	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	0.383	0.443
	(0.090)	(0.098)
	4.239	4.513
READ	-0.090	-0.113
	(0.116)	(0.144)
	-0.774	-0.787

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

Covariance Matrix of ETA and KSI

	MOTIVE	READ	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	1.000			
READ	0.933	1.000		
FAMILY	0.661	0.434	1.000	
SCHOOL	0.683	0.446	0.628	1.000

PHI

FAMILY SCHOOL

FAMILY 1.000

SCHOOL 0.628 1.000

(0.034)

18.517

PSI

MOTIVE READ

MOTIVE 0.445

(0.133)

3.353

READ 0.168 0.097

(0.232)

0.421

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

MOTIVE READ

0.555 0.903

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

MOTIVE READ

0.555 0.238

Reduced Form

FAMILY SCHOOL

MOTIVE 0.383 0.443

(0.090) (0.098)

4.239 4.513

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

READ 0.255 0.286

(0.070) (0.077)

3.657 3.702

THETA-EPS

INTER EXTER LIKE GOAL TIME VARY

INTER 0.320

(0.020)

16.055

EXTER -- 0.369

(0.046)

8.013

LIKE 0.149 -0.128 0.278

(0.015) (0.017) (0.017)

10.046 -7.355 16.252

GOAL 0.099 -0.078 0.113 0.254

(0.016) (0.019) (0.013) (0.018)

6.332 -4.013 8.519 14.003

TIME 0.132 -- -- -- 0.308

(0.021) (0.032)

6.269 9.579

VARY 0.055 -0.034 -- 0.017 -- 0.165

(0.017) (0.022) (0.012) (0.018)

3.314 -1.525 1.431 9.291

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

INTER EXTER LIKE GOAL TIME VARY

0.175 0.454 0.158 0.257 0.476 0.488

THETA-DELTA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
SUP	--	--	--	--	--	--
PAR	--	0.037 (0.016) 2.297	--	--	--	--
TEA	--	--	--	--	-0.052 (0.014) -3.582	--
ACT	--	--	--	--	--	--

THETA-DELTA

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.290			
PAR	--	0.070		
TEA	--	--	0.180	
ACT	--	0.016 (0.012) 1.365	-- (0.021) 12.617	0.263

Squared Multiple Correlations for X - Variables

	SUP	PAR	TEA	ACT
	0.591	0.890	0.669	0.512

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 20

Minimum Fit Function Chi-Square = 31.345 (P = 0.0508)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 30.794 (P = 0.0580)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 10.794

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 29.892)

Minimum Fit Function Value = 0.0502

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0173

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0478)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0294

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0489)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.960

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.161

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.144 ; 0.192)

ECVI for Saturated Model = 0.176

ECVI for Independence Model = 5.529

Chi-Square for Independence Model with 45 Degrees of Freedom = 3435.621

Independence AIC = 3455.621

Model AIC = 100.794

Saturated AIC = 110.000

Independence CAIC = 3510.015

Model CAIC = 291.171

Saturated CAIC = 409.164

Normed Fit Index (NFI) = 0.991

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.992

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.440

Comparative Fit Index (CFI) = 0.997

Incremental Fit Index (IFI) = 0.997

Relative Fit Index (RFI) = 0.979

Critical N (CN) = 750.045

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0116

Standardized RMR = 0.0239

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.990

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.973

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.360

READING HABITS MODEL

Fitted Covariance Matrix

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
INTER	0.388					
EXTER	0.144	0.676				
LIKE	0.204	-0.009	0.330			
GOAL	0.171	0.075	0.181	0.342		
TIME	0.260	0.273	0.121	0.157	0.587	
VARY	0.151	0.171	0.091	0.135	0.210	0.322
SUP	0.111	0.237	0.064	0.083	0.149	0.112
PAR	0.129	0.311	0.074	0.097	0.172	0.129
TEA	0.107	0.228	0.061	0.080	0.090	0.107
ACT	0.093	0.199	0.053	0.069	0.124	0.093

Fitted Covariance Matrix

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.710			
PAR	0.486	0.633		
TEA	0.245	0.284	0.543	
ACT	0.214	0.264	0.317	0.539

Fitted Residuals

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
INTER	0.000					
EXTER	-0.002	-0.003				
LIKE	0.000	0.002	0.000			
GOAL	0.000	-0.002	0.000	0.000		
TIME	-0.001	0.000	-0.003	0.003	-0.002	
VARY	-0.001	0.001	-0.003	-0.001	-0.003	0.000
SUP	-0.016	0.026	-0.009	-0.020	-0.001	-0.017
PAR	-0.019	0.007	-0.004	-0.015	-0.002	-0.012
TEA	0.017	-0.013	0.023	0.005	0.000	0.022

ACT	0.037	-0.026	0.020	0.017	-0.015	0.011
-----	-------	--------	-------	-------	--------	-------

Fitted Residuals

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.000			
PAR	0.003	0.002		
TEA	-0.008	-0.003	0.003	
ACT	0.004	0.000	0.005	0.000

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.026

Median Fitted Residual = 0.000

Largest Fitted Residual = 0.037

Stemleaf Plot

- 2|60

- 1|9765532

- 0|9843333322221111000000000000

0|1223334557

1|177

2|0236

3|7

Standardized Residuals

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
INTER	0.045					
EXTER	-0.727	-0.760				
LIKE	-0.020	0.546	-3.526			
GOAL	0.598	-0.432	-0.696	-0.704		
TIME	-0.296	-0.070	-0.427	0.596	-0.843	
VARY	-0.606	0.247	-0.585	-0.597	-1.065	-3.528
SUP	-1.194	2.397	-0.559	-1.297	-0.033	-1.396
PAR	-2.226	1.133	-0.283	-1.191	-0.157	-1.621

TEA	1.736	-1.497	1.719	0.411	-0.056	2.591
ACT	3.130	-2.116	1.404	1.298	-1.106	1.043

Standardized Residuals

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.005			
PAR	0.892	1.803		
TEA	-0.650	-0.527	0.704	
ACT	0.292	0.027	1.400	0.213

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -3.528

Median Standardized Residual = -0.157

Largest Standardized Residual = 3.130

Stemleaf Plot

- 3|55

- 2|21

- 1|65432211

- 0|88777766665443321100000

0|223456679

1|01344778

2|46

3|1

Largest Negative Standardized Residuals

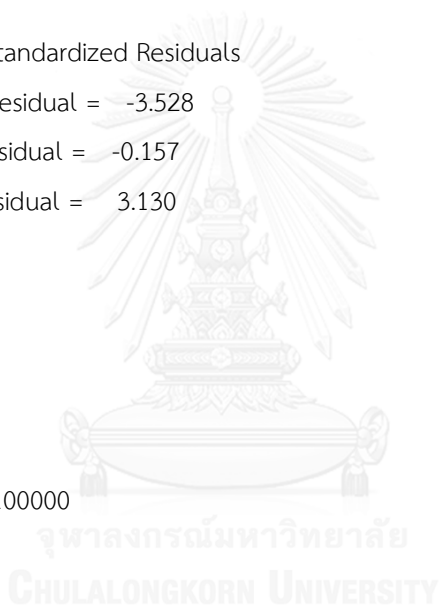
Residual for LIKE and LIKE -3.526

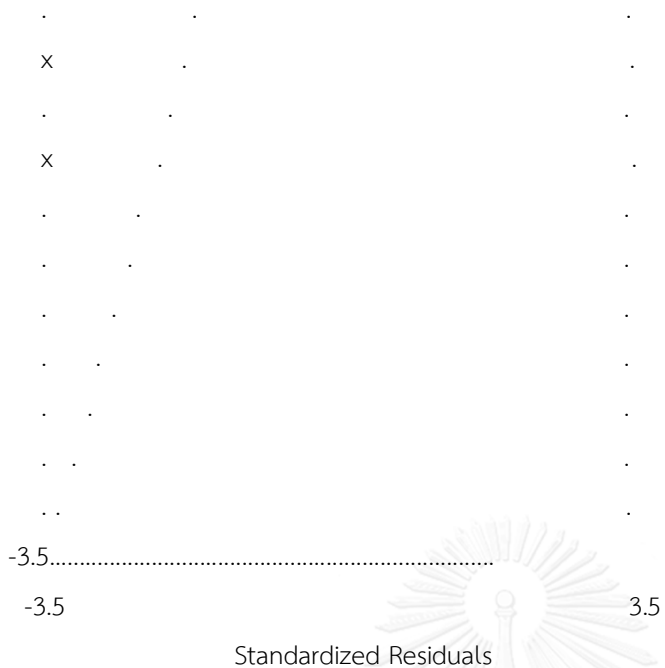
Residual for VARY and VARY -3.528

Largest Positive Standardized Residuals

Residual for TEA and VARY 2.591

Residual for ACT and INTER 3.130

READING HABITS MODEL

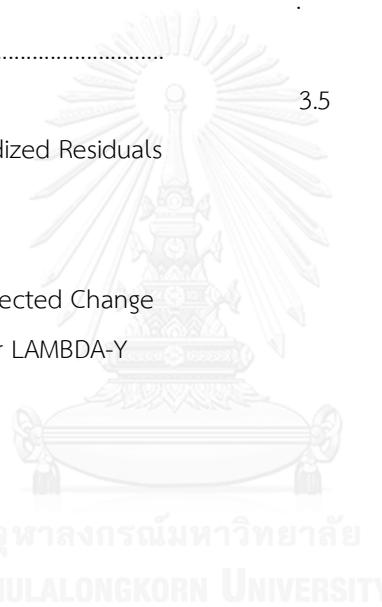
Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	MOTIVE	READ
INTER	--	12.446
EXTER	--	12.441
LIKE	1.073	--
GOAL	0.677	--
TIME	0.389	--
VARY	0.289	--

Expected Change for LAMBDA-Y

	MOTIVE	READ
INTER	--	-28.965
EXTER	--	61.683
LIKE	0.073	--
GOAL	-0.059	--
TIME	-0.091	--

VARY 0.050 --

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	MOTIVE	READ
	-----	-----
INTER	--	-28.965
EXTER	--	61.683
LIKE	0.073	--
GOAL	-0.059	--
TIME	-0.091	--
VARY	0.050	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	MOTIVE	READ
	-----	-----
INTER	--	-46.510
EXTER	--	75.006
LIKE	0.126	--
GOAL	-0.102	--
TIME	-0.118	--
VARY	0.089	--

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

Modification Indices for LAMBDA-X

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
SUP	--	0.038
PAR	--	0.038
TEA	0.104	--
ACT	0.104	--

Expected Change for LAMBDA-X

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
SUP	--	-0.008
PAR	--	0.009
TEA	-0.019	--
ACT	0.016	--

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
SUP	--	-0.008
PAR	--	0.009
TEA	-0.019	--
ACT	0.016	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
SUP	--	-0.009
PAR	--	0.011
TEA	-0.025	--
ACT	0.022	--

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
INTER	--					
EXTER	--	--				
LIKE	--	--	--			

GOAL	--	--	--	--		
TIME	--	--	0.105	0.684	--	
VARY	--	--	0.327	--	0.000	--

Expected Change for THETA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
INTER	--					
EXTER	--	--				
LIKE	--	--	--			
GOAL	--	--	--	--		
TIME	--	--	-0.006	0.019	--	
VARY	--	--	-0.008	--	0.000	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
INTER	--					
EXTER	--	--				
LIKE	--	--	--			
GOAL	--	--	--	--		
TIME	--	--	-0.013	0.042	--	
VARY	--	--	-0.026	--	0.000	--

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
SUP	0.001	12.440	0.012	0.158	0.005	0.735
PAR	3.932	--	0.336	0.036	1.579	0.271
TEA	0.421	0.189	1.761	0.911	--	4.255
ACT	12.331	2.468	2.109	0.942	7.439	0.004

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
SUP	0.000	0.124	0.001	-0.004	-0.001	-0.009
PAR	-0.021	--	0.005	-0.002	0.017	-0.005
TEA	-0.008	-0.008	0.013	-0.010	--	0.025
ACT	0.039	-0.027	-0.014	0.010	-0.049	0.001

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
SUP	0.001	0.178	0.002	-0.009	-0.002	-0.019
PAR	-0.042	--	0.012	-0.004	0.028	-0.012
TEA	-0.016	-0.013	0.031	-0.024	--	0.059
ACT	0.084	-0.044	-0.034	0.024	-0.088	0.002

Modification Indices for THETA-DELTA

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.000			
PAR	0.007	0.019		
TEA	0.693	0.248	0.017	
ACT	0.323	--	0.017	--

Expected Change for THETA-DELTA

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.000			
PAR	-0.001	0.003		
TEA	-0.011	0.008	-0.004	
ACT	0.011	--	0.003	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.000			
PAR	-0.001	0.004		
TEA	-0.018	0.014	-0.007	
ACT	0.017	--	0.006	--

Maximum Modification Index is 12.45 for Element (1, 2) of LAMBDA-Y

READING HABITS MODEL

Covariances

Y - ETA

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
MOTIVE	0.260	0.554	0.213	0.277	0.493	0.370
READ	0.243	0.517	0.228	0.297	0.529	0.397

Y - KSI

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
FAMILY	0.172	0.366	0.099	0.129	0.230	0.172
SCHOOL	0.178	0.378	0.102	0.132	0.236	0.177

X - ETA

	SUP	PAR	TEA	ACT
MOTIVE	0.428	0.496	0.411	0.359
READ	0.281	0.326	0.269	0.234

X - KSI

	SUP	PAR	TEA	ACT
FAMILY	0.648	0.751	0.378	0.330
SCHOOL	0.407	0.471	0.603	0.525

READING HABITS MODEL

Factor Scores Regressions

ETA						
	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY

MOTIVE	-0.398	0.383	0.402	0.194	0.408	0.461
READ	-0.556	0.469	0.532	0.260	0.518	0.619
ETA						
	SUP	PAR	TEA	ACT		

MOTIVE	0.083	0.178	0.267	0.078		
READ	0.040	-0.050	0.118	-0.015		
KSI						
	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY

FAMILY	0.013	-0.044	-0.016	0.007	0.041	0.029
SCHOOL	-0.034	0.069	0.040	0.006	0.121	0.003
KSI						
	SUP	PAR	TEA	ACT		

FAMILY	0.202	0.994	0.097	-0.012		
SCHOOL	0.056	0.140	0.727	0.404		

READING HABITS MODEL

Standardized Solution

LAMBDA-Y		
	MOTIVE	READ

INTER	0.260	--
EXTER	0.554	--
LIKE	--	0.228
GOAL	--	0.297
TIME	--	0.529
VARY	--	0.397

LAMBDA-X

	FAMILY	SCHOOL
SUP	0.648	--
PAR	0.751	--
TEA	--	0.603
ACT	--	0.525

BETA

	MOTIVE	READ
MOTIVE	--	--
READ	0.901	--

GAMMA

	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	0.383	0.443
READ	-0.090	-0.113

Correlation Matrix of ETA and KSI

	MOTIVE	READ	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	1.000			
READ	0.933	1.000		
FAMILY	0.661	0.434	1.000	
SCHOOL	0.683	0.446	0.628	1.000

PSI

	MOTIVE	READ
MOTIVE	0.445	
READ	0.168	0.097

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	0.383	0.443
READ	0.255	0.286

READING HABITS MODEL

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	MOTIVE	READ
INTER	0.418	--
EXTER	0.674	--
LIKE	--	0.398
GOAL	--	0.507
TIME	--	0.690
VARY	--	0.699

LAMBDA-X

	FAMILY	SCHOOL
SUP	0.769	--
PAR	0.943	--
TEA	--	0.818
ACT	--	0.715

BETA

	MOTIVE	READ
MOTIVE	--	--
READ	0.901	--

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

GAMMA

	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	0.383	0.443
READ	-0.090	-0.113

Correlation Matrix of ETA and KSI

	MOTIVE	READ	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	1.000			
READ	0.933	1.000		
FAMILY	0.661	0.434	1.000	
SCHOOL	0.683	0.446	0.628	1.000

PSI

	MOTIVE	READ
MOTIVE	0.445	
READ	0.168	0.097

THETA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
INTER	0.825					
EXTER	--	0.546				
LIKE	0.416	-0.270	0.842			
GOAL	0.273	-0.162	0.337	0.743		
TIME	0.276	--	--	--	0.524	
VARY	0.155	-0.073	--	0.051	--	0.512

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

THETA-DELTA-EPS

	INTER	EXTER	LIKE	GOAL	TIME	VARY
SUP	--	--	--	--	--	--
PAR	--	0.056	--	--	--	--
TEA	--	--	--	--	-0.092	--
ACT	--	--	--	--	--	--

THETA-DELTA

	SUP	PAR	TEA	ACT
SUP	0.409			
PAR	--	0.110		
TEA	--	--	0.331	
ACT	--	0.028	--	0.488

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	0.383	0.443
READ	0.255	0.286

READING HABITS MODEL

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	0.383	0.443
	(0.090)	(0.098)
	4.239	4.513
READ	0.255	0.286
	(0.070)	(0.077)
	3.657	3.702

Indirect Effects of KSI on ETA

	FAMILY	SCHOOL
MOTIVE	--	--
READ	0.345	0.399
	(0.137)	(0.159)
	2.524	2.505

Total Effects of ETA on ETA

	MOTIVE	READ
MOTIVE	--	--
READ	0.901	--
	(0.269)	
	3.356	

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.812

Total Effects of ETA on Y

	MOTIVE	READ
INTER	0.260	--
EXTER	0.554	--
	(0.073)	
	7.584	
LIKE	0.206	0.228
	(0.061)	
	3.356	
GOAL	0.267	0.297
	(0.077)	(0.034)
	3.463	8.694
TIME	0.477	0.529
	(0.115)	(0.070)
	4.128	7.569

VARY	0.357	0.397
	(0.099)	(0.052)
	3.601	7.628

Indirect Effects of ETA on Y

	MOTIVE	READ
	-----	-----
INTER	--	--
EXTER	--	--
LIKE	0.206	--
	(0.061)	
	3.356	
GOAL	0.267	--
	(0.077)	
	3.463	
TIME	0.477	--
	(0.115)	
	4.128	
VARY	0.357	--
	(0.099)	
	3.601	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

Total Effects of KSI on Y

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
INTER	0.100	0.115
	(0.023)	(0.026)
	4.239	4.513
EXTER	0.212	0.245
	(0.048)	(0.045)
	4.428	5.402
LIKE	0.058	0.065
	(0.016)	(0.018)
	3.657	3.702

GOAL	0.076	0.085
	(0.020)	(0.022)
	3.752	3.850
TIME	0.135	0.151
	(0.035)	(0.038)
	3.887	3.946
VARY	0.101	0.113
	(0.026)	(0.028)
	3.885	4.007

READING HABITS MODEL

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
MOTIVE	0.383	0.443
READ	0.255	0.286

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
MOTIVE	--	--
READ	0.345	0.399

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	MOTIVE	READ
	-----	-----
MOTIVE	--	--
READ	0.901	--

Standardized Total Effects of ETA on Y

	MOTIVE	READ
	-----	-----
INTER	0.260	--
EXTER	0.554	--
LIKE	0.206	0.228
GOAL	0.267	0.297
TIME	0.477	0.529
VARY	0.357	0.397

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	MOTIVE	READ
	-----	-----
INTER	0.418	--
EXTER	0.674	--
LIKE	0.359	0.398
GOAL	0.457	0.507
TIME	0.622	0.690
VARY	0.630	0.699

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	MOTIVE	READ
	-----	-----
INTER	--	--
EXTER	--	--
LIKE	0.206	--
GOAL	0.267	--
TIME	0.477	--
VARY	0.357	--

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	MOTIVE	READ
	-----	-----
INTER	--	--
EXTER	--	--
LIKE	0.359	--
GOAL	0.457	--
TIME	0.622	--
VARY	0.630	--

Standardized Total Effects of KSI on Y

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
INTER	0.100	0.115
EXTER	0.212	0.245
LIKE	0.058	0.065
GOAL	0.076	0.085
TIME	0.135	0.151
VARY	0.101	0.113

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	FAMILY	SCHOOL
	-----	-----
INTER	0.160	0.185
EXTER	0.258	0.298
LIKE	0.101	0.114
GOAL	0.129	0.145
TIME	0.176	0.197
VARY	0.178	0.200

Time used: 0.078 Seconds

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปิลันทนา จันทร์รัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2533 มีภูมิลำเนาอยู่ที่ อ.เมือง จ.สตูล สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) สาขาวิชาประถมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย-สังคมศึกษา เมื่อปีการศึกษา 2555 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2556

การติดต่อ e-mail address: pilantana.j@gmail.com

